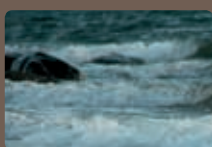

NATURGUIDEN 2012

NATURTURE I HIMMERLAND OG SYDLIGE VENDSYSSEL

MED KLIKART OVERSIGTSKORT

[>> Klik her for at se oversigtskort](#)

OVERSIGTSKORT

Ved at klikke på numrene kan du komme videre til beskrivelsen af de enkelte ture.

Kære læser,
Velkommen til sjette udgave af Naturguiden Himmerland. Vi har igen arbejdet på at give dig mulighed for at komme ud i landskabet med de bedste guider som vejvisere og fortællere.

De fleste ture er gratis, mange er børne- og familievenlige og en del egnede for dårligt gående. Særlige forhold er beskrevet ved den enkelte tur. Turene gennemføres uanset vejr og vind, hvis det i øvrigt er forsvarligt.

Folderen har ikke alt med, og nye ture kan komme til. Brug kalenderen på www.naturguidenhimmerland.dk eller www.udinaturen.dk med ture fra hele Danmark.

Bagest i folderen finder du en oversigt over særlige arrangementer samt kontaktadresser og en liste over naturvejledere m.m.

Folderen udgives af de fire kommuner i Himmerland, Naturstyrelsen samt Rold Skov Natur- og Kulturcenter, men mange andre har bidraget med ture.

Har du forslag eller kommentarer til folderen kan du kontakte redaktionen på tlf. 23 33 50 88 eller projektleder@roldskov.info

God fornøjelse,
Uffe Westerberg, Rold Skov Natur- og Kulturcenter

INDHOLDSFORTEGNELSE	SIDE
FEBRUAR	4
MARTS	6
APRIL	9
PÅSKEFERIE	9
MAJ	15
JUNI	25
JULI	37
AUGUST	43
SEPTEMBER	51
OKTOBER	62
SKOLERNES EFTERÅRSFERIE	64
NOVEMBER	69
DECEMBER	71
JANUAR-FEBRUAR 2013	72
TILBAGEVENDENDE ARRANGEMENTER I SOMMERFERIEN	75
NATURVEJLEDERE OG NATURGUIDER I HIMMERLAND	78
NATURGUIDNING TIL HEST	78
TURISTBUREAUER MM.	78
MUSEER OG NATURCENTRE	79
FÅ MERE AT VIDE	79
FÆRDELSREGLER I NATUREN	80

FYR OG FLAMME I ROLD SKOV

1

Dato: Søndag 5. februar kl. 13-15
Mødested: Skovløberstedet Teglgårds Hedehus, Buderupholmvej 55, 9520 Skørping. Indkørsel fra Buderupholmvej
Turledere: Skovløberne Claus Guldbæk og Preben Palsgaard, Naturstyrelsen Aalborg

Spar penge, fyr med brænde. Hør om de forskellige træarters egnethed som brænde. Se udstyr til oparbejdning af brænde og arbejdsmetoder ved brændeproduktion. Hør om faldgruber man skal passe på, når man køber sit brænde. Vi demonstrerer save-/flækkemaskine og hvordan man fælder sit eget brænde med motorsav.

HJERTESUNDT FRILUFTSLIV FOR BØRNEFAMILIER I MØLLEPARK 2

Dato: Søndag 5. februar kl. 13-15
Mødested: P-pladsen på Søndre Skovvej 30, 9000 Aalborg
Arr.: Park & Natur, Hjertereforeningen i Aalborg og børnefysioterapeut fra Kroppen på Toppen
OBS: Husk motionstøj og terrængående sko.

Tag med landskabsarkitekt Karen Luise Høgsbro og børnefysioterapeut Helle Fuglsang på en sjov ekspedition i Mølleparkens kuperede terræn, hvor vi undervejs afprøver masser af sunde familieaktiviteter for krop og sjæl. Mød Hjertereforeningen Aalborg ved Mølleparkens hjertesti og træningspavillon og få her masser af tips til hjertevenlig kost og motion. Oplev Mølleparkens nye orienteringsrute www.findveji.dk og tag med naturvejlederne Ole Henriksen, Estrid Stephansen og Esben Buch på opdagelse i den underjordiske Urbans kælder, hvor vi skal opleve sovende flagermus i vinterdvale.

SENIORMOTION – EGHOLM RUNDT

3

Dato: Onsdag 8. februar kl. 10-14
Mødested: Egholm Færgevej 23, 9000 Aalborg
Turleder: Naturvejleder Esben Buch og Aalborg Seniorsport
OBS: Husk varm vindtæt påklædning, terrængående fodtøj, kikkert og madpakke.

Tag med på en frisk vintertravetur ad kommunevejen via Statsbroen og Egholm By til øens vestligste udsigtspunkt. Undervejs kan du opleve Egholms særegne landskab, høre spændende lokalhistorie, opleve den nye mindevarde for slægten med efternavnet Egholm og se sjældne vintertrækfugle, samtidigt med at du får sund motion. Omkring kl. 12. spiser vi frokost med en storslået udsigt over Limfjorden og Gjøl Bredning. På hjemturen følger vi dels kysten og dels trampestier tilbage til færgen og storbyen.

VINTERFUGLE VED HALKÆR SØ

4

Dato: Søndag 12. februar kl. 13-15
Mødested: Halkær Mølle Naturcenter, Hedegårdvej 1, 9240 Nibe
Turleder: Naturvejleder Ole Henriksen
OBS: Dele af turen foregår på trampestier.

Den sidste rest af julesulet forsvinder på denne raske vandring til Halkær Sø og en afstikker til det gamle voldsted, hvor du kan høre den drabelige historie om et mørkt kapitel i danskernes historie. Fuglene sidder på isen eller svømmer i det kolde vand. Hvordan kan de holde varmen? Du får svar på mange spørgsmål, undervejs på den 3 km lange vandretur. En frisk tur hvor hele familien kan deltage.

SKADEVOLDENDE FUGLE OG DYR – HØR NYT OG FÅ HJÆLP!

5

Dato: Onsdag 15. februar kl. 19-21
Mødested: Infohuset i Østerådalen, Over Kæret 9, 9000 Aalborg
Arr.: Skytte i Aalborg Kommune Klaus Godiksen og vildtkonsulent Ivar Høst, Naturstyrelsen Aalborg
OBS: Under arrangementet bydes der på en kop kaffe

I storbyen Aalborg oplever vi i stigende grad problemer med vilde dyr og fugle, specielt måger, råger og duer. Få denne aften konkrete svar på alle dine spørgsmål og hør hvordan du som hus eller grundejer kan få praktisk hjælp fra Aalborg Kommune til regulering, herunder hjælp til fjernelse af reder. Vildtkonsulent Ivar Høst fra Naturstyrelsen, fortæller om den gældende lovgivning og om mulighederne for at få dispensationer fra samme, når problemet gælder skadevoldende dyr og fugle. Desuden orienteres der om aktuelle nyheder og om aktuel status vedrørende invasive arter, eksempelvis om mink og mårhund.

NATURPLEJE PÅ HØSTEMARK MOSE, LILLE VILDMOSE

6

Dato: Lørdag 18. februar kl. 09.30-13
Mødested: Hegnsvej 1, 9280 Storvorde (ved lågen til skoven)
Arr.: Vildmoseforeningen og Aage V. Jensens Naturfond
OBS: Gummistøvler er en god idé. Ingen hunde og ikke egnet for klap- og barnevogne. Medbring gerne ørneneb eller økse.

Vildmoseforeningen inviterer til en dag med frisk luft og naturpleje. Vi skal rydde trævækst på Høstemark Mose – klippe og fælde træer. Arrangementet er et led i EU-LIFE+ projektet for genopretning af Lille Vildmose. Du kan deltage med den tid, der passer for dig. Vi slutter arbejdsdagen med gullaschuppe på Vildmosegaard.

STYGGE KRUMPEN FOR BØRN

7

Dato: Lørdag 18. februar kl. 10.30-12.30
Mødested: Mariager Kirke
Turleder: Natur- og Kulturformidler Anne Navrbjerg
OBS: Husk tøj efter vejret!

Kan du huske Stygge Krumpen – spøgelseset fra julekalenderen på TV2? Han var en sagnomspunden, magtfuld og dameglad biskop, som herskede i middelalderen, og han ligger begravet i Mariager. Vi skal høre nogle af de spændende historier om Stygge og se hans flotte listgen inde i kirken. Vi går også en lille tur i Munkholmanlægget, forbi den gamle helligkilde, og bagefter runder vi af på naturlegepladsen med leg og en kop varm kakao.

ØRNENS DAG I LILLE VILDMOSE

8

Dato: Søndag 19. februar kl. 09-15
Mødested: Lille Vildmosecentret, Birkesøvej 16, 9280 Storvorde
Arr.: Dansk Ornitologisk Forening
OBS: Varm påklædning og kikkert er en god idé.

Lille Vildmose er kendt for sine ørne, men mosen kan også fremvise andre store fugle bl.a. gæs, traner og svaner. På Lille Vildmosecentret kan man møde områdets ornitologer, der fortæller om mosens store fugle. På centret modtages informationer fra ornitologer i mosens fugletårne, så besøgende kan guides ud til tårne med gode fugleoplevelse.

NAT-SKOVTUR I JENLE PLANTAGE

9

Dato: Fredag 24. februar kl. 19-21**Mødested:** Shelterpladsen i Jenle plantage ved Års**Arr.:** Naturvejleder Lars Wachmann, Naturstyrelsen og naturvejleder Karin Winther, Vesthimmerlands Kommune

I nattens mulm og mørke inviteres du på natkovtur i Jenle Plantage. Tag en kraftig lommelygte med og følg reflekserne rundt på en spændende rute i skoven, der til sidst vil føre dig frem til skatten. Er du heldig, møder du måske nattens dyr, hvis øjne vil lyse op når lygtens lys rammer dem.

PILEFLET PÅ SKILLINGBRO NATURSKOLE

10

Dato: Lørdag 25. februar kl. 9-16 (eller 20)**Mødested:** Skillingbro Naturskole, Rødemøllevej 17, Gravlev, 9520 Skørping**Turleder:** Naturvejleder Marianne Hald**Tilmelding:** For yderligere information kontakt Marianne på mha@nts-centeret.dk eller tlf. 24 88 96 19. Tilmelding skal ske senest 2 uger før.

Har du lyst til at flette med pil? På naturskolen er du denne dag velkommen både til at flette din første kurv eller hvis du er øvet pilefletter. Timerne flyver afsted, imens roen og glæden ved at arbejde med den smidige pil breder sig imellem os. Det er meget dejlige og produktive dage. Bliver du helt grebet, kan vi fortsætte til kl. 20.

SENIORMOTION I LUNDBY BAKKER

11

Dato: Fredag 9. marts kl. 10-12**Mødested:** Festpladsen i Lundby Bakker, Hadsund Landevej 430, 9260 Gistrup**Turledere:** Naturvejleder Esben Buch og Aalborg Seniorsport**OBS:** Husk terrængående fodtøj.

Vi afprøver Aalborg Orienterings Klubs "Findvejroute" med start ved festpladsen. Find vej i Lundby bakker er udformet som et forenklet orienteringsløb, der udover at føre os rundt i skoven fra post til post, samtidigt viser os nogle af områdets vigtigste seværdigheder. Find vej i Lundby Bakker er en del af det landsdækkende koncept kaldet "Find vej i Danmark", der kan benyttes af alle interesserede. På www.findveji.dk kan du finde kort og ruteforslag, der dækker hele landet. Vi afprøver Aalborg Orienterings Klubs "Findvejroute" med start ved festpladsen.

INDVIELSE AF NY HUNDESKOV

I TREKANTSKOVEN MELLEMLALS OG HOU

12

Dato: Lørdag 10. marts kl. 13-15**Mødested:** P-pladsen Strandvejen 57, 9370 Hals**Arr.:** Naturvejlederne Ole Henriksen og Esben Buch samt jagtlabradorerne Isak og Dina**OBS:** Alle er velkomne både med og uden hund.

Alle interesserede inviteres til indvielse af Aalborg Kommunes første åbne hundeskov i Trekantskoven mellem Hals og Hou.

En åben hundeskov er ikke indhegnet, men omfattet af de samme regler som indhegnede hundeskove. Hunde som er under kontrol er velkomne i skoven og kan således luftes lovligt uden snor, i herligt selskab med andre frie hunde. Jagtlabradorerne Isak og Dina viser efter indvielsen deres færdigheder og naturvejlederne orienterer om hundeloven og naturbeskyttelsesloven. Der uddeles gratis foderposer til alle fremmødte hundeejere.

BESKÆREKURSUS I KERNEFRUGT (ÆBLER OG PÆRER)

13

Dato: Lørdag 10. marts kl. 9.30-11.30 og kl. 13-15**Mødested:** Frugthaven Ejstrupvej 23, St. Brøndum, 9520 Skørping**Turleder:** Frugtavler Jens Corneliusen**OBS:** Medbring rengjort beskærersaks/sav og vær varmt påklædt. Max 15 deltagere pr. hold.**Tilmelding:** Nødvendig på 98 33 90 64. Først til mølle.**Pris:** 100 kr.

Undervisning i grundprincipper i frugttræsbeskæring i nye såvel som gamle træer. med henblik på den bedste frugtkvalitet, vækstbalance og udbytte. Vi ser på blomster- og bladknopper, drøfter gødningsstrategi, rod beskæring mv.

MAD SOM PÅ OLDEMORS TID

14

Dato: Lørdag 10. marts kl. 14-19**Mødested:** Boldrup Museum, Ørnbjergvej 13, Boldrup, 9610 Nørager**Pris:** Tag-selv-bord af retterne til 50 kr.

Hvad spiste man på husmandsstedet i 1890? Vi laver gamle retter med kål, selleri, gulerødder, kartofler, æg, høns, smør, flæsk og korn – alt sammen noget, som husmanden selv producerede.

HVOR BLIVER DET AF – FORÅRET?

15

Dato: Søndag 11. marts kl. 13-14.30**Mødested:** Halkær Mølle Naturcenter, Hedegårdvej 1, 9240 Nibe**Turleder:** Naturvejleder Ole Henriksen**OBS:** Turen foregår i bakket og ujævnt terræn.

Viser naturen tegn på, at foråret er på vej? Et blink i bækken, en lyd i luften eller en plante der strækker bladene. Tegn på at tiderne skifter og at en ny årstid er på vej. På vejen op til de smukke bakker ved Halkær Mølle, fortælles også om stedets spændende kulturhistorie, og om hvordan livet på en gård formede sig i gamle dage. Tag med på en spændende forårstur for hele familien.

HISTORISKE REBILD SKOVHUSE

16

Dato: Søndag 18. marts kl. 9.30-13.30**Mødested:** P-pladsen ved Grøndalen for enden af Rebild Skovhusevej**Turleder:** Rold Skovs Venner / Helge V. Qvistorff**Pris:** 25 kr.

Fra parkeringspladsen går vi gennem Sønderkoven, hvor vi ser på to stensatte brønde fra middelalderen. Ved Kyø Skovhus ser vi til nogle stenaldermarker med digevoldinger. Ad den nye vej gennem Store Økssø Mose kommer vi igen til Rebild Skovhuse, hvor vi både skal kigge på en stendysse og høre om festlige Hede-Knud – en af egnens skæve eksistenser. Nu går vi forbi skovens måske ældste bøgebevoksning, inden vi kommer til en smuk stenalderbrønd. Gennem Arnebakken og langs Store Økssø kommer vi tilbage til parkeringspladsen.

PILEFLET PÅ SKILLINGBRO NATURSKOLE

17

Dato: Lørdag 24. marts kl. 9-16**Mødested:** Skillingbro Naturskole, Rødemøllevvej 17, Gravlev, 9520 Skørping**Turleder:** Naturvejleder Marianne Hald**Tilmelding:** For yderligere information kontakt Marianne mha@nts-centeret.dk eller tlf. 24 88 96 19. Tilmelding skal ske senest 2 uger før.

Har du lyst til at flette med frisk pil i mange smukke farver? Denne dag vil vi flette træer, skulpturer og masser af flotte ting til haven, terrassen og trappen. Det er helt særligt i det allerførste forår at flette med den friske pil, der ude kan slå rod, vokse og sætte blade. Du er velkommen, både som helt nybegynder eller som mere øvet pilefletter. Bliver du helt grebet, kan vi fortsætte til kl. 20.

FJORDENS GEOLOGI OG FOSSILER

18

Dato: Lørdag 24. marts kl. 10-13**Mødested:** Iskiosken på Mariager Havn**Turleder:** Naturvejleder Mikkel Rødvig**OBS:** Afgang fra mødested er klokken 10. Husk fornuftigt tøj og gummistøvler.

Vi går en tur ud på stenarmen og kigger på den specielle geologi, der er omkring Mariager Fjord. Der vil være rig mulighed for at finde fossiler fra bl.a. søpindsvin, søliljer og brachiopoder. Hvis I tidligere har fundet fossiler ved fjorden, er I velkomne til at tage dem med til en snak om hvad det er.

LÆR AT BESKÆRE FRUGTRÆER – GODTHÅB HAMMERVÆRK

19

Dato: Søndag 25. marts kl. 13-16**Mødested:** Godthåb Hammerværk, Zincsvej 2 B, 9230 Svenstrup J**Arr.:** Naturvejleder Esben Buch og Godthåb Hammerværk**OBS:** Caféen er åben med salg af kaffe og æblekage.

Vi besøger Zincs gamle frugthave ved Godthåb Hammerværk, som nu er åbnet for offentligheden i forbindelse med en fredning af området. For at bevare de gamle frugtræer og deres fortsatte evne til vækst, sundhed og frugtsætning, igangsatte vi allerede i 2010 en etapevis foryngelsesbeskæring og kan denne eftermiddag fremvise de første eksempler. Der demonstreres desuden hvordan et helt uberørt træ grundbeskæres og formes med både saks og motorsav. Deltagerspørgsmål er meget velkomne under selve beskæringen og afslutningsvis i Hammerværkets hyggelige café.

KRIBLE KRABLE I NAVN SØ

20

Dato: Søndag 25. marts kl. 14-16**Mødested:** Navn Sø, Præstevej Års**Arr.:** Naturvejleder Lars Wachmann, Naturstyrelsen og naturvejleder Karin Winther, Vesthimmerlands Kommune**OBS:** Waders, fiskegrej og kikkertør kan lånes.

Bim Bam Busse vi skal på jagt efter en haletudse. Det er forår solen skinner og det er nu søen vrimler med haletudser og et væld af andre vanddyr. Iført waders kan både børn og voksne tage på jagt efter smådyr og finde svaret på, om søen er ren eller forurennet. Måske er vi se vi også en vandsalamander i parringsdragt.

NATURFILM- OG FOTOFESTIVAL I LILLE VILDMOSE

21

Dato: Lørdag 31. marts kl. 10-16**Mødested:** Lille Vildmosecentret, Birkesøvej 16, 9280 Storvorde**Turleder:** Støttegruppen for Lille Vildmose Nationalpark**OBS:** I Café Soldug er der mulighed for frokost mod forudbestilling på tlf. 99 31 75 50**Pris:** Vildmoseforeningen sponsorerer på dagen fri entré til hele arrangementet inkl. Lille Vildmosecentrets faste udstilling.

Støttegruppen for Lille Vildmose Nationalpark inviterer i samarbejde med Lille Vildmosecentret på filmoplevelser og fotoudstilling i Lille Vildmose. Der vil dagen igennem blive vist film af høj naturmæssig kvalitet i centrets biograf, og i lokalerne på Vildmosegaard åbnes en naturfotoudstilling. Sidst på dagen afsløres de præmierede billeder. Se mere på: www.lillevildmose.dk

PILGRIMSVANDRING I MARIAGER

22

Dato: Lørdag 31. marts kl. 15**Mødested:** Mariager Kirke**Arr.:** Birgittaforeningen i Mariager i samarbejde med Mariager Kirke

I forbindelse med genindvielsen af den gamle Birgittiner klosterbygning i Mariager arrangeres en pilgrimsvandring i området omkring Munkholm og Himmelkol.

Vandringen indledes med en kort andagt i Mariager Kirke og afrundes med suppe, sang og samvær. Alle er velkomne.

VANDRETUR OM TOFTE FENNER, LILLE VILDMOSE

23

Dato: Søndag 1. april kl. 13-15**Mødested:** Lille Vildmosecentret, Birkesøvej 16, 9280 Storvorde**Turleder:** Lille Vildmosecentret**OBS:** Solidt fodtøj og kikkert er en god idé.**Pris:** Vandreturen er inkluderet i centrets entrépris. Køb entré og få automatisk årskort.

Følg med på en spændende vandretur omkring Tofte Fenner. Guiden fortæller om naturgenopretning af Birksø og de tidligere tørvegravningsområder på Tofte Fenner. Hør også om planerne for etablering af en smalsporsbane med gamle tørvetog og oplev vildsvinene ved centret. Vi besøger også et stykke højmoser med dens specielle planteliv, og vi smager på lækre kryddersnaps.

Se mere på: www.lillevildmose.dk

PLANTEFARVNING AF PÅSKEÆG

24

Dato: Søndag 1. april kl. 14-16**Mødested:** Shelterpladsen i Jenle plantage ved Års**Arr.:** Naturvejleder Lars Wachmann, Naturstyrelsen og naturvejleder Karin Winther, Vesthimmerlands Kommune

At farve æg i påsken er en tradition, der går langt tilbage på land og i by. Helt tilbage omkring 1650 brugte man påskeliljernes blade og blomster. Fra 1800-tallet blev det meget mere udbredt at plante-farve påskeæg med forhåndenværende materialer såsom løgskaller, skarntyder, stenlav og tagmos. Mød op og vær med til at indsamle plantematerialer og plantefarv dine egne påskeæg.

KRIBLE OG KRABLE I LILLE VILDMOSE

25

Dato: Skærtorsdag 5. april kl. 11-13
Mødested: Lille Vildmosecentret, Birkesøvej 16, 9280 Storvorde
Turleder: Lille Vildmosecentret
Pris: Arrangementet er inkluderet i centrets entrépris.
 Mød krybdyrekspert Mikkel Rødvig, der i centrets naturværksted fremviser og fortæller om mosens krybdyr og padder.
 Måske kan du få øje på snoges gule pletter i nakken eller få et glimt af Danmarks eneste giftslange – hugormen. Mikkel fremviser også firben og stålorm. Husk at firben taber halen, hvis de bliver forskrækket, så vi må være stille.

VÅRSILDEN KOMMER

26

Dato: Torsdag 5. og fredag 6. april kl. 11
Mødested: Ved bålpladsen ved Limfjordsmuseets oplevelsescenter
Turleder: Naturvejleder Thomas JJ Johansen
OBS: Husk praktisk tøj, der gerne må blive beskidt og lugte af bål.

I gamle dage fejrede man det i stor stil, når de første sild kom svømmende igennem Limfjorden nær påsken. Vi vil rense og stege sild over bålet på utallige måder; det er nemlig helt op til dig selv, hvordan fisken skal tilberedes. Der vil selvfølgelig også være fortællinger om sildens liv og færden. Det bliver et hyggeligt arrangement rundt om bålet for alle aldre, og det er ganske gratis at deltage.

LILLE VILDMA OG PÅSKEKYLLINGERNE

27

Dato: Søndag 8. april kl. 11-13
Mødested: Lille Vildmosecentret, Birkesøvej 16, 9280 Storvorde
Turleder: Lille Vildmosecentret
OBS: Praktisk påklædning og solidt fodtøj er en god idé.
Pris: Arrangementet er inkluderet i centrets entrépris.
 Mød trolden Lille Vildma og de mange små påskekyllinger i centrets naturværksted. Sid og kæl for kyllingerne, mens der fortæles historier om Lille Vildma fra Vildmosen. Hvis vejret tillader, vil Lille Vildma lave sjove påskelege på plænen i parken. Arrangementet afsluttes på den store naturlegeplads.

KONGEØRN OG KRYDDERSNAPS I LILLE VILDMOSE

28

Dato: Mandag 9. april kl. 13-15
Mødested: Lille Vildmosecentret, Birkesøvej 16, 9280 Storvorde
Turleder: Lille Vildmosecentret
OBS: Gummistøvler og kikkert er en god idé.
Pris: Den guidede tur er inkluderet i centrets entrépris.
 Følg med guiden i egne biler rundt i Lille Vildmose. I Portlandmosen fortælles om højmosen og dens specielle planteliv, hvor flere af urterne kan bruges til kryddersnaps. På Hegnsvej kigger vi på fugle, og ser forhåbentlig kongeørnen svæve over sine jagtmarker. På turen fremviser resultater af de store naturgenopretningsprojekter, og vi smager på kryddersnaps.

BEDSTEFORÆLDRETUR – FORÅR

29

Dato: Lørdag 14. april kl. 13-16
Mødested: Oplyses ved tilmeldingen
Turleder: Annette Søegaard, Pædagogisk konsulent i Rebild Kommune og Naturvejleder Søren Risborg, Rebild Naturskoler

Tilmelding: Senest 10. april til isrni@rebild.dk
Pris: 100 kr.

Den første af fire årstidsture for bedsteforældre, der gerne vil tage børnebørnene med på skovtur – men, hvad skal I lave af forårsaktiviteter, hvordan gør man og hvor kan I gøre det? Turen er et lille minikursus (uden børnebørn) i at lave en forårstur i det fri og turen indeholder emner og aktiviteter som: Børns opmærksomhed, den gode skovtur, bål og bålmad, dyr i skoven – fugle, snitteværkstedet, skovlege.

STENRÆKKEN OG LILLE BLÅKILDE

30

Dato: Søndag 15. april kl. 9.30-13.30
Mødested: P-pladsen på Rebild Kirkevej mellem Rebild og Gammel Skørping
Turleder: Rold Skovs Venner / Helge V. Qvistorff.
Pris: 25 kr.

Om lindetræer og hestekastanie, farlige jordfaldshuller og om Sletting-Ajns. Gennem Skeldal til Nældedalen, hvor Qvistorff sikkert fortæller om den navnkundige skovrider Jens Hvass, der for en gangs skyld blev sat på plads netop her i dalen. Gennem et af skovens smukkeste partier kommer vi til Lille Blåkilde og gennem en troldeagtig skov med øjetræer når vi oldtidens "Stenrække", hvis oprindelse er uvis. Intet andet sted i Rold Skov er der så mange kæmpehøje som her. Gennem Othilielund, hvor det er formandens tur til at fortælle, tilbage til parkeringspladsen.

SUNDHEDSSPOR OG FITNESS I ROLD SKOV

31

Dato: Søndag 15. april kl. 10-12
Mødested: Skørpinghallens parkeringsplads, Himmerlandsvej 59, 9520 Skørping
Turleder: Skov- og Naturtekniker Kim Øbro, Naturstyrelsen
OBS: Husk drikkedunk med vand og praktisk tøj og sko.
 Sundhedssporet er en nyere attraktiv friluftsoplevelse, rettet mod brugere i alle aldre, med henblik på at fremme en sundere livsstil gennem fysisk aktivitet. Gå eller løb ruten på 2,1 km, og ud fra din tid, dit BMI, din alder og dit køn, finder vi dit aktuelle kondital ved hjælp af de opsatte tavler. Bagefter går vi op på skovens kønt beliggende naturfitnessbane, hvor der vises inspirerende træningsforslag.

VANDREDAG I LILLE VILDMOSE

32

Dato: Søndag 15. april kl. 11-16
Mødested: Lille Vildmosecentret, Birkesøvej 16, 9280 Storvorde
Turleder: Lille Vildmosecentret
OBS: Solidt fodtøj og kikkert er en god idé. Turene er ikke egnede for klap- og barnevogne.
Pris: Vandreturene er inkluderet i centrets entrépris.
 Kl. 11-13: Tag på en vandretur gennem Mulbjergene. Guiden fortæller om mosens og kystens dannelse og historien om det lille fiskeleje ved Stejlgabet.
 Kl. 14-16: Tag på en vandretur til Tofte Mose. Vi vandrer fra Toftesø langs kanten af Tofte Mose og slutter ude på højmosen. Guiden fortæller om højmosens dannelse og dens unikke dyre- og planteliv.

REBILD-SKATTEN

33

Dato: Mandag 16. april kl. 19-21
Mødested: Spillemands-, Jagt- og Skovbrugsmuseet i Rebild
Turleder: Bodil Tvedegaard
OBS: Der kan købes kaffe og brød.
Pris: 25 kr.

Næde du ikke at se udstillingen om den store Vikingesølvskat fra Rebild, er der en sidste chance inden nedtagning. Museumsformidler Bodil Tvedegaard viser en stor billedserie om fundet, fortæller historien om en ægte skattejagt. Vi kommer selvfølgelig også en tur rundt i udstillingen og ser kopier af nogle af de fine genstande som skatten indeholdt.

ANEMONETUR I SKOVEN VED THYGESLUND

34

Dato: Onsdag 18. april kl. 18.30-ca. 20
Mødested: Gårdspladsen, Thygeslundvej 60, 9560 Hadsund
Turleder: Skovejere Ove Høegh-Guldberg
Arr.: DN Mariagerfjord
OBS: Beklædning efter vejrliget. Husk kikkert! Aftenkaffe m.m. kan medbringes til fælles afslutning.

Ove Høegh-Guldberg starter med at fortælle lidt om stedets historie (fra 1847).

Langs Mariager Fjord er der flere steder tæt på kystskrænterne blå anemoner. I skoven ved Thygeslund findes de også. Vi håber at finde blomstrende blå anemoner (*Hepatica nobilis*). Artsnavnet fører os videre til skovens mange træer bl.a. *Nobilis*. Og på en 2-3 km travetur vil vi også se karpaterbøge-, ege-, og kirsebærtræer samt douglasgran. Midtvårens blomsterflor i skovbunden domineres af hvid anemone, og vi skal nok finde mange andre – måske også gul anemone på frodig muldbund.

KULMILEN TØMMES

35

Dato: Lørdag 21. april kl. 10-12
Mødested: P-pladsen ved spejderhytten ude i skoven på Stendalsvej i Rebild
Turleder: Rold Skov Kulsvierlaug, Naturstyrelsen og Rebild Naturskoler

Kulsvierlauget vil gerne have hjælp til at tømme kulmilen efter sidste års kulsvidning i Rebild Bakker. Tag noget gammelt tøj på og kom med på en tur, hvor der er garanti for sorte bussemænd. Vil du bare kikke på, er det også helt OK. Der er forskellige aktiviteter for børnene på pladsen, og der er mulighed for på pladsen at købe friske bøge-trækul til sommerens grillaftener direkte fra milen.

FORÅRSDAG I VESTERBØLLE

36

Dato: Lørdag 21. april kl. 10-16
Mødested: Tolshøj 13, Vesterbølle 9631 Gedsted
Arr.: Bestyrelsen for Levende Landsbykultur i Vesthimmerland
 Tag børnene med til forårsdag hvor de kan få lov at lægge kartofler på gammeldags maner. Der vil også være heste som skal pløje og harve. Der kan købes kaffe med brød.

TOUR DE BJERGSKOV – FORÅR

37

Dato: Søndag 22. april kl. 10-12.30
Mødested: P-pladsen på Rebild Kirkevej til Ll. Blåkilde
Turleder: Naturvejlederne Lars Wachmann, Naturstyrelsen og Søren Risborg, Rebild Naturskoler
OBS: Husk vandflaske, evt. kikkert. Tynde dæk er ikke velegnede.

Den første af fire årstidscykelture i Rold Skov. Temaet er forår og touren går til bjergskoven, hvor vi stiller cyklerne forskellige steder og går en tur rundt for at se efter spændende botanik og lytte efter de fugle, der synger netop nu. Vi cykler i et terræn som i alperne, men i et tempo, så alle kan følge med.

CYKELDAG I LILLE VILDMOSE

38

Dato: Søndag 22. april kl. 11-14
Mødested: Lille Vildmosecentret, Birkesøvej 16, 9280 Storvorde
Arr.: Lille Vildmosecentret
OBS: Medbring egen cykel, praktisk påklædning og madpakke.

Tilmelding: Lån af cykler kan ske ved kontakt til Lille Vildmosecentret, tlf. 99 31 75 53.

Tag med på cykeltur gennem Lille Vildmose. I Portlandmosen fortæller guiden bl.a. om højmosens dannelse og det store nye EU LIFE+ projekt. På Hegnsvej nyder vi mosens rige fugleliv og ser resultaterne af vandstandshævningerne i området – måske er kongeørnen i luften. Efter madpakken cykler vi gennem Høstemark Skov, hvor vi oplever skovens store bestand af krondyr.

OPRYDNING I NATUREN OMKRING MARIAGER FJORD

39

Dato: Søndag 22. april kl. 14-17
Mødested: Se nærmeste mødested i den lokale ugeavis
Arr.: DN Mariagerfjord i samarbejde med Mariagerfjord Kommune
OBS: Husk praktisk tøj og handsker.

Affald i naturen er ikke et kønt syn og kan volde skade for planter, dyr og mennesker. Derfor opfordrer Grønt Råd, Mariagerfjord Kommune og DN Mariagerfjord alle, der kan lide at komme i vores smukke natur til at bruge et par søndagstimer til at samle affald og nyde en dag udenfor i en ren natur. Der vil være personer til at guide og koordinere indsatsen og en forfriskning til alle deltagere.

AFFALDSINDSAMLING I VESTHIMMERLAND

40

Dato: Søndag 22. april kl. 10-12
Mødested: 1. Ved Landbocenteret, Markedsvej 6, 9600 Aars
 2. Ved Busterminalen, Blindebomsgade 20, 9670 Løgstør
 3. Ved Busterminalen i Ranum
Arr.: Viktor Weiss, DN Vesthimmerland
OBS: Medbring en lille rive eller lign. til at fange affald på vanskeligt tilgængelige steder.

I samarbejde med flere beboerforeninger samler vi affald langs stier og veje i Vesthimmerlands Kommune. Kom og vær selv med til at sætte fokus på dette problem. Se mødested og mødetid på lokale opslag.

LINDHOLM FJORDPARK 41
– FRA FYLDPLADS TIL FRYD FOR SANSENER**Dato:** Søndag 22. april kl. 13-15**Mødested:** P-plads ved Lindholm Brygge nr. 35**Turleder:** Naturvejleder Ole Henriksen**OBS:** Turen foregår på befæstede stier.

Tidligere blev området langs fjorden, vest for Lindholm Å, brugt som byens fyldplads. Nu er området genopstået som en smuk svane – Lindholm Fjordpark. Det imponerende stisystem giver let adgang til dette store område, hvor vi kan møde nogle af naturens vilde dyr og planter. På vandreturen fortælles om dette stykke genskabte natur, og ved den smukke udsigt over fjorden/ Egholm kan du høre om det usynlige liv under vandoverfladen.

ÅBENT HUS PÅ VEDSTED SKOVHUS OG RØRBÆK SAVVÆRK 42**Dato:** Lørdag 28. april kl. 12-16**Mødested:** P-pladsen på Himmerlandsvej lige øst for Rebild**Turleder:** Rebild Savværkslaug, Spillemands-, Jagt- og Skovbrugsmuseet og Naturstyrelsen Aalborg

Savværkslauget levendegør Rørbæk savværk, starter saven og fremstiller brædder. Der fortælles om savværket og projektet på Vedsted Skovhus. Aktiviteter for børn og voksne – børnene kan f.eks. prøve at fælde et træ. Tag madkurven med; der er åbent i madpakkehuset.

SKOVENS DAG I ROLD SKOV 43**Dato:** Søndag 29. april kl. 10-16**Mødested:** Jamborettepladsen ved St. Økssø**Arr.:** Naturstyrelsen Aalborg**OBS:** Se mere om programmet i dagspressen og på www.naturstyrelsen.dk/Lokalt/Aalborg/Arealforvaltning**SKOVENS DAG I VESTHIMMERLAND** 44**Dato:** Søndag 29. april kl. 11-16**Mødested:** Uhrehøje Plantage, Farsøvej 95**Arr.:** Uhrehøjegruppen og Naturvejleder Karin Winther, Vesthimmerlands kommune, Naturekspeditionen.dk m.fl.

Uhrehøje Gruppen arrangerer guidede vandreture og Vesthimmerland kommunes rullende naturcenter Naturekspeditionen er klar med naturaktiviteter bl.a. vandhulssafari og grøn træsløjd og pandekager ved bålet. Der er oplevelser for alle aldersgrupper f.eks. kørsel i hestevogn, trækture, geocaching – skattejagt mv. Denne dag udgives også to helt nye foldere om plantagen.

SKOVENS DAG I ØSTERÅDALEN 45**Dato:** Søndag 29. april kl. 13-16**Mødested:** Infohuset i Østerådal, Over Kæret 9, 9000 Aalborg**Turledere:** Naturvejleder Esben Buch, skov- og landskabsstud. Estrid Stephansen og Hjerteforeningen i Aalborg**OBS:** Medbring kurv til indsamling af urter.

Det er sundt at være ude, sundt at bevæge sig og sundt at spise grønt. Tag med på en tur ad Østerådalens Hjertesti, hvor vi kombinerer de tre ting. Mens vi går rundt, indsamler spiselige urter i naturen og snakker om dem. Efter rundturen laver vi grøn mad over bål ved Infohuset og bruger de indsamlede urter til at krydre maden med. Afslutningsvis smager vi på herlighederne og Hjerteforeningen fortæller om sit livsvigtige informationsarbejde.

<< [Klik for at se oversigtskort](#)**HELLIGKILDE, ENGVANDINGSANLÆG OG NATUR** 46
VED SØNDERUP Å**Dato:** Mandag 30. april kl. 19-21**Mødested:** Dambruget Rebstrup Fiskeri, Rebstrupvej 5, 9541 Suldrup**Turleder:** Vandløbsmedarbejder Niels Sørensen, Rebild Kommune og biolog Hans Heidemann Lassen, Naturstyrelsen**OBS:** Turen foregår i ujævnt og fugtigt terræn. Husk gummistøvler.

Området byder på spændende kulturhistorie. Helligkilden Karls Tønde har været besøgt for sin helbredende virkning – især på denne Valborgsaften. Ligeledes har der i området været et engvandingsanlæg. Vi ser på dyr og planter i og langs vandløbet. Nede i åen gør den store døgnflue sig klar til at forlade vandløbet. Måske ser vi spor fra odderen.

VALBORGSAFTEN 47**Dato:** Mandag 30. april kl. 19**Mødested:** Ved bålpladsen ved Limfjordsmuseets oplevelselscenter**Turleder:** Naturvejleder Thomas JJ Johansen**OBS:** Husk praktisk, varmt tøj, der gerne må blive beskidt og lugte af bål. Husk en snor/lidt garn eller lignende og lidt penge til den varme kaffe.

Valborgsaften er en gammel hedensk tradition fuld af magi og troldfolk. Du kan opleve magien på nærmeste hold sammen med familien, når historiefortællerne Jørn Christensen og Thomas Johansen giver fortællinger for en hver smag rundt om bålet. Musikanten Lasse Jensen giver stemningen med god, folkekær musik.

MEDITATION UNDER ÅBEN HIMMEL 48**Dato:** Onsdag 2. maj kl. 18.30-ca. 20**Mødested:** Gratitude / Meldgaard Heste, Sjørupvej 13, Grønnerup, 9640 Farsø**Turleder:** Jeanette Meldgaard**OBS:** Lunt tøj og et tæppe til at sidde på, eller pakke omkring sig.**Tilmelding:** Senest dagen før: mail@meldinfo.dk / tlf. 96 49 59 00
Aflyses ved færre end otte deltagere.**Pris:** 30 kr./person

Hvad enten du har mediteret før eller ej, så vil meditation under åben himmel byde på en anderledes oplevelse. Når alle er kommet, går vi samlet til skoven. Det er vigtigt at du ikke fryser. Skulle vejrguderne ikke være med os, er der mulighed for at lave meditationen under tag.

KULTURHISTORISK VANDRING FRA MARIAGER TIL SEM HEDE 49

Dato: Fredag 4. maj kl. 10
Mødested: P-pladsen ved Mariager Kirke
Arr.: Birgittaforeningen i Mariager
OBS: Medbring mad og drikke til eget forbrug.
Tilmelding: Til Bent Walbom, tlf. 30 66 24 78 af hensyn til evt. samkørsel tilbage til Mariager.
Pris: 25 kr. Gratis for medlemmer.

Turen går via hulveje gennem Alstrup Krat til Hou Kirkeruin, videre ad småveje over Edderup til Sem Hede. Her vandrer vi på oldtidsveje over jernalderboplads og Hvidstengruppens nedkastningssteder til Sem Museum. Turen slutter i Sem Kirke og der vil være mulighed for enten returvandring eller samkørsel tilbage til Mariager.

PRØV AT FANGE DIN EGEN MIDDAGSMAD 50

Dato: Lørdag 5. maj kl. 10-ca. 12
Mødested: I butikken på Fiskegaarden, Illesørevej 38c, Hvalpsund, 9640 Farsø
Turleder: Lise eller Niels Jensen, Fiskegaarden
Arr.: Fiskegaarden Put & Take sø
OBS: Fiskestænger kan lejes. Husk at tage tøj og fodtøj på efter vejret.
Pris: 60 kr./deltager inkl. 2 timers fiskeri i familiesøen.

Tag med guiden på en sjov og lærerig fisketur ved fiskesøen. Du får at se og prøve hvordan du svinger linen ud over vandet, og hvordan du lander den flotte fisk. Lær hvordan du renser fisken, så den er helt klar til panden. Hvis du spørger, kan du garanteret få tips til serveringen. Familiesøen giver dig store chancer for at fange en – hvis du er heldig flere – velsmagende ørred.

BIER OG HONNING I LILLE VILDMOSE 51

Dato: Søndag 6. maj kl. 11-13
Mødested: Lille Vildmosecentret, Birkesøvej 16, 9280 Storvorde
Turleder: Lille Vildmosecentret
Pris: Arrangementet er inkluderet i centrets entrépris.
 Er du bange for bier og hvepse? – og er der forskel på bier og hvepse? Mød biavleren, og hør ham fortælle om biernes liv og adfærd. Vidste du at bierne danser for hinanden. Hør om baggrunden for denne dans, og se biavlerens spændende grej.
 Der vil være mulighed for at smage på forskellige typer af honning.

VANDRETUR, NATURKONTRASTER OG SMAGSPRØVER I HOBRO ØSTERSKOV 52

Dato: Søndag 6. maj kl. 13-16
Mødested: P-areal på hjørnet af Kirketofte og Amerikavej, 9500 Hobro
Turleder: Teamkoordinator Claus Østergaard, jordbrugsteknolog Linette Skov Andersen og miljøvejleder Inger Taylor
OBS: Husk praktisk tøj og fodtøj.
 Kom med på en anderledes tur og oplev kontrasterne mellem Hobro Østerskogs smukke, vilde natur og den mere ensformige og fattige natur, hvor ønskede planter gør deres indtog. Vi går 2-3 kilometer gennem det varierede skovlandskab til shelterpladsen ved fjorden, hvor vi skal smage på blandt andet pesto lavet af ramsløg og brændenældsoppe over bålet, mens vi nyder udsigten over skov og fjord.

RIDETUR UNDER FULDMÅNEN 53

Dato: Søndag 6. maj kl. 20-ca. 21.30
Mødested: Meldgaard Heste, Sjørupvej 13, Grønnerup, 9640 Farsø
Turleder: Jeanette Meldgaard
OBS: Aflyses ved færre end tre deltagere
Tilmelding: Senest dagen før: mail@meldinfo.dk / tlf. 96 49 59 00
Pris: 200 kr./person

De islandske heste sadles op, vi rider i fuldmånens skær gennem kulturlandskabet ind i skoven. Hvis rytterne er stille og heldige, møder vi mange dyr. Møllebakke plantage er meget varieret med tæt bevoksning, større eller mindre lysninger og flere vandhuller – hvilket giver et rigt dyreliv.

AFTENTUR I HOBRO ØSTERSKOV 54

Dato: Tirsdag 8. maj kl. 19-ca. 21
Mødested: P-plads over for Hobro Idrætscenter
Turleder: Kaj Nissen, Danmarks Naturfredningsforening
OBS: Medbring gerne kikkert.
 Vi går en aftenur i forårsskoven på et tidspunkt, hvor der for alvor er gang i fuglekoret, småkræene er aktive, og skovbunden er dækket af duftende ramsløg.

SUND MOTION OG FISKERI I LIMFJORDEN 55

Dato: Onsdag 9. maj kl. 10-14
Mødested: Den primitive lejrplads, Kystvejen 45, 9400 Nørresundby
Arr.: Naturvejlederne Ole Henrichsen og Esben Buch, Aalborg Seniorsport samt Ældre Sagen i Aalborg
OBS: Waders, flyderinge, redningsveste og fiskestænger kan lånes på stedet.

Maj måned er højsæson for vade- og flyderingsfiskeri efter de store stimer af blanke hornfisk, der netop nu er på gydevandring i Limfjorden. Alle interesserede seniorer inviteres derfor til Bouets frie fiskeplads, hvor det under kyndig vejledning bliver muligt at afprøve dette spændende fiskeri og med store chancer for at få en hornfisk på kroen. Hornfisk er både sunde og velsmagende og der demonstreres hvordan friskfangede hornfisk renses og klargøres til spisebrug.

FYRAFTENSLØB I SKOVEN 56

Dato: Torsdag 10. maj kl. 16
Mødested: P-pladsen ved Skørping skole, Himmerlandsvej 65, 9520 Skørping
Turleder: Skov- og Naturtekniker Kim Øbro, Naturstyrelsen
OBS: Husk drikkedunk med vand samt praktisk tøj og sko.
 Løb med på den ene af de to nye løberuter på henholdsvis 5 og 10 km, der følger vinterens skiløjpe. Vi starter ved Skørping skole, og følger den naturskønne rute på 5 km rundt i skoven. Turen foregår i roligt tempo.

**"DET GAMLE GISTRUP OG LANDSKABET"
EN KULTUR- OG NATURHISTORISK VANDRETUR** 57**Dato:** Torsdag 10. maj kl. 19-21.30**Mødested:** Gistrup Kirke, Gistrup Kirkevej 1, 9260 Gistrup**Turleder:** Naturvejleder Tommy Jensen, Nordjyllands Historiske Museum**OBS:** Turens længde 6 km. Husk drikkevarer, siddeunderlag og gode vandresko. Begrænset deltagerantal.**Tilmelding:** tj-kultur@aalborg.dk / tlf. 99 31 74 15 inden 8. maj**Pris:** 30 kr.

I området vest for Gistrup kan man stadigvæk finde kulturspor fra Gistrups fortid. Istiden har formet landskabet og vi vil vandre gennem gammelt overdrev og hede. Undervejs skal vi høre om udflytterlandsbyerne og bronzealderens gravhøje. I dag er dele af landskabet fredet, og der er væsentlige vandindvindingsinteresser.

ÅBENT HUS PÅ ROLD SKOV SAVVÆRK 58**Dato:** Lørdag 12. maj kl. 9-11**Mødested:** Rold Skov Savværk, Østergade 28, 9510 Arden**Arr.:** Lindenberg Gods A/S, Arden Fællesråd og Rold Skov Natur- og Kulturcenter**OBS:** Rundvisning foregår i hold på grund af sikkerhedshensyn. Sidste rundvisning starter kl. 11.

Rold Skov Savværk er Danmarks største inden for produktion af langtømmer. Offentligheden får en sjælden og unik mulighed for at se, hvordan et moderne savværk forarbejder træ fra Rold Skov og andre skove til brug i byggeindustrien.

FORÅR PÅ STABELPLADSEN I ROLD SKOV 59**Dato:** Lørdag 12. maj kl. 10-16**Mødested:** Stabelpladsen for enden af Skovvej i Arden**Arr.:** Fællesrådet i Arden og Rold Skov Natur- og Kulturcenter m.fl.

Stabelpladsen er den sydlige indgang til Rold Skov. Oplev forårsskoven og prøv mange spændende aktiviteter for hele familien. Bl.a. løb i skoven, kørsel med hestevogne, opvisning med sav og økse, guidet tur ved Hvass Sø, pandekagebagning og meget mere.

SVAMPETUR I NØRRESKOVEN 60**Dato:** Lørdag 12. maj kl. 10-14**Mødested:** P-pladsen til Lille Blåkilde på Rebild Kirkevej, 9520 Skørping**Turledere:** Henning Christensen, Foreningen til Svampekundskabens Fremme og Naturvejleder Lars Wachmann, Naturstyrelsen

OBS: Medbring kurv og kniv. Turen foregår i kuperet terræn. Foråret er for mange ikke forbundet med svampetur i skoven, men sammen med Foreningen til Svampekundskabens Fremme forsøger vi alligevel. Vi prøver, om det ikke skulle være muligt at finde nogle af forårets tidlige svampe. Vi ser og hører om de kendetegn og grundregler, der gør det muligt at skelne mellem de spiselige svampe fra de ikke spiselige.

PLØJE- SÅDAG OG MAJFEST 61**Dato:** Lørdag 12. maj kl. 10-16**Mødested:** Boldrup Museum, Ørnbjergvej 13, Boldrup, 9610 Nørager**Pris:** Alm. entre til museet. Oldemors suppe med bl.a. hjemmelavede melboller til 25 kr. Kaffe og kage kan købes for 30 kr. Gratis for medlemmer.

Markarbejde med gamle traktorer. Majstangen pyntes med grene og blomster. Derefter vil der være dans omkring majstangen.

VANDRETUR TIL TOFTE MOSE 62**Dato:** Lørdag 12. maj kl. 13-16**Mødested:** P-pladsen ved Tofte Sø**Turleder:** Naturmedarbejder i Aalborg Kommune, Anna-Lise Fruelund**OBS:** Gummistøvler anbefales.

Målet med denne vandretur er Tofte Mose, som er Danmarks største og mest velbevarede højmoser. Turen starter fra P-pladsen ved Tofte Sø, hvorefter vi går langs den nordvestlige kant af højmosen og ender ude på den store moseflade. På turen vil vi høre om den naturgenopretning, der skal ske i Lille Vildmose de kommende år som følge af det store, EU-støttede LIFE-projekt. Dette genopretningsprojekt har til formål både at sikre den eksisterende højmoser og skabe mulighed for, at højmosen igen kan komme i udbredelse i Lille Vildmose.

MANEPÆLEN 63**Dato:** Søndag 13. maj kl. 9.30-13.30**Mødested:** P-pladsen ved Conradsminde på Torstedlundvej**Turleder:** Rold Skovs Venner / Helge V. Qvistorff**Pris:** 25 kr.

Turen går til Nørland Skov, en rigtig forårstur med nyudsprungne bøg, og derfor skal vi også se et af skovens meget store bøgetræer med navnet Franciscobøgen. Først skal vi finde manepælen i den del af Nørland Skov, der hedder Skovarmen. At en manepæl endnu kan findes, er en stor sjældenhed. På vej til en tidligere ejers gravsted, der ligger midt inde i skoven, passerer vi den flotte Franciscobøg. Efter en dejlig forårstur kommer vi tilbage til parkeringspladsen.

VANDRETUR I DANMARKS SIDSTE VILDMARK 64**Dato:** Søndag 13. maj kl. 10-14**Mødested:** Lille Vildmose Centret, Birksøvej 16, Dokkedal, 9280 Storvorde. Herfra køres i egne biler frem til startpunkt for vandturen**Turleder:** Skov- og Landskabsingeniør Jens Vinge, Park og Natur, Aalborg Kommune**OBS:** Medbring mad og drikke til eget forbrug. Hensigtsmæssig påklædning samt vandtæt fodtøj anbefales.

Hvilken betydning har det nye store EU-LIFE-projekt for den fremtidige mose i Lille Vildmose? Vandturen vil foregå i det såkaldte "Mellemråde" samt i Portlandmosen. Her vil du med egne øjne se, hvordan der foretages naturgenopretning fra "Pottemuld til Paradis for planter og dyr". Nogle af emnerne vi vil fokusere på er: Vandstandshævning, genskabelse af Spagnumvækst, rydning af uønsket trævækst samt den vedligeholdende naturpleje ved hjælp af udsætning af græssende dyr i et nyetableret dyrehegn. Endvidere får vi måske chance for at se Kongeørn, Trane og Mårhund.

LYSTFISKERIETS DAG VED NAVN SØ 65

Dato: Søndag 13. maj kl. 10-14
Mødested: P-pladsen på Præstevej 9600 Års
Turleder: Skovløber Jesper Lindstrøm, Naturstyrelsen
OBS: Medbring madpakke, gummistøvler, skridtstøvler eller waders.

Kom og vær med på Lystfiskeriets Dag ved Navn Sø. Gedden er nu færdig med at gyde, og for alvor på rov, så der er god chance for at fange en gedde. Der er også rig mulighed for at fange aborre og skaller i søen. Der er frit fiskeri på Navn Sø, men der kræves gyldigt lystfisketegn for alle personer mellem 18-65 år. Fiskegrej kan lånes, men medbring gerne dit eget grej.

LYSTFISKERIETS DAG VED SIMESTED Å 66

Dato: Søndag 13. maj kl. 10-16
Mødested: Boldrup Museum, Ørnbjergvej 13, Boldrup, 9610 Nørager
Pris: Gratis at deltage i arrangementet. Vil man se museet, betales alm. entre.

Lær at lave forskelligt fiskegrej, smag friskrøgede ørreder, fisk gratis i Simested å.

Spændende aktivitetsdag for hele familien i den skønne Himmerlandske natur.

LYSTFISKERIETS DAG VED GUNDERUP FISKESØ 67

Dato: Søndag 13. maj kl. 10-16
Mødested: Gunderup Fiskesø, Gunderupvej 96, 9640 Farsø
Turleder: Juniorafdelingen i Trend Å Lystfiskeriforening v. Orla Bertram-Nielsen tlf. 98 64 38 64 i samarbejde med Gunderup Fiskesø
OBS: Medbring eget fiskegrej og agn samt støvler, fornuftigt tøj plus mad og drikke.
Pris: 4 timers fiskeri: Voksen 90 kr. Ét barn fisker gratis pr. betalende voksen. "Alene-børn" over 15 år 75 kr. Der er grejbutik ved søen.

Instruktion i forskellige fiskemetoder og klargøring af grej. Fine præmier og "Trøstepremier" til alle børn. Lær at rense din fangst. Dagen slutter med gratis grillpølser, brød og sodavand til alle.

LYSTFISKERIETS DAG VED NØRRÉSUNDBY 68

Dato: Søndag 13. maj kl. 13-16
Mødested: Den primitive lejrplads, Kystvejen 45, 9400 Nørresundby. Bilister kan vælge frakørsel 20 på motorvejen og følge Bøgildsmindevej
Arr.: Naturvejlederne Esben Buch, Ole Henriksen, Fiskeriets Venner og Danmarks Sportsfiskerforbund
OBS: Vadefiskeri efter hornfisk er mest egnet for lidt større børn, der kan magte en fiskestang. Waders og fiskestænger kan lånes på stedet.

Dagen er henlagt til en af Limfjordens allerbedste fiskepladser for hornfisk. Med den primitive lejrplads ved Bouet som base arrangerer vi, efter grundig instruktion, guidet vadefiskeri på lavt vand i Limfjorden. Er du nybegynder, eller overvejer du at dyrke lystfiskeri som hobby, har du her mulighed for at lære og prøve. Du kan få gode råd om grej, fiskepladser og fisketeknik.

EN FLOT BELIGGENDE VANDMØLLE 69

Dato: Søndag 13. maj kl. 13-16
Mødested: Højris Mølle ved Sønderup Å mellem Kirketerp og Vegger
Arr.: Danmarks Naturfredningsforening i Rebild
OBS: Terrænet er noget kuperet og ujævnt, så turen er ikke egnet for gangbesværede og klapvogne. Påklædning efter vejrforhold. Der kan blive brug for gummistøvler. Husk kikkert og kaffe. Vi holder kaffepause på et solbeskinnet sted.

Sønderup Ådal er dannet af smeltevand i den sidste istid. Ådalen har nogle stejle skråninger med flotte sideslugter. Store dele er meget smukt bevokset med Egekrat, Enebær og masser af Kaprifolie. Vi ser på genoprettet natur, igangværende pleje og en tidligere vandmølle, der måske skal restaureres. Området er fredet og ejes af Danmarks Naturfond.

NATURTUR LANGS SIMESTED Å 70

Dato: Tirsdag 15. maj kl. 19-21
Mødested: Aalestrup Naturefterskole, Borgergade 41, 9620 Aalestrup
Turleder: Biolog Per Egge Rasmussen, Vesthimmerlands Kommune
OBS: Medbring fornuftigt fodtøj og gerne en kikkert og aftenkaffe. Turen er børnevenlig, men ikke velegnet for gangbesværede og barnevogne.

Vi går en tur på engen langs Simested Å til Himmerlandsstien og den gamle jernbanebro. På den modsatte side af åen er der indrettet handicapvenlig lystfiskersti med platforme langs åen. Vi ser på dyre- og plantelivet og lytter til fuglene i området. Der er mulighed for orkideer i engen og kobjælder på overdrev skrænterne. Hvis vi er heldige, kommer den farvestrålende isflugt strygende langs åen.

INDVIELSE AF NY NATURBASE I AALESTRUP 71

Dato: Onsdag 16. maj kl. 10-12
Mødested: Den Jyske Rosenpark i Aalestrup
Turleder: Naturvejleder Karin Winther, Vesthimmerlands Kommune og bestyrelsen i Den Jyske Rosenpark

Indvielse af naturbasen i skoven, ved åen, i parken. Naturaktiviteter og gratis bålpløser.

NATURMAD – RÅGER OG RÅBUK 72

Dato: Kr. Himmelfartsdag torsdag 17. maj kl. 11-15
Mødested: Lille Vildmosecentret, Birkesøvej 16, 9280 Storvorde
Arr.: Lille Vildmosecentret og Aalborg Kommune
OBS: Medbring egen kniv samt en kop og ske til smagsprøver.
Pris: Arrangementet er inkluderet i centrets entrépris.

Vær med til at lave naturmad i parken ved Lille Vildmosecentret. Hør om regulering af råger. Du kan flå en råge og stege brysterne over bålet. Vi flår også en nyskudt sommerbuk, der tilberedes over bål. Børn kan også fange en ørred, der efter rensning kan tilberedes med smør og friske ramsløg. Der skal også klagøres grøntsager, så alle kan smage en varm suppe.

EN REJSE PÅ 55 MILLIONER ÅR PÅ GODT EN TIME 73**Dato:** Fredag 18. maj kl. 14-16**Mødested:** Ertebølle Hoved på Gl. Møllevvej ved udstillingen over for Stenaldercentret**Turleder:** Geolog Elise Bastrup Stilling, Natur og Miljø, Vesthimmerlands Kommune**OBS:** Stranden er ujævn med mange sten.

Ertebølle Hoved består af lag, som er 55 millioner år gamle. Der er vekslende lag af moler og askelag. Først beundrer vi den unikke udsigt fra Ertebølle Hoved til Fur, Salling, Mors, Han Herred, Livø og Vitskøl Kloster. Vi går på stranden og studerer klintens geologi, finder sten og hører om vulkaner og dinosaurer. Senere handler historien om rødsten til kirker, om Stenalderhavet og om Ertebøllekulturen

NATUROPLEVEELSE FOR GANGBESVÆREDE 74**Dato:** Tirsdag 22. maj kl. 10-12**Mødested:** Infohuset i Østerådal, Over Kæret 9, 9000 Aalborg**Turledere:** Naturvejlederne Esben Buch og Ole Henriksen**OBS:** Turen er specielt tilrettelagt for rullestolsbrugere. Det er muligt at låne kikkert.

En smuk og frisk oplevelse i Østerådalens dejlige natur. Turen foregår på befæstede stier og i et tempo, der er tilpasset rullestole og langsomt gående. Undervejs fortælles den spændende historie om ådalens dannelse. Vi kikker nærmere på fuglenes hektiske forårsaktiviteter og planternes vokseværk. En spændende dag, hvor alle er velkomne og hvor vi får en masse frisk luft.

FOTOSAFARI I ROLD SKOV 75**Dato:** Tirsdag 22. maj kl. 19-23**Mødested:** P-pladsen ved Mosskovpavillonen, Møldrupvej 34, 9520 Skørping**Turledere:** Fotograf Kjeld Thomsen – Thomsen og Have og Naturvejleder Lars Wachmann Naturstyrelsen**OBS:** Medbring gerne stativ til kamera og lommelygte.**Tilmelding:** Tilmeld dig arrangementet senest 20. maj togh@togh.dk eller tlf. 98 37 00 78 ma.-fr. kl. 8-18

Bevæbnet med dit eget digitale kamera tager vi på tur i Rold Skov. Du får mulighed for at afprøve fototeknik på udvalgte motiver under kyndig vejledning af den professionelle fotograf. Vi ser på kulturspor, lytting til skovens stemmer og eksperimenterer med skumringsfoto, lysmaling og foto ved søen. Vi byder på kaffe, mens vi nyder "den blå time". Fototeknik for alle – begynder eller erfaren i fotografering.

EN FORÅRSAFTEN I GRAVLEV ÅDAL 76**Dato:** Torsdag 24. maj kl. 18.30-21**Mødested:** P-pladsen ved Lars Kjærs Hus i Rebild Bakker**Turledere:** Biolog John Mønsted Jensen, Rebild Kommune og forstfuldmægtig Søren Kjær, Naturstyrelsen**OBS:** Praktisk fodtøj og mod på at gå i 2-3 timer er påkrævet.

På denne tur vil der være fokus på de tiltag, der er sket i området som følge af naturgenopretning udført i efteråret 2008. Vi vil således høre om det nye forløb af Lindenberg Å, Kovads Bæk, Egebæk m.fl. og høre om plejen af områdets fine natur. Med lidt held vil vi se orkideer i fuldt flor.

MAJSTANG I REBILD 77**Dato:** Lørdag 26. maj kl. 15**Mødested:** Spillemands-, Jagt- og Skovbrugsmuseet**OBS:** Medbragt mad kan spises fra kl. 18. Drikkevarer købes på museet.

Vi mødes ved museet kl. 15 og går i skoven for at hente bøgegrene. Traditionen tro er der musik i spidsen for traveturen. Derefter pyntes majstangen og der spilles op til en lille dans. Om aftenen er der bal på museet til musik af Rebildspillemandene fra kl. 20.

SE PINSESOLEN DANSE FRA EN HÆNGEKØJE 78**Dato:** Lørdag 26. maj kl. 17- søndag 27. maj kl. 10**Mødested:** Shelterpladsen i Jenle plantage ved Års**Arr.:** Naturvejleder Lars Wachmann, Naturstyrelsen og naturvejleder Karin Winther, Vesthimmerlands Kommune**OBS:** Medbring sovepose, liggeunderlag, spisegrej og godt humør. Hængekøjer kan lånes.**Tilmelding:** Til Karin Winther karin@naturekspeditionen.dk eller tlf. 30 32 49 39 senest onsdag 23. maj kl. 12**Pris:** 65 kr./deltager

Oplev pinsesolen danse fra en hængekøje i skoven. Bålet vil være klar til at grille medbragt aftensmad fra kl. 17. Efter aftensmiden byder skoven på udfordringer og naturopgaver for alle generationer. Dagen slutter mens træerne bevæger sig langsomt i vinden og vugger os i søvn i hængekøjerne. Næste morgen vækkes vi af fuglefløjt fra fugle, der underholdene flyver fra gren til gren og en dansende pinsesol, som inviterer til morgenmaden der fabrikkes over bål af naturvejlederne.

FUGLENES DAG I LILLE VILDMOSE 79**Dato:** Søndag 27. maj kl. 06-09 og kl. 13-15**Mødested:** kl. 06 på Hjortevej 3, 9280 Storvorde (grøn lade) og kl. 12.30 på Lille Vildmosecentret, Birkesøvej 16, 9280 Storvorde**Turleder:** Dansk Ornitologisk Forening**OBS:** Husk solidt fodtøj og kikkert. Ingen hunde. Turene er ikke egnede for klap- og barnevogne.

Kl. 06-09: Oplev fuglenes morgensang på en vandretur gennem Høstemark Skov. Guiden fortæller om naturskoven og dens rige fugleliv med bl.a. ynglende kongeørn.

Kl. 13-15: Deltag på en vandretur til Rovfugletårnet på Ny Høstemarkvej. Guiden fortæller om fuglene i de vandfyldte gravebaner, og fra Rovfugletårnet er der frit udsyn til bl.a. ørnefoderpladsen. Se mere på: www.lillevildmose.dk

FORÅRETS BLOMSTER VED ST. BLÅKILDE

80

- Dato:** Tirsdag 29. maj kl. 19-21
Mødested: P-pladsen ved St. Blåkilde på Møldrupvej nord for Astrup
Turleder: Naturvejleder Marianne Hald, NTS-centret, Allan Phipps, DN, Mariagerfjord og Uffe Westerberg, Rold Skov Natur- og Kulturcenter
OBS: Vandtæt og solidt fodtøj er nødvendigt. Terrænet er fugtigt og ujævnt.

Store Blåkilde er et af de mest besøgte steder i Rold Skov, men meget få kender området rundt om kilden, hvor der ikke er offentlig adgang. Her findes små, fine kilder, springkilder og en helt fantastisk blomsterpragt. Vi skal se orkideer, engblommer, trævlekrone, vibefedt og mange andre blomster, der nyder godt af et engområde, der aldrig har været gøde eller pløjet.

RÅGÆFTEN I ØSTERÅDALEN FOR HELE FAMILIEN

81

- Dato:** Onsdag 30. maj kl. 18-21
Mødested: Infohuset i Østerådal, Over Kæret 9, 9000 Aalborg
Arr.: Skytte Klaus Godiksen, naturvejleder Esben Buch samt Aalborg Jægerklub, Limfjordsjægerne og Aalborg og Omegns Jagtforening
OBS: Eventuelt overskud af rågekød uddeles gratis efter arrangementet.

Mølleparken, Skovdalen og Bejsebakken, ganske tæt ved Østerådal i Aalborg Kommune, rummer Danmarks største rågekoloni med over 1000 reder.

Få denne aften en større indsigt i Aalborg Kommunes regulering af rågeunger og hør også den nyeste viden om rågen som både nytte- og skadefugl. Friskskudte rågeunger fra de seneste dages regulering, udskæres og tilberedes over bål til velsmagende smagsprøver. Arrangementet garneres desuden med fascinerende jagthornsignaler, jagthundeopvisning og demonstration af jægerens knive og våben.

RIGKÆR OG KILDEVÆLD I KASTBJERG ÅDAL

82

- Dato:** Onsdag 30. maj kl. 18-21
Mødested: Kærbymøllevej vigeplads i skoven lige efter møllen nr. 30
Turleder: Botaniker Henriette Bjerregaard, Naturstyrelsen og Per Edgar Jørgensen, Danmarks Naturfredningsforening
OBS: Riggærene ligger i fugtige områder så husk gummi-støvler. På turen passeres et par spang over Kastbjerg Å. Medbring kaffe.

Tilmelding: Ikke nødvendig, men yderligere oplysninger kan fås hos Per Edgar Jørgensen peredgar2@mail.dk

Kastbjerg Ådal indeholder en af landets største samlinger af naturtyppen rigkær, som vi under turen vil stifte bekendtskab med. Desuden besøges vi overdrevskrænter og kildevæld i den landskabeligt smukke Lambækdal med store forekomster af bl.a. vibefedt og engblomme.

NATURVANDRING I LINDALE

83

- Dato:** Onsdag 30. maj kl. 19-21
Mødested: P-pladsen ved Markedsgade i Hadsund
Turleder: Anders Horsten, Mariagerfjord Kommune og Danmarks Naturfredningsforening
OBS: Lindale er meget kuperet, så turen egner sig ikke for gangbesværede. Medbring evt. kaffe.

Danmarks Naturfredningsforening og Mariagerfjord Kommune har i fællesskab udarbejdet nye kortborde og en folder for den kommunale skov Lindale i Hadsund. Samtidig er der etableret markerede ruter rundt i skoven. På denne tur vil vi indvie den nye rute og fortælle om skovens historie, natur og drift.

DEN BLOMSTRENDE FRUESKO

84

- Dato:** torsdag 31. maj kl. 19-21
Mødested: Frueskoens P-plads på Buderupholmvej, 9520 Skørping
Turledere: Biolog John Mønsted, Rebild Kommune og naturvejleder Lars Wachmann, Naturstyrelsen

Under de gamle bøge på de kalkrige skrænter ned mod åen finder vi den fredede orkidê-fruesko, blå og hvid anemone, skovmærke og mange andre spændende planter, der alle er en del af dette specielle plantesamfund. På turen fortællendes også om skovens drift og pleje.

VI HEJSER DET BLÅ FLAG VED BISNAP STRAND

85

- Dato:** Fredag 1. juni kl. 10-12
Mødested: P-pladsen ved Bisnap Strand, Bisnapvej 32, 9370 Hals (kør ad Strandvejen nord for Hals)
Arr.: Naturvejlederne Esben Buch, Ole Henriksen og Renovationsvæsenet
OBS: Waders og rejenet kan lånes på stedet. Park og Natur serverer kage og saftevand.

Det Blå Flag går til tops. Badesæsonen bydes velkommen og vi fejrer den fine vandkvalitet ved Bisnap Strand. Saltvandstraileren vil være på plads, og naturvejlederne demonstrerer børnevenligt grej, der kan bruges i jagten på det skjulte dyreliv under havoverfladen. Så skal jagtlykken ude i vandet afprøves. Prøv om du kan fange rejer, krabber og andre spændende krible-/krabledyr. Renovationsvæsenet og Rappenskralden er på plads og inviterer samtidig på en lærerig konkurrence om sortering af affald.

PRØV AT FANGE DIN EGEN MIDDAGSMAD

86

- Dato:** Lørdag 2. juni kl. 10-ca. 12
Mødested: I butikken på Fiskegaarden, Illeisørevej 38c, Hvalpsund, 9640 Farsø
Turleder: Lise eller Niels Jensen, Fiskegaarden
Arr.: Fiskegaarden Put & Take sø
OBS: Fiskestænger kan lejes. Husk at tage tøj og fodtøj på efter vejret.
Pris: 60 kr./deltager inkl. 2 timers fiskeri i familiesøen. Se beskrivelse af arrangementet ved tur nr. 50.

SUNDHEDSSPOR OG FITNESS I ROLD SKOV

87

Dato: Søndag 3. juni kl. 10-12**Mødested:** Skørpinghallens parkeringsplads Himmerlandsvej 59, 9520 Skørping**Turleder:** Skov- og Naturtekniker Kim Øbro, Naturstyrelsen**OBS:** Husk drikkedunk med vand og praktisk tøj og sko.

Sundhedssporet er en nyere attraktiv friluftsoplevelse, rettet mod brugere i alle aldre, med henblik på at fremme en sundere livsstil gennem fysisk aktivitet. Gå eller løb ruten på 2,1 km, og ud fra din tid, dit BMI, din alder og dit køn, finder vi dit aktuelle kondital ved hjælp af de opsatte tavler. Bagefter går vi op på skovens kønt beliggende naturfitnessbane, hvor der vises inspirerende træningsforslag.

BEDSTEFORÆLDRETUR – SOMMER

88

Dato: Søndag 3. juni kl. 10-13**Mødested:** Oplyses ved tilmeldingen**Turleder:** Annette Søegaard, Pædagogisk konsulent i Rebild Kommune og Naturvejleder Søren Risborg, Rebild Naturskoler**Tilmelding:** Senest 1. juni til isrni@rebild.dk**Pris:** 100 kr.

Den anden af fire årstidsture for bedsteforældre, der gerne vil tage børnebørnene med på skovtur – men, hvad skal I lave af sommeraktiviteter, hvordan gør man og hvor kan I gøre det? Turen er et lille minikursus (uden børnebørn) i, at lave en tur i det fri og sommerturen indeholder aktiviteter som: Børn i naturen, Dyr i skoven – lav din egen fiskestang og fang en fisk i søen, bål og bålmad, sivbåde, skovlege.

BLÅ FLAG OG VANDRETUR I MULBJERGENE, LILLE VILDMOSE

89

Dato: Søndag 3. juni kl. 13-16**Mødested:** Lille Vildmosecentret, Birkesøvej 16, 9280 Storvorde**Turleder:** Lille Vildmosecentret**OBS:** Solidt fodtøj og kikkert er en god idé. Vandreturen er ikke egnet for klap- og barnevogne.**Pris:** Vandreturen er inkluderet i centrets entrépris.

Følg med på en spændende vandretur i Mulbjergene, hvor guiden fortæller om landskabets dannelse og om datidens store sildefiskeri ved fiskerbyen Dokkedal. Fra toppen af Mulbjergene er der en storslået udsigt over mosens flade landskab samt ud over Kattegat. Vandreturen afsluttes med officiel hejsning af Blå Flag ved informationshuset og badestranden i Stejlgabet.

FØLG MAGTENS FODSPOR TIL HESSEL – HISTORISK VANDRING

90

Dato: Søndag 3. juni kl. 13-14.15**Mødested:** Caféen – Museet Herregården Hessel, Hesselvej 40 B, 9640 Farsø**Turleder:** Bodil Jakobsen, Museet Herregården Hessel**OBS:** Vandreturen er ikke for dårligt gående.**Pris:** Alm. billetpris til museet 50 kr. Købes i caféen.

Historiske fakta om stenalder, vikingetid og middelalder på Lovns halvøen, hvor vi følger Hessel under skiftende magthavere op til vor tid. Hør bl.a. om guldfundet og om kilden der gav vand til herregården.

**NORDISK MAD OG KRYDDERSNAPS
VED GODTHÅB HAMMERVÆRK**

91

Dato: Søndag 3. juni kl. 13-15**Mødested:** Godthåb Hammerværk, Zincksvej 2B, 9230 Svenstrup J**Arr.:** Naturvejleder Esben Buch og Godthåb Hammerværk**OBS:** Caféen er åben med salg af øl, vand og kaffe.

Tag med på en spændende indsamlingstur for hele familien langs Zincks kanal, hvor der netop nu er gode muligheder for at indsamle flere fine vilde krydderurter som er velegnede til både grøn mad og ikke mindst til kryddersnaps. Et virkeligt hit fra dette område er Ramlæg der de senere år er genindført som det grønne drys i en lang række grønne retter, pølser og salater. Turen afsluttes ved caféen med gratis smagsprøver på grillede ramlægspølser og dertil gratis kryddersnaps.

Snapsesponsor er Pernod Ricard, De Danske Spritfabrikker i Aalborg.

RIDETUR UNDER FULDMÅNEN

92

Dato: Mandag 4. juni kl. 20-ca. 21.30**Mødested:** Meldgaard Heste, Sjørupvej 13, Grønnerup, 9640 Farsø**Turleder:** Jeanette Meldgaard**OBS:** Aflyses v/under 3 deltagere**Tilmelding:** Senest dagen før mail@meldinfo.dk / tlf. 96 49 59 00**Pris:** 200 kr./person

Se beskrivelse af turen ved tur nr. 53.

NATTERGALETUR VED SKATSKOV

93

Dato: Tirsdag 5. juni kl. 20-23.30**Mødested:** På Skatskovvej 35, Guldager, 9620 Aalestrup**Turleder:** Ellen Poulsen, DN Vesthimmerland**Tilmelding:** Til Ellen Poulsen, tlf. 30 25 98 64 eller essp@mail.dk

Vi mødes på vort lille husmandssted neden for "Skatskov". I haven bager vi snobrød med kanelsneglefyld som vi nyder til den medbragte kaffe, mens vi venter på at høre nattergalens sang ved Lerkenfelt Å.

MEDITATION UNDER ÅBEN HIMMEL

94

Dato: Onsdag 6. juni kl. 18.30-ca. 20**Mødested:** Gratitude/Meldgaard Heste, Sjørupvej 13, Grønnerup, 9640 Farsø**Turleder:** Jeanette Meldgaard**OBS:** Lunt tøj og et tæppe til at sidde på, eller pakke omkring sig. Aflyses v/under 8 deltagere.**Tilmelding:** Senest dagen før mail@meldinfo.dk / tlf. 96 49 59 00**Pris:** 30 kr./person

Se beskrivelse af turen ved tur nr. 48.

SKUMRINGSTUR I DRASTRUP SKOV 95**Dato:** Onsdag 6. juni kl. 19-22**Mødested:** P-pladsen Nibevej 211, 9200 Aalborg SV mellem Drastrup og Frejlev**Turledere:** Naturvejleder Klaus Godiksen, Aalborg Kommune Park og Natur og naturvejleder Lars Wachmann, Naturstyrelsen**OBS:** Husk praktisk fodtøj.

Netop her i skumringstimerne er der store chancer for at observere nattens aktiviteter og fouragering blandt skovens dyr og fugle. Vi kan måske være heldige at se både råvildt, ræv, hare, flagermus og ugler i aktion. Undervejs fortælles om disse skabningers spændende biologi, og du får også lidt baggrundshistorie om skovens tilblivelse.

ER DU DUS MED NYMFER, LARVER OG ANDET KRYB 96**Dato:** Lørdag 9. juni kl. 10-12**Mødested:** P-pladsen ved Skørping Skole, Himmerlandsvej 65, 9520 Skørping**Turleder:** Skovløber Jesper Lindstrøm, Naturstyrelsen**OBS:** Praktisk fodtøj – gerne gummistøvler. Turen er børnevenlig.

Se, hvad der kribler og krabler i nogle af skovens vandhuller. Bevæbnet med lup prøver vi at fange nogle af de insekter, der kan fortælle om vandhullet. På turen fortælles om de tiltag vi gør for at pleje vores vandhuller. Du kan låne grej til at fange insekter med.

FISK PÅ LIVØ I SOMMERNATTEN 97**Dato:** Lørdag 9. juni kl. 15.30-søndag 10. juni kl. 10**Mødested:** Livø Havn kl. 15.30 ved den store sten**Turledere:** Biologerne Svend Bråten og Thorsten M. Olesen, Naturstyrelsen Aalborg

OBS: Deltagerne sørger selv for transport til og fra Livø. Book billetter på minilene. Personer mellem 18 og 65 skal huske fisketegnet – se www.fisketegnet.dk Medbring egen aftensmad, sovepose, liggeunderlag, lommelygte og gerne gummistøvler eller waders.

Tilmelding: Til Svend Bråten, tlf. 72 54 37 26 eller svjbr@nst.dk senest 6. juni kl. 12**Pris:** 50 kr. der bl.a. dækker morgenmad.

På denne tur skal du lære at fange hornfisk og havørreder i vandet omkring Livø – og samtidig opleve naturperlen Livø. Vi vil også fortælle om, hvordan fjorden har det og hvad iltsvind betyder for dyrene i havet, når vi sidder omkring bålet og får vores kaffe og spiser nyfangede fisk. Overnatning under åben himmel på stranden. Der kan evt. overnattes på campingpladsen eller lejes senge i hytterne, men det arrangeres selv. Der vil være mulighed for at låne fiskegrej, men medbring gerne dit eget.

BRONZEALDERHØJE, STENDYSSER OG KULBRÆNDING 98**Dato:** Søndag 10. juni kl. 9.30-13.30**Mødested:** P-pladsen ved Skørpinghallen**Turleder:** Rold Skovs Venner / Helge V. Qvistorff**Pris:** 25 kr.

På vej til Ønskestenen i den smukke Skørpinglund, kommer vi forbi Skørping Privathospital, der tidligere sanatorie for kvinder med tuberkulose. I Skørpinglund finder man nogle af Rold Skovs smukkeste bronzealderhøje. Vi kommer forbi kulbrænderens hus. Han laver trækul på god gammeldags vis – en tradition i familien. Vi skal også se den smukkeste stendysse i Rold Skov, inden vi går forbi Svinhøjene og tilbage til bilerne.

REBILDHISTORIER – REBILDELSKABET BLIVER 100 ÅR 99**Dato:** Mandag 11. juni kl. 19-21.30**Mødested:** P-pladsen ved Thingbæk Kalkminer**Arr.:** Roldskovmuseerne**Pris:** 80 kr.

Guidet tur til Rold Skovmuseerne. Der startes ved Thingbæk kalkminer med bl.a. Udvandrergrøtten. Derefter fortsættes til Blokhusmuseet med emigrantudstillingerne, og der sluttes på Spillemands-, Jagt- og Skovbrugsmuseet, hvor der fortælles om den store udvandringsperiode og folkloren. Her er der også fælles kaffebord, hvor der er mulighed for yderligere orientering og spørgsmål til museerne.

ÅBENT HUS PÅ FYRKAT MØLLEGÅRD 100**Dato:** Lørdag 9. juni kl. 11-15**Mødested:** P-pladsen ved Fyrkat Møllegård, Fyrkatvej 45, 9500 Hobro**Turleder:** Naturvejleder Karsten Rybjerg Larsen, Mariagerfjord Naturskole**OBS:** Husk praktisk tøj og fodtøj.

Fyrkat Møllegård ligger ved Fyrkat Engsø i Onsild ådal i gå-afstand fra Hobro. Engsøen blev indviet i foråret 2009 og er et spændende sted at lave naturvejledning. Kom og få indblik i området og vær med i forskellige naturaktiviteter. De fleste aktiviteter vil være tilpasset børn og børnefamilier, men alle er selvfølgelig velkomne til en sjov dag i naturen. Vi slutter af med bål ved Møllegården og bager snobrød og pandekager.

OPLEV ØSTRE ANLÆG OG HØR NYT OM AALBORGS BLOMSTERPOLITIK 101**Dato:** Tirsdag 12. juni kl. 10-12**Mødested:** Østre Anlæg ved hovedindgangen fra Fyensgade**Turledere:** Landskabsarkitekt Karen Luise Høgsbro og naturvejleder Esben Buch**OBS:** Park & Natur serverer gratis formiddagskaffe.

Tag med på en spændende formiddagsvandring i Østre Anlæg, der lige nu viser sig fra sin smukkeste side med blomstrende stenbede, stauedebede og rosenhave. Undervejs fortælles der om stedets og planternes kulturhistorie, ligesom der orienteres om Aalborg kommunes blomsterpolitik. Bogen "Det grønne guld" med oversigtskort og lokalitetsbeskrivelser, uddeles gratis til alle deltagere efter turen.

VILDE PLANTER OG FUGLESTEMMER I ØSTERÅDALEN 102**Dato:** Onsdag 13. juni kl. 10-12**Mødested:** P-pladsen i Østerådal, Over Kæret 9, 9000 Aalborg**Turledere:** Naturvejleder Esben Buch og Ældre Sagen I Aalborg**OBS:** Ruten er farbar for dårligt gående.

Netop nu er naturens spisekammer i Østerådal fuldt af vilde planter, der kan bruges til både mad og medicin. Tag med på en spændende indsamlingstur under kyndig vejledning og hør nogle af de forunderlige historier der knytter sig til vilde planter og blomster. Udover at "smage" på naturen vil vi også lytte til sangfugle og artsbestemme nogle af mestersangerne.

NATUREN OG NATURPLEJEN PÅ STENILD HEDE 103**Dato:** Torsdag 14. juni kl. 18.30-20.30**Mødested:** Parkeringsplads ved Stenild Hede, Bratbjergvej, 9610 Nørager**Turledere:** Karen Clausager og Anja Hansen, Rebild Kommune**OBS:** Af hensyn til de græssende dyr kan hunde ikke medbringes. Husk gummistøvler.

Rebild Kommune har i samarbejde med AgriNord i 2009-2011 igangsat naturpleje på det fredede moseområde Stenild Hede. På turen vil vi gå rundt i det fredede område og fortælle lidt om plejen samt om de planter vi finder undervejs.

BIAVLER FOR EN EFTERMIDDAG 104**Dato:** Lørdag 16. juni kl. 13-15**Mødested:** Klublokalet, Løgstørvej 10 b, 9600 Aars**Turleder:** Vesthimmerlands Biavlerforening**OBS:** Interesserede kan købe nyslynget, blød honning.

Fra klublokalet i 4-H Gården går turen til Skolebigården. Her vil medlemmer af Vesthimmerlands Biavlerforening fortælle om deres spændende hobby og besvare spørgsmål om et af vore nyttigste husdyr, honningbier. Honningbier gør blandt andet stor nytte, når de bestøver de vilde blomster, frugttræer og forskellige gartneri- og landbrugsafgrøder. Hvis vejret tillader, bliver det muligt – iført bislør – at besøge skolebigårdens stader sammen med biavlerne. I klublokalet bydes på varme vaffer og nyslynget honning.

KORN OG KØD, DET ER REN ØKOLOGI 105**Dato:** Lørdag 16. juni kl. 10.30-15**Mødested:** Livø Havn. Færgen sejler fra Rønbjerg kl. 10. Se evt.www.miniline.dk**Turledere:** Bente og Karsten Kjærgaard, Livø Avlsgård, Naturstyrelsen**OBS:** Husk madpakke.

Med udgangspunkt i den altid verserende fødevarerebat, vil vi tage jer med en tur rundt på Livøs marker, og vise hvordan vi her dyrker rene fødevarer. Der er brødkornarter af bl.a. enkorn, emmer, spelt og svedjerug. Vi laver desuden forsøg med arter, der måske bliver til fremtidens brødkorn. Vi ser også Anguskvæget, der efter endt naturpleje i egeskoven ender som møre og velsmagende bøffer. Vi spiser den medbragte madpakke undervejs og slutter af på gårdspladsen med smagsprøver af korn og kød.

SPIS DIN BLOMST 106**Dato:** Søndag 17. juni kl. 10.30-14.30**Mødested:** Havnen på Livø**Arr.:** Biolog Maria Mortensen, naturvejleder Lars Wachmann, Naturstyrelsen og naturvejleder Karin Winther, Vesthimmerlands Kommune

I forbindelse med "De Vilde Blomsters Dag", guider naturvejlederne Lars Wachmann, og Karin Winther sammen med biolog Maria Mortensen rundt på Livø, med fokus på spændende urter og spiselige blomster. Har du lyst til at høre "historien i blomsten" eller vide om den kan spises, så tag med på botaniktur på Livø. Vi går på jagt efter planter og urter og tilbereder smagsprøver over bål. Medbring evt. madpakke og drikke.

INDVIELSE AF DET MUSIKALSKE UDERUM OG SANSESTIEN 107**Dato:** Søndag 17. juni kl. 11-14**Mødested:** Røverknolden skovlegeplads ved P-pladsen øst for Rebild by**Turleder:** Naturstyrelsen, Rebild Borgerforening og Rebild Kommune**OBS:** Medbring madpakke, der afsluttes med pandekager til børnene.

Indvielse af det nye musikalske uderum og sansesti ved skovlegepladsen Røverknolden. Kom og spil på de mange nye eventyrlige musikinstrumenter sammen med multikunstner Søren Brynjolf og gå på en spændende oplevelsestur på den nye sansesti.

DE VILDE BLOMSTERS DAG I LILLE VILDMOSE 108**Dato:** Søndag 17. juni kl. 13-16**Mødested:** kl. 13 på Hegnsvej 1, 9280 Storvorde (ved lågen til skoven) eller kl. 12.30 på Lille Vildmosecentret, Birkesøvej 16, 9280 Storvorde**Turleder:** Lille Vildmosecentret og Botanisk Forening**OBS:** Gummistøvler er en god idé (ingen hunde). Medbring feltbog, lup og kaffe.

Vi besøger Høstemark Skov og undersøger det unikke landskab med rimmer og dobber. Området er fredet og indeholder en meget varieret flora. Rimmerne er gamle strandvold, der i dag danner grobund for kalkholdige planter som fx slangetunge og månerude. I dobberne, som er de fugtige områder mellem strandvoldene, findes højmosens karakteristiske surbundsplanter.

HONNINGSLYNGEDAG 109**Dato:** Søndag 17. juni kl. 13-16**Mødested:** Boldrup Museum, Ørnbjergvej 13, Boldrup, 9610 Nørager**Pris:** Alm. entré til museet. Gratis entré for medlemmer.

Kaffe og honningkager: 30 kr.

Kom og se hvordan man slynger honning. Biavlerne kommer med de fyldte honningtavler lige fra bistaderne. Vær med til at skrælle voks af, slynge honningen – og smage den uimodståelige, søde nyslyngede honning. Se den flotte udstilling om biavl – og hør de erfarne biavlere fortælle om arbejdet med bierne. Salg af honning. En spændende dag for både små og store slikmunde.

DE VILDE BLOMSTERS DAG I MULIGHEDERNES PARK 110

Dato: Søndag 17. juni kl. 13-15
Mødested: P-pladsen, Bygaden, 9000 Aalborg overfor Byvænget
Arr.: Dansk Botanisk Forening, naturvejleder Esben Buch, landskabsarkitekt Karen Luise Høgsbro og naturvejleder Anton Thøger Larsen fra Danmarks Naturfredningsforening
OBS: Medbring gerne en farveflora og en lille lup til feltstudier undervejs.

De Vilde Blomsters Dag i Norden er en dag, hvor Dansk Botanisk Forening udbreder kendskabet til de mange smukke planter, der findes i den nordiske natur. I Mulighedernes Park gennemgår vi derfor den perlerække af vilde blomster, der vokser netop her. Naturvejlederne artsbestemmer og fortæller flere af de sjove historier og myter, der knytter sig til vilde blomster, ligesom landskabsarkitekten orienterer om parkens spændende tilblivelse.

MØLLERNES DAG PÅ HALKÆR MØLLE 111

Dato: Søndag 17. juni kl. 13-15
Mødested: Halkær Mølle, Hedegårdvej 1, Halkær, 9240 Nibe
Arr.: Naturvejleder Ole Henriksen
OBS: Rundvisning begynder kl. 13.
 Halkær Mølle holder åbent hus på Møllernes Dag. Kom ind og se vandmøllen i drift og mærk fortiden ånde dig i nakken inde i det gamle møllehus. På den guidede rundvisning får du indblik i dagligdagen på en vandmølle i gamle dage. Du får også mulighed for at snuse til rigtig friskmalet mel, serveret med fortællingen om kornets vej til din bageovn.

INDVIELSE AF DE NYE STIER I SKØRPING HOSPITALSPARK OG NØRRESKOVEN 112

Dato: Mandag 18. juni kl. 10-12
Mødested: P-pladsen ved Skørping Hospital
Turledere: Naturstyrelsen og Rebild Naturskoler
 Naturstyrelsen og Rebild Kommune har nyrenoveret stierne i parken med kørestolsvenlig belægning. Desuden er der nu via parken direkte adgang til de nye vandrestier i Nørreskoven. Gå en tur rundt i parken med Naturvejleder Søren Risborg og hør historien om hospitalet og de mange spændende træer i parken. Efterfølgende vil Skov og Naturtekniker Kim Øbro gå en mindre tur på de nye vandrestier i Nørreskoven.

SENIORCYKELTUR TIL SKOLEBIGÅRDEN VED HALKÆR MØLLE NATURCENTER 113

Dato: Onsdag 20. juni kl. 9.30
Mødested: Ved Foreningshuset, Ny Kærvej 2A, 9000 Aalborg
Turledere: Naturvejlederne Ole Henriksen og Esben Buch
OBS: Kl. 12 er der åben skolebigård på Halkær Mølle Naturcenter

Tag med på en frisk seniorcykeltur, ført an af Aalborg Seniorsport og få masser af sund motion kombineret med naturoplevelser. I et stræk cykles der til Halkær Mølle Naturcenter sydvest for Nibe. Fra kl. 12 vil der her være Åben Skolebigård for alle interesserede under kyndig vejledning af naturvejlederne. Få en bitæt anorak på og oplev honningbier og bidroninger ganske tæt på. Hør om det

>>

fantastiske liv der udspiller sig indenfor i et bistade og smag på friskslynget honning på friskbagt brød, bagt af godt gammeldavs' helt nymalet mel.

RUNDT OM GRAVLEV SØ 114

Dato: Onsdag 20. juni kl. 18.30-21.30
Mødested: Nye P-plads på vestsiden af Rebildvej mellem Rold Storkro og Rebild Bakker.
Turleder: Naturgeograf Peter A. Larsen, Naturstyrelsen
OBS: Husk aftenkaffe og evt. kikkert.
 På denne tur i den indholdsrige Gravlev Ådal går vi hele vejen rundt om Gravlev Sø (ca. 6 km). Naturgeografen viser frem af helighederne, der bl.a. omfatter fem af Danmarks største kilder, den fuglerige sø, den spændende gamle Nørreskov, hulveje og andre fortidsminder, spændende kulturhistorie og meget mere. En rigtig midsommertur.

HUSENE I FARSØ FORTÆLLER HISTORIE 115

Dato: Onsdag 20. juni kl. 19-21
Mødested: Aldis P-plads, Holmevej 3, 9640 Farsø
Turleder: Margit og Ejnar Carlsen, Lokalhistorisk Arkiv Farsø
 Tiden hvor man "farer" forbi søen er for længst forbi. Fortællingen om Farsø bys udvikling gennem de seneste 50 år. Vi følger hovedgaden ved fortællinger om, hvem der boede i husene, hvilke forskellige forretninger der var i Farsø. Anekdoter og facts fortalt med lune og glimt i øjet. Det er ikke utænkeligt at der sniger sig en anekdote om Kræn Spillemand og hans helbredende dråber ind i historien.

TOUR DE NØRRESKOV 116

Dato: Torsdag 21. juni kl. 20-23
Mødested: P-pladsen på Rebild Kirkevej til Ll. Blåkilde
Turledere: Naturvejlederne Lars Wachmann, Naturstyrelsen og Søren Risborg, Rebild Naturskoler
OBS: Husk vandflaske, evt. kikkert. Tynde dæk er ikke velegnede.

Den anden af fire årstidscyklerture i Rold Skov. Temaet er midsommer og touren går til Nørreskoven, hvor vi stiller cyklerne forskellige steder, og går en tur rundt for at se efter spændende oldtidsminder, botanik og lytte efter de fugle, der synger netop nu. Vi vil på denne årets længste dag se, om sten rækken peger mod solens nedgangssted i horisonten. Vi cykler i et terræn som i alperne, men i et tempo, så alle kan følge med.

MIDSOMMERVANDRING MED BERNT LØJTANT 117

Dato: Fredag 22. juni kl. 18.30
Mødested: P-plads ved Mariager Kirke
Arr.: Birgittaforeningen i Mariager
Tilmelding: På tlf. 98 52 24 41 eller 60 61 15 54 af hensyn til samkørsel.
Pris: 40 kr. Gratis for medlemmer

Ekskursion til Katbjerg Odde og Mariager Klosterhave med botanikeren Bernt Løjtant. På Katbjerg Odde håber vi at finde den smukke, sagnomsbundne og velduftende Æblerose, og vi tager også et kig på orkidéerne. I Mariager Klosterhave og på kirkegården studerer vi de mange middelalderlige kulturplanter, som her står som levende fortidsminder (reliktpanter) fra middelalderen.

CYKELTUR TIL DANE-KUNSTNERNES NATUROMRÅDER 118

Dato: Lørdag 23. juni kl. 10-14
Mødested: Mariagerfjord Naturskole Låenhus, Låenhusvejen 8, Valsgård, 9500 Hobro
Turleder: Kenneth Jensen, Mariagerfjord Kommune og 1 eller 2 af kunstnerne
OBS: Husk cykel og madpakke.

I efteråret 2011 var Danmarks bedste naturkunstnerne på besøg i Mariagerfjord Kommune. Kunstnerne boede på Låenhus, og det var herfra de tog ud og malede og tegnede kommunens flotte naturområder. Med udgangspunkt i Låenhus vil vi sammen med en eller to af kunstnerne drage i deres "fodspor" og cykle rundt og se og høre om nogle af de flotte naturområder, der blevet malet og tegnet i løbet af ugen.

TIL LANDS OG VANDS VED SØ, Å OG FJORD 119

Dato: Lørdag 23. juni kl. 10-14
Mødested: Shelterpladsen ved Ranum Søhus
Arr.: Naturvejleder Lars Wachmann, Naturstyrelsen og naturvejleder Karin Winther, Vesthimmerlands Kommune, i samarbejde med grejbanken på Ranum Efterskole

Indvielse af nye formidlings- og aktivitetstilbud ved naturbasen og grejbanken ved Vilsted Sø i Ranum. Oplev områdets muligheder fra land, sø, å og fjord. Vandretur med nye opgaver eller en sejltur fra Vilsted sø op ad Bjørnsholm å og ud i Limfjorden. Kajak og kano kan lejes i grejbanken på Ranum Efterskole.

SANKT HANS AFTEN PÅ EGHOLM 120

Dato: Lørdag 23. juni kl. 18-20
Mødested: Ved restaurant Kronborg på Egholm
Arr.: Naturvejlederne Esben Buch og Ole Henriksen i samarbejde med Egholm Samråd

Inden det store Sankt Hans bål tændes, har du mulighed for at få en spændende og lærerig oplevelse. Naturvejlederne har indrettet et kæmpe akvarium med alt godt fra Fjorden. Her kan du se fisk, krabber og andet krible/krable. Og naturligvis høre nærmere om disse besynderlige skabninger. Du kan også se vanddyrene i deres rette element. Ved hjælp af et undervandskamera sendes billeder – direkte fra fjordens vand – til en fjernsynsskærm på landjorden.

HESTEDAG PÅ HESSEL 121

Dato: Søndag 24. juni kl. 10-16 (aktiviteter fra kl. 11)
Mødested: Herregården Hessel, Hesselvej 40, Hvalpsund
Pris: 60 kr.

Oplev de gamle hestestalde på Hessel blive fyldt med levende dyr for en dag. Se de mange forskellige hesteracer blive præsenteret på gårdspladsen, nogle til markarbejde andre til hestevognskørsel. Hestedagen på Hessel viser bl.a. hvordan markarbejdet blev gjort i gamle dage uden brug af traktorer og moderne hjælpemidler. Der bliver bl.a. harvet og pløjet, men også lavet flotte opvisninger af flere racer. Der er mulighed for at få en tur i hestevogn, handle i boderne eller gå i caféen og få lidt at spise eller drikke.

NYD UDSIGTEN OVER HIMMERLAND FRA HVERRESTRUP BAKKER 122

Dato: Søndag 24. juni kl. 14-16.30
Mødested: P-pladsen på A13, (Hovedvejen nr. 372) lidt syd for Skatskov
Turleder: Kristian Kristensen, Aalestrup, tlf. 98 64 23 03
Arr.: VisitVesthimmerland
OBS: Udfordrende terræn ad smalle stier, derfor tag godt fodtøj på. Husk kikkert og medbring kaffe som vi vil nyde undervejs hvis vejret tillader det.

Vi hører om fredningen fra 1934 og følger sporet over de fredede gravhøje til røverstuen, ser på de gamle vejspor og på højmosen med dens mange spændende planter som kæruld, den sjældne guldblumme, plettet gøgeurt, den kødædende plante rundbladet soldug og spagnum-mosser. Fra 2. Verdenskrig har vi endnu spor efter grave til tyskernes antiluftskyskyts

KYSTENS FRILUFTSLIV VED EGENSE – EN FAMILIEAFTEN 123

Dato: Mandag 25. juni kl. 18-20
Mødested: Egense Strand, Kystvej 1 B, 9280 Storvorde
Arr.: Naturvejleder Ole Henriksen
OBS: Du kan låne waders og andet udstyr.

Rid på en hestereje eller bank på en hjertemusling. Denne dag skal vi ud i vandet og undersøge dyrelivet i Limfjorden/Kattegat. Egense har en meget fin, rolig strand – et eldorado for en rask pige eller dreng i et par waders med net og bakke under armen. Rejerne er sikre gæster i fangstnettet. De små fisk fanges med lidt mere snilde og krabberne overlister med en lille fiskestang. Inde på stranden kikker vi nærmere op opskyl, som bølgerne smider op her. Stedet rummer en masse gode oplevelser og interessant viden.

DEN GODE HISTORIE – RØVERBORGEN EGHOLM 124

Dato: Mandag 25. juni kl. 19-21
Mødested: For enden af Skørping Holmevej, nord for Gl. Skørping (følg skiltene)
Turleder: Bodil Tvedegaard og Arnt Johansen, Spillemands-, Jagt- og Skovbrugsmuseet
OBS: Turen foregår i delvis ujævnt terræn. Husk vandtæt fodtøj og kaffe.

Pris: 25 kr.
 Røverborgen Egholm i engene ved Lindenberg å blev ødelagt allerede i 1300-tallet af dronning Margrethe den 1., men der er masser af gode historier at fortælle om stedet og om et spændende kapitel i Danmarks historie. Egentlig er der to borgruiner, men den ene er knapt synlig. På turen skal vi lede efter spor af den forsvundne ruin, høre om stedets historie og de arkæologiske udgravninger. Der går rygter om, at Margrethe den 1. selv vil være til stede på borgen og give sin version af historien.

**HØR OM NORDISKE URTER
OG OPLEV SUNDBY SAMLINGERNES HUSE** 125

Dato: Tirsdag 26. juni kl. 13-16
Mødested: Urtehaven i Lindholm, Fr. Raschsvej 9, 9400 Nørresundby

Arr.: Naturvejleder Esben Buch og cand. mag. Ketty Johansson, daglig leder af Sundby Samlingerne

OBS: Velegnet for dårligt gående og gratis eftermiddagskaffe kl. 15.

Netop nu er Urtehaven med sine omkring 300 forskellige forskellige lægeplanter, troldomsurter, træer og buske virkelig seværdig, da flere af de blomstrende urter er på deres højeste. Første del af rundvisningen bliver forestået af Esben Buch, der sætter fokus på Nordens flora og fortæller om en lang række af de oprindelige nordiske læge og nytteplanter som ex. kvan, stor nælde, røn og pørse. Fra kl. 14 fremviser Ketty Johansson Sundby Samlingernes huse og fortæller spændende kulturhistorie om livet i Lindholm i gamle dage.

FYRAFTENSLØB I SKOVEN 126

Dato: Tirsdag 28. juni kl. 16
Mødested: P-pladsen ved Skørping skole, Himmerlandsvej 65, 9520 Skørping

Turleder: Skov- og Naturtekniker Kim Øbro

OBS: Husk drikkedunk med vand og praktisk tøj og sko. Kom og løb med på den ene af de to nye løberuter på henholdsvis 5 og 10 km, der følger en stor del af vinterens skiløjpe. Vi starter ved Skørping skole, og følger den naturskønne rute på 10 km rundt i skoven. Turen foregår i roligt tempo.

PILGRIMSVANDRING I VESTHIMMERLANDS PROVSTI – 1 127

Dato: Tirsdag 28. juni kl. 17-20.30
Turleder: Lars Lyngberg-Larsen, tlf. 98 67 44 61
OBS: Turen er ca. 12 km. Husk vand.

Vi starter med aftenssang i Løgstør Kirke, hvorefter vi vandrer langs fjorden til Lendrup, hvor vi drikker kaffe. Herfra går vi til Løgstød Kirke og Helligkilden, hvor der også vil være en andagt. Herefter vandrer vi tilbage til Løgstør.

BIAVL FOR BØRNEFAMILIER PÅ HALKÆR MØLLE NATURCENTER 128

Dato: Tirsdag 28. juni kl. 18-20
Mødested: Halkær Mølle Naturcenter, Hedegårdvej 1, Halkær, 9240 Nibe

Arr.: Naturvejlederne Esben Buch og Ole Henriksen

OBS: Børn i bigården – min. 7 år og kun ifølge med voksen. Husk madpakke og drikkevarer.

Arrangementet er for alle, men der tales i børnehøjde om biavl, honning og fredelige honningbier. Iført bianorakker med slør besigtiger vi en bifamilie i skolebigården ved Halkær Mølle, ser bidronningen og de mange flittige arbejderbier, der lige nu har højsæson og travlt med at indsamle blomsternektar. I naturskolen kører honningslyngen med fyldte honningtavler og alle deltagere får lejlighed til at smage dette naturlige og super sunde biprodukt. I en ledig stund kan du rulle et lys af bivoks – også et helt igennem naturligt materiale.

ØKOLOGISK MARKVANDRING PÅ HESSEL 129

Dato: Torsdag 28. juni kl. 19
Mødested: P-plads udenfor Museet Herregården Hessel
OBS: Ikke for dårligt gående. Husk praktisk fodtøj og overtøj.

På denne sommeraften skal vi have en naturoplevelse, hvor vi nyder den fantastiske udsigt over Limfjorden fra Louns Halvøen. På vores gåtur skal vi høre og snakke om økologiske madvarer, økologisk sædskifte, om stude og om den klonsamling på 30 forskellige jordskokker fra hele verden, der bliver dyrket her. Den økologiske landmandsfamilie Janni og Peter Sørensen er guider på turen.

**KULTURHISTORIE OG NATURGENOPRETNING
VED TØTTRUP BÆK** 130

Dato: Torsdag 28. juni kl. 19.30-21
Mødested: Trængstrupvej 67, 9541 Suldrup
Turleder: Vandløbsmedarbejder Niels Sørensen, Rebild Kommune og projektleder Peter Noe Markmann, Naturstyrelsen
OBS: Medbring praktisk fodtøj.

Naturstyrelsen har opkøbt dambruget Rebstrup Damkultur for at lave et naturgenopretningsprojekt ved Tøttrup Bæk. Kom og hør om planerne for at skabe fri passage for fisk og smådyr. Området har desuden en meget spændende kulturhistorie, idet her tidligere har været smedje og uldspinderi drevet af vandkraft. Få historien fra datidens lokale svar på Silicon Valley. Til sidst ser vi på dyre- og plantelivet i den nærliggende Sønderup Å.

ILLERIS – EN OVERSET PERLE 131

Dato: Søndag 1. juli kl. 14
Mødested: P-pladsen ved Hestbækvej nord for Rotholm Plantage, hvor Lovnsvej møder Hestbækvej. Nærmeste adresse: Hestbækvej 41, 9640 Farsø. GPS: 56.71648, 9.23164
Turleder: Geolog Elise Baastrup Stilling, Natur og Miljø, Vesthimmerlands Kommune

Illerisområdet er varieret med plantager, overdrev, strandenge og fjord og tilhørende dyre- og planteliv. Nu om dage består aktiviteterne mest af friluftsliv i sommerhuse og på camping eller golf. Tidligere var det i stedet hårdt arbejde i mergel-lejer, landbrug og fiskeri, der prægede egnen. Vi går en tur på ca. 3 km, ser på de forskellige naturtyper og hører lidt om fortid og nutid.

SOMMERFORTÆLLINGER OG LYSTIG MUSIK 132

Dato: Søndag 1. juli kl. 19.30
Mødested: Ved Kanalbetjentens Huse i Lendrup
Turleder: Naturvejleder Thomas JJ Johansen
OBS: Husk varmt tøj og evt. et tæppe.

Traditionen tro afholder Limfjordsmuseet en sommer-fortælleaften med Limfjorden som kulisse. Historiefortællerne Anna Grethe Bech og Thomas Johansen vil sammen med musikanterne Henrik HAT Jørgensen og Jane Sørensen åbne op for en sommeraften fuld af eventyr og hyggelig fællessang. Arrangementet er gratis og der vil være eventyr for både store og små barnlige sjæle.

KRÆMMERMARKED I HOU 133
– ALT GODT FRA HAVET OG FRILUFTSLIV VED KYSTEN**Dato:** Mandag 2. juli kl. 13-16**Mødested:** Sejlklubbens klubhus på Hou Havn, Kystvejen 12, 9340 Hals**Arr.:** Naturvejlederne Esben Buch og Ole Henriksen**OBS:** Særligt velegnet for børnefamilier. Børn min. 7 år og i følge med voksen.

I havnebassinet ved Hou Sejlklubs klubhus, kan du hoppe i et par waders og prøve dine evner som smådyrsfisker. Med lidt held – og snilde – fanger vi rejer, fisk og nogle livlige krabber. På landjorden vises direkte billeder fra et undervandskamera, der er opstillet på det dybe vand i havnebassinet. Her spotter vi måske lidt større fisk og spændende planter. Du kan også høre om forslag til spændende og udfordrende friluftaktiviteter i Aalborg Kommune.

SMAG PÅ LIVØ – OVERNATNINGSTUR 134**Dato:** Tirsdag 3. juli kl. 13.30 - onsdag 4. juli kl. 10**Mødested:** Havnen på Livø kl. 13.30 ved den store sten**Arr.:** Naturvejleder Lars Wachmann, Naturstyrelsen og naturvejleder Karin Winther, Vesthimmerlands Kommune**OBS:** Deltagerne sørger selv for transport til og fra Livø. Book billetter på miniliv. Hængekøjer kan lånes.**Pris:** 125 kr. der bl.a. dækker aftensmad og morgenmad.**Tilmelding:** Senest fredag 29. juni kl. 12 til Karin Winther, tlf. 30 32 49 39 eller karin@naturekspeditionen.dk

Smag på og oplev den fantastiske naturperle Livø. I løbet af et lille døgn vil naturvejlederne Lars Wachmann fra Naturstyrelsen og naturvejleder Karin Winther fra Vesthimmerlands Kommune være guider på en anderledes naturoplevelse med gåture, indsamling af planter til mad, madlavning over bål, dyresafari, samt overnatning under åben himmel på stranden eller i hængekøjer i troldeskoven. Der kan evt. også overnattes på campingpladsen eller lejes senge i hytterne, men det arrangeres selv.

HALS RÅVAREMARKED 135
– DET GRØNNE GULD OG KRYDDERSNAPS**Dato:** Onsdag 4. juli kl. 10-15**Mødested:** Hals Råvaremarked ved havnen**Arr.:** Naturvejlederne Esben Buch og Ole Henriksen

Hals Råvaremarked er et stort marked, der har formået at bevare den hyggelige stemning. Ved havnen findes den del af markedet, der præsenterer spændende fødevarer – lavet af de fineste lokale råvarer. Her har naturvejlederne en stand.

Aalborg kommune bugner af spændende muligheder for naturoplevelser. Skove, kyster, søer, heder og byens parker. Alle disse steder omtales nu i en bog "Det grønne Guld" - en guide til aktivt friluftsliv. Bogen kan du se på naturvejledernes stand og høre om mulighederne for at dyrke dine naturinteresser. Smag også en kryddersnaps lavet på de ypperligste råvarer: korn og vilde planter. Snapsesponsor er Pernod Ricard, De Danske Spritfabrikker i Aalborg.

PILGRIMSVANDRING I VESTHIMMERLANDS PROVSTI – 2 136**Dato:** Onsdag 4. juli kl. 19-21**Mødested:** Ved Hyllebjerg Kirke.**Turleder:** Else Juul, tlf. 98 66 30 48

Tema: Stilhed. Der vil være stilhed og samtaler i vekselvirkning, med naturen og Hyllebjerg kirke som ramme. En dejlig vandring i de naturskønne Hyllebjerg Bakker på ca. 4 km. Vi slutter af med sang i kirken og en kop kaffe.

SMÅKRAVL I LIMFJORDEN 137**Dato:** Torsdag 5. juli kl. 10-12**Mødested:** P-pladsen på Gl. Viborgvej i Stistrup**Turleder:** Naturvejleder Karin Winther, Vesthimmerlands Kommune

Naturekspeditionen er kørt til Limfjorden ved Farsø Fjordcamping med det rullende naturcenter. Heri findes materialer til spændende aktiviteter på og ved stranden. Vi skal se på sten og skaller, samt fiske krabber og rejer. Kogegrejet findes også frem, så man kan prøvesmage rejerne.

VILDE PLANTER I LANDSBYEN 138**Dato:** Torsdag 5. juli kl. 13-ca. 15.30**Mødested:** Gravlev Kirke**Turleder:** Dannie Druehyld**OBS:** Ujævnt terræn. Solidt fodtøj en god idé.

Vore vilde planter er pressede, men i gamle landsbyer som Gravlev gemmer de sig i glemte kroge. Hør om planternes historie og om hvordan vi passer på dem.

PRØV AT FANGE DIN EGEN MIDDAGSMAD 139**Dato:** Lørdag 7. juli kl. 10-ca. 12**Mødested:** I butikken på Fiskegaarden, Illeisørevej 38c, Hvalpsund, 9640 Farsø**Turleder:** Lise eller Niels Jensen, Fiskegaarden**Arr.:** Fiskegaarden Put & Take sø**OBS:** Fiskestænger kan lejes. Husk at tage tøj og fodtøj på efter vejret.**Pris:** 60 kr./deltager inkl. 2 timers fiskeri i familiesøen. Se beskrivelse af arrangementet ved tur 50.**FRA LANDSBY TIL HANDELSBY 140****Dato:** Mandag 9. juli kl. 16**Mødested:** Farsø Turistbureau, Lille Torv 3, 9640 Farsø**Turleder:** H. P. Sauer, Lokalhistorisk Arkiv, Farsø

Tiden hvor man "farer" (kører) forbi søen i Farsø er for længst overstået. En fortælling om, hvordan driftige mænd i 1841 valgte den første sogneforstander. Dette blev startskuddet til at ændre den rolige landsby til en aktiv handelsby. Historien fra oprettelsen af Apoteket i 1860 og Sparekassens etablering til Himmerlands største overdækkede indkøbscenter Farsø Rådhuscenter 150 år senere.

**LIMFJORDEN, KAJAK, KRABBER OG KRIBLE/KRABLE
– FOR UNGE** 141

Dato: Tirsdag 10. juli og onsdag 11. juli kl. 10-14
Mødested: Hovedindgangen til Aalborg Friluftsbad, Skydebanevej, Aalborg
Arr.: Naturvejleder Ole Henriksen og Aalborg Vandcenter v/ Tue Brems Olesen
OBS: Ens program begge dage. Max. 15 deltagere pr. dag, alder min. 15 år.
Tilmelding: Senest 15. juni til Ole Henriksen, olh-teknik@aalborg.dk
 Oplev Limfjorden fra vandskorpen. Vi tager på tur i havkajak, og hopper i et par waders for at undersøge livet der kribler og krabler under vandoverfladen. Kajak-aktiviteterne ledes af certificerede havkajak-instruktører, og alle deltagere bærer svømmevest og andet relevant sikkerhedsudstyr. Unge under 18 år skal medbringe forældre-accept eller ledsages af en voksen.

ROLD SKOV BY NIGHT 142

Dato: Tirsdag 10. kl. 17 - onsdag 11. juli kl. 10
Mødested: P-pladsen ved Mosskovpavillonen, Møldrupsvej 34, 9520 Skørping
Turledere: Skov- og naturtekniker Kim Øbro og naturvejleder Lars Wachmann, Naturstyrelsen
OBS: Medbring aftensmad til jer selv, der er egnet til grill. Vi sørger for morgenmad. Medbring sovepose/liggeunderlag, spisegrej, badetøj, lommelygte evt. kikkert.
Tilmelding: Senest 6. juli til Lars Wachmann, lawac@nst.dk
Pris: 25 kr. pr. person.
 Vi tilbereder mad over bål. Tager på aftenskattejagt med GPS. Oplever Rold Skovs dyreliv om natten. Inden mørket for alvor falder på, indretter vi os i skovens shelters eller overnatter i hængekøjer. I morgengryet lytter, og kigger vi på områdets mange fugle. For de friske, er der mulighed for en svømmetur i søen.

SOMMERAKTIVITETER – TRÆ OG REB 143

Dato: Tirsdag 10. juli, onsdag 11. juli og torsdag 12. juli kl. 11-16
Mødested: Spillemands-, Jagt- og Skovbrugsmuseet i Rebild
Pris: Der betales for materialer.
 Der er mulighed for at arbejde og snitte i træ – til gavn og pynt. Prøv selv og få en lille ting med hjem – et stykke legetøj eller en smørekniv. Rebslageren viser hvordan man laver reb og du laver selv dit eget sjippetov. Et tilbud til hele familien.

SYNGENATURTUR I REBILD BAKKER 144

Dato: Torsdag 12. juli kl. 18.30-21
Mødested: P-pladsen ved Rebildhus, Rebildvej 25, 9520 Skørping
Turleder: Naturgeograf Peter A. Larsen, Naturstyrelsen
OBS: Turen er på ca. 3 km i kuperet terræn. Ikke egnet for gangbesværede. Medbring selv aftenkaffen.
 Tag med på tur i Rebild Bakker og mød noget af Himmerlands smukkeste og mest varierede natur. Naturgeografen fortæller om sit syn på bakkernes historie – måske en anden fortælling end den, du kender? Vi runder turen af siddende i lyngen med udsigt over Gravlevdalen. Vi nyder den medbragte kaffe, aftenlyset og synger sammen om naturen,
 >>>

i naturen – akkompagneret af "Pigernes fornøjelse" – spillekoner fra Himmerland. Kom og vær med på en anderledes naturtur.

**FØLG MAGTENS FODSPOR TIL HESSEL
– HISTORISK VANDRING** 145

Dato: Mandag 16. juli 13-14.15
Mødested: Caféen – Museet Herregården Hessel, Hesselvej 40 B, 9640 Farsø
Turleder: Bodil Jakobsen, Museet Herregården Hessel
OBS: Vandreturen er ikke for dårligt gående.
Pris: alm. billetpris til museet 50 kr. Købes i caféen.
 Se beskrivelse af turen ved tur nr. 90.

KRÆMMERMARKED I HOU – ALT GODT FRA HAVET 146

Dato: Mandag 16. juli kl. 13-16
Mødested: Sejlklubbens klubhus på Hou Havn, Kystvejen 12, 9340 Hals
Arr.: Naturvejleder Ole Henriksen, Aalborg Kommune
OBS: Særligt velegnet for børnefamilier. Børn min. 7 år og i følge med voksen.

Hou Kræmmermarked har vokset sig stort, sikkert på grund af den hyggelige beliggenhed på Hou Havn. I havnebassinet ved Hou Sejlklubs klubhus, kan du hoppe i et par waders og prøve dine evner som smådyrsfisker. Med lidt held – og snilde – fanger vi rejer, fisk og nogle livlige krabber. Krabberne og fiskene kan du se gennem vandkikkert – altid en spændende oplevelse for børnene. Du kan også prøve at fange en krabbe med en lille fiskestang.

SOMMERAKTIVITETER – HALM OG SIV 147

Dato: Tirsdag 17. juli, onsdag 18. juli og torsdag 19. juli kl. 11-16
Mødested: Spillemands-, Jagt- og Skovbrugsmuseet
Pris: Der betales for materialer.
 I det gamle landbosamfund fremstillede man både brugs- og pyntegenstande i halm og siv. Prøv selv og få en lille ting med hjem – der er instruktion. Et tilbud til hele familien.

BØRN OG VOKSNE I KOLDKÆR SKOVEN 148

Dato: Onsdag 18. juli kl. 13-15
Mødested: P-plads ved Koldkær Skoven på Strandvejen mellem Hals og Hou
Arr.: Naturvejleder Ole Henriksen, Aalborg Kommune
 Ranke nåletræer og forkrøblede egetræer skygger behageligt for aktiviteterne i skovbunden. Koldkær Skoven er som skabt til aktiviteter, hvor børn og voksne, ved fælles hjælp, skal løse udfordringer og opgaver. Med en tipskupon i hånden, bliver I sendt ud på Rød Rute (1,8 km). Langs ruten findes nogle poster med spændende opgaver om den danske natur, der skal løses. Tilbage på P-pladsen får I de rigtige svar og mulighed for at stille naturspørgsmål. Ruten kommer meget tæt på havet, så snup en dukkert.

HUSENE I FARSEØ FORTÆLLER HISTORIE 149

Dato: Onsdag 18. juli kl. 19-21
Mødested: Aldis P-plads, Holmevej 3, 9640 Farsø
Turleder: Margit og Ejnar Carlsen, Lokalhistorisk Arkiv Farsø
 Se beskrivelse af turen ved tur nr. 115.

DE VILDE PLANTERS VIRKNING OG HISTORIE

150

Dato: Lørdag 21. juli kl. 13-ca. 15
Mødested: P-pladsen ved Thingbæk kalkminer
Turleder: Dannie Druehyld
OBS: Ujævnt terræn. Solidt fodtøj en god idé.
 En vandretur hvor vi ser på de vilde planter i kær, kilder og overdrev. Heksen Dannie Druehyld fortæller om planternes virkning og historie.

BIRGITTA'S VANDREFORTÆLLING I OG OMKRING MUNKHOLM 151

Dato: Lørdag 21. juli kl. 14
Mødested: P-plads ved Mariager Kirke
Arr.: Birgittaforeningen i Mariager
Turleder: Helga Moos Iversen, tlf. 98 52 24 41
Pris: 30 kr. Gratis for børn og foreningens medlemmer.
 Denne vandring er en fortsættelse af sidste sommers Birgitta-vandring og giver en kort indføring i Birgitta af Vadstenas livsfortælling. Fortællingen understøttes af Christian Christiansen som undervejs på vandringen vil fremføre viser fra den svenske sangskat.

ØKOLOGISK SOMMERAFTEN PÅ LIVØ

152

Dato: Torsdag 26. juli kl. 16.30-21
Mødested: Livø Havn
Turledere: Bente og Karsten Kjærgaard, Livø Avlsgård, Naturstyrelsen
OBS: Færgen sejler fra Rønbjerg kl. 16 og retur fra Livø kl. 21. Billetpris voksne 100 kr. Børn under 12 år 50 kr.
Tilmelding: Senest 24. juli til Livø Avlsgård, tlf. 20 14 48 90 eller 22 38 01 90
Pris: Aftensmad + kaffe: Voksne 75 kr. Børn u. 12 år 50 kr.
 Mød landmandsfamilien på Livø. Vi går en tur i marken og ser det økologiske landbrug. Efter turen spiser vi sammen på gårdspladsen under lindetræerne, hvor maden vil være tilberedt af øens produkter. Efter middagen bager vi bålpandekager, drikker kaffe, og landmanden fortæller om udfordringen ved at drive økologisk landbrug i almindelighed og på en ø i særdeleshed.

I OLDTIDENS FODSPOR:

153

EN VANDRING OMKRING LINDHOLM HØJE

Dato: Torsdag 26. juli kl. 19-22
Mødested: Lindholm Høje Museets hovedindgang, Vendilavej 11, 9400 Nørresundby
Turleder: Naturvejleder Tommy Jensen, Nordjyllands Historiske Museum
OBS: Turen foregår i kuperet terræn, længde 6 km. Husk vandresko eller støvler samt drikkevand til turen.
Tilmelding: tj-kultur@aalborg.dk / tlf. 99 31 74 15 inden 24. juli
Pris: 30 kr.
 Vi begynder vores vandretur på gravpladsen på Lindholm Høje. Herefter går ruten ind i hærens øvelsesterræn, hvor vi finder gamle spor af nu nedlagte bronzealderhøje. Fra toppen af Kammerdal høj er der en fantastisk udsigt til både fjorden og området. Området indeholder en spændende natur med både indlandsklitter, overdrev og skov. Turen fortsætter videre tilbage langs gamle kystlinjer.

DE STORE HUSFLIDSDAGE

154

Dato: Fredag 27. juli og lørdag 28. juli kl. 10-17
Mødested: Spillemands-, Jagt- og Skovbrugsmuseet
Pris: Voksne 25 kr. Børn gratis.
 Arbejdende stande med en lang række håndværks- og husflidsfag. Udstillinger og mulighed for at prøve selv. I samarbejde med lokale husflidsfolk. Husfliden har udviklet sig gennem århundreder, fra at være til pynt og gavn i det gamle landbosamfund – til at udvikle sig til meget kreative produkter i nyt design. Der arbejdes bl.a. i træ, glas, tekstil, ler, siv, halm og reb. Et tilbud til hele familien.

SOMMERAKTIVITER – BOGBINDING

155

Dato: Tirsdag 31. juli, onsdag 1. august og torsdag 2. august kl. 11-16
Mødested: Spillemands-, Jagt- og Skovbrugsmuseet
Pris: Der betales for materialer.
 Præsentation af faget og dets metoder og redskaber. Tag en bog med til reparation. Børnene har mulighed for at lave en lille bog, de kan få med hjem.

RIDETUR UNDER FULDMÅNEN

156

Dato: Torsdag 2. august kl. 20-ca. 21.30
Mødested: Meldgaard Heste, Sjørupvej 13, Grønnerup, 9640 Farsø
Turleder: Jeanette Meldgaard
OBS: Aflyses v/under 3 deltagere
Tilmelding: Senest dagen før mail@meldinfo.dk / tlf. 96 49 59 00
Pris: 200 kr./pers.
 Se beskrivelse af turen ved tur nr. 53.

PRØV AT FANGE DIN EGEN MIDDAGSMAD

157

Dato: Lørdag 4. august kl. 10-ca. 12
Mødested: I butikken på Fiskegaarden, Illeisørevej 38c, Hvalpsund, 9640 Farsø
Turleder: Lise eller Niels Jensen, Fiskegaarden
Arr.: Fiskegaarden Put & Take sø
OBS: Fiskestænger kan lejes. Husk tøj og fodtøj efter vejret.
Pris: 60 kr./deltager inkl. 2 timers fiskeri i familiesøen.
 Se beskrivelse af arrangementet ved tur nr. 50.

ÅBENT HUS PÅ VEDSTED SKOVHUS OG RØRBÆK SAVVÆRK 158

Dato: Lørdag 4. august kl. 12-16
Mødested: P-pladsen på Himmerlandsvej lige øst for Rebild.
Arr.: Rebild Savværkslaug, Spillemands-, Jagt- og Skovbrugsmuseet og Naturstyrelsen Aalborg
 Savværkslauget levendegør Rørbæk savværk, starter saven og fremstiller brædder. Der fortæles om savværket og projektet på Vedsted Skovhus. Aktiviteter for børn og voksne – børnene får lov til at fælde et træ. Tag madkurven med; madpakkehuset er åbent. Et tilbud til hele familien.

VESTERBØLLES HØST- OG FÅREDAGE

159

Dato: Lørdag 4. og søndag 5. august kl. 10-17
Mødested: Vesterbølle, 9631 Gedsted
Arr.: Bestyrelsen for levende Landsbykultur i Vesthimmerland
 Høst og fåredage med gammeldags høst, arbejdende værksteder med gamle håndværk, får/uld, hestevognskørsel i landsbyen og til holmen. Måske de mest velbevarende diageopdelte marker i Nordeuropa. Hele landsbyen Vesterbølle er lukket for bilkørsel.

HØSTDAG PÅ HESSEL

160

Dato: Søndag 5. august kl. 10-17
Mødested: Herregården Hessel Hesselvej 40 Hvalpsund
Pris: 70 kr.

I løbet af dagen små eller store skuespil hvor man bl.a. kan opleve høstpigere og karle vise hvordan høsten foregik sidst i 1800-tallet, eller overvære et stort bryllup der fandt sted på Hessel i 1872. Der arbejdes i smedjen, vaskekonerne har travlt og vil gerne have hjælp af børn, hestevogne kører med gæster, der bliver lavet reb hos rebslageren, og vævepigene arbejder på de store skaftevæve. Også i de mange boder og i caféen syder det af aktivitet. Veteranklubben Vesthimmerland kører med gamle traktorer og høstredskaber og viser høstarbejde som det foregik først i 1900-tallet. Dagen slutter med folkedans for alle.

MEDITATION UNDER ÅBEN HIMMEL

161

Dato: Mandag 6. august kl. 18.30-ca. 20
Mødested: Gratitude/Meldgaard Heste, Sjørupvej 13, Grønnerup, 9640 Farsø

Turleder: Jeanette Meldgaard

OBS: Lunt tøj og et tæppe til at sidde på, eller pakke omkring sig. Aflyses v/under 8 deltagere.

Tilmelding: Senest dagen mail@meldinfo.dk / tlf. 96 49 59 00

Pris: 30 kr./person

Se beskrivelse af turen ved tur nr. 48.

KRYDDERSNAPSETUR PÅ NORDSØSTIEN VED HOU

162

Dato: Onsdag 8. august kl. 19-21

Mødested: P-pladsen på Hou Havn

Turleder: Naturvejleder Esben Buch

OBS: Medbring indsamlingskurv og små poser til bær og blade.

Det er lige nu højsæson for indsamling af bl.a. sortbær, tormentilrødder, strandmalurt og porse, til hjemmekrydding af din egen snaps. Derfor går vi på kryddersnapsetur ad Nordsøstien fra Hou Havn mod syd og kommer her forbi flere fine lokaliteter. Undervejs og efter turen serveres der gratis smagsprøver, ligesom der uddeles gode afprøvede opskrifter på kryddersnapse.

Snapsesponsor er Pernod Ricard, De Danske Spritfabrikker i Aalborg.

VANDRETUR I TOFTE SKOV, LILLE VILDMOSE

163

Dato: Søndag 12. august kl. 09-12

Mødested: Kragelundsporsten ca. 4 km nord for Øster Hurup (Dokkedalvej 151, 9560 Hadsund)

Turleder: Aage V. Jensens Naturfond og Lille Vildmosecentret

OBS: Solidt fodtøj, kikkert og evt. vand. Ingen hunde.

Turen er ikke egnet for klap- og barnevogne.

Tilmelding: Turen starter kl. 09, hvorefter porten lukkes.

Vandretur i Tofte Skov med fokus på dyrenes påvirkning af skoven. Tofte Skov ligner de skove, der var fremherskende i Danmark indtil midten af 1800-tallet. Tidligere var det bøndernes svin og kreaturer der græssede i skoven. I dag sikrer bestande på ca. 400 kronstyr og 150 vildsvin, at naturskoven holdes lysåben, og der skabes optimale vilkår for planter og dyr.

KRYDDERSNAPSE OG KULTURHISTORIE

164

– URTEHAVEN I LINDHOLM

Dato: Onsdag 15. august kl. 19-21

Mødested: Urtehaven i Lindholm, Fr. Raschsvej 9, 9400 Nørresundby

Arr.: Park & Natur, snapselaugene "Cimbrerne" og Sundby Samlingerne

I Urtehaven i Lindholm kan du finde masser af inspiration til hvilke urter, frø, rødder, bær og nødder du selv kan anvende, når du vil "hjemmekrydre" en snaps. Hele aftenen kan du møde naturvejlederne og snapselaugene "Cimbrerne", der uddeler smagsprøver og forklarer snapserecepten ved den udvalgte plante. Desuden er Urtehavens spændende huse, Brohuset, Pibemagerhuset og Raschgården, bemandet af Sundby Samlingernes daglige leder Ketty Johansson og åbne for interesserede, der her kan se genstande og høre kulturhistorie fra det gamle Lindholm.

Snapsesponsor er Pernod Ricard, De Danske Spritfabrikker i Aalborg.

NATURPLEJE MED AFGRÆSNING OMKRING VALSGÅRD BÆK

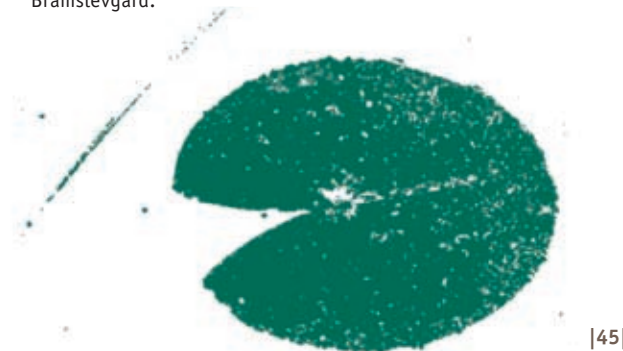
165

Dato: Torsdag 16. august kl. 18.30-21

Mødested: Bramslevgård, Bramslev Bakker 4, 9500 Hobro

Turleder: Allan Aksel Jensen, skov- og landskabsingeniør og Claus Holst Østergaard, Team Skov og Natur, begge Park og Trafik, Mariagerfjord Kommune

OBS: Kuperet og sine steder vådt terræn
 Vi ser på de fine naturområder i morænelandskabet i Valsgård Bækfredningen, som søges holdt lysåbne og friholdt for træopvækst ved bl. a. helårsafgræsning af kødkvæg. Start og afslutning ved Bramslevgård.

KILDEBÆKKE OG LINDENBORG Å I NØRLUND SKOV 166

Dato: Torsdag 16. august kl. 18.30-ca 21.30
Mødested: Torstedlundvej. Brændeplads overfor Conradsmind 2, 9610 Nørager
Turleder: Hans Heidemann Lassen og Thorsten Møller Olesen, Naturstyrelsen Aalborg
OBS: Gummistøvler nødvendige, husk aftenkaffe.
 Turen går til områder i den private Nørlund Skov, hvor der ikke almindeligvis er offentlig adgang. Her springer markante kilder med krystalklart vand, som er med til at føde Lindenberg Å. Åen snor sig gennem sumpskoven, hvor der er spor af kronhjorte. Kilderne og åen har høj økologisk kvalitet i Vandplanen og området er fredet og udpeget som Natura 2000-område.

DEN GODE HISTORIE – KIRKETUR – TULSTED OG THORUP 167

Dato: Lørdag 18. august kl. 13.30
Mødested: Tulsted, Aspvej 4, 9520 Skørping
Turleder: Arnt Johansen, Spillemands-, Jagt- og Skovbrugs-museet
OBS: Der køres i egne biler.
Pris: 25 kr.

Ved Tulsted startes der med en vandretur op til Kapelbakken, hvor der fortælles om den forsvundne kirke – derefter til Thorup kirke, der ligger mellem Hellum og Thorup, helt ppe mod skoven. Her fortælles der om kirkens historie, inventar og nærmeste omgivelser.

**TÅRNEENES DAG I LILLE VILDMOSE 168
– REGISTRERING AF FUGLEARTER**

Dato: Søndag 19. august kl. 06-13
Mødested: P-pladsen ved Rovfugletårnet på Ny Høstemarkvej i Lille Vildmose
Arr.: Dansk Ornitologisk Forening
OBS: Solidt fodtøj, kikkert og kaffe er en god idé.
 Kom og deltag i ornitologernes årlige kappestrid om at registrere flest fuglearter fra udvalgte tårne over hele landet. Ornitologerne i Lille Vildmose har valgt Rovfugletårnet som deres base, hvorfra de observerer mosens ørnefoderplads og de vandfyldte gravebaner. Gæster kan fra p-pladsen på Ny Høstemarkvej følge gangstien ud til Rovfugletårnet (1,3 km). Se mere på: www.lillevildmose.dk

**UNDER HAVOVERFLADEN FOR BØRNEFAMILIER 169
– HOU HAVN**

Dato: Søndag 19. august kl. 13-16
Mødested: Spidsen af molen ved Hou Havn
Arr.: Naturvejlederne Esben Buch og Ole Henriksen, Aalborg Kommune
 Hvad gemmer sig under havets blanke overflade? Yderst på molen ved Hou Havn, har naturvejledernes lille motorbåd lagt til. Vi har været en tur på havet for at fange nogle havdyr og indsamle nogle planter fra havbunden. Du har mulighed for at se fangsten, og høre den spændende historie om disse fantastiske skabninger der lever deres liv i det skjulte. På en fjernsynsskærm kan du se direkte billeder – fra et undervandskamera – der befinder sig på havbunden.

KRYDDERSNAPSETUR VED DALL VILLABY OG FINSTRUPGÅRD KILDEVÆLD 170

Dato: Onsdag 22. august kl. 19-21
Mødested: Ridecenter Finstrupgårds P-plads, Dallvej 5, 9230 Svenstrup
Arr.: Naturvejleder Esben Buch og Dall Villaby Grundejerforening
OBS: Medbring små poser til urter, blade og bær.
 Tag med på en lærerig aftenvandring i Østerådalen Syd, til det smukt beliggende Finstrupgård Kildevæld, som løber i Øster Å. Undervejs indsamler vi og ser nærmere på de aktuelle vilde krydderurter, bær, rødder og blomsterfrø, som er velegnede til kryddersnaps. Få nye opskrifter og inspiration til denne herlige hobby, hvor vi "bevarer" naturen ved at sætte den på flaske. Som afslutning serveres der en række forskellige gratis smagsprøver.
 Snapsesponsor er Pernod Ricard, De Danske Spritfabrikker i Aalborg.

SPISELIGE OG DRIKKELIGE URTER I HALKÆR ÅDAL 171

Dato: Torsdag 23. august kl. 18-20.30
Mødested: Halkær Kro, Halkær, 9240 Nibe
Arr.: Naturvejleder Ole Henriksen i samarbejde med Halkær Kro
OBS: Første del af turen foregår på asfalt. Her kan gangbesværede deltage. Resten af turen foregår på trampesti.
Pris: 165 kr. for menuen. Husk at bestille bord på info@halkaerkrokken.dk eller tlf. 21 74 24 30.
 Kl. 18: Der kan købes varm sommerbuffet på Halkær Kro. Menuen indeholder friske, velsmagende urter – hentet direkte fra naturen Halkær Ådal.
 Kl. 19: Er naturvejlederen guide på en vandretur til Halkær Mølle og de flotte bakker. Undervejs fortælles om stedets spændende historie. På toppen af bakkerne nyder vi udsigten og en styrkende kryddersnaps. Og du får gode tips til at lave din egen.
 Snapsesponsor er Pernod Ricard, De Danske Spritfabrikker i Aalborg.

TAG HUNDEN MED I DEN JYSKE SKOVHAVE 172

Dato: Torsdag 23. august kl. 19.30-21.30
Mødested: P-pladsen ved Skovhaven, Møldrupvej 22, 9520 Skørping
Turledere: Naturstyrelsen og Skovhavens Venner i samarbejde med Familiedyrlægerne i Svenstrup
 Hundedagene ender og Skovhaven står i flor. Tag med på en gåtur gennem hundeskoven – Den Jyske Skovhaven. Se og hør om nogle af de mange spændende træer og buske der findes her. Sammen med Skovhavens Venner og veterinærpsyglejersker fra Familiedyrlægerne i Svenstrup fortælles om hundevelfærd og hundeadfærd. Skovhavens Venner vil på turen fortælle, hvad de gør for at aktivere hundene på turene rundt i hundeskoven.

SVAMPETUR I ROLD SKOV

173

Dato: Lørdag 25. august kl. 10-13**Mødested:** P-arealet ved Stabelpladsen for enden af Skovvej, 9510 Arden**Turleder:** Annette L. Hansen og Martin Hostrup, Mariagerfjord Kommune og Thorkild Lund, DOF Nordjylland**OBS:** Husk praktisk tøj og fodtøj, krus, teske og kurv.

Kom med på svampetur i den sydlige del af Rold Skov og hør mere om de svampe, der vokser i området og hvilke svampe, der er spiselige. Vi slutter turen med at lave en svamperet over bål og få en smagsprøve.

DØSTRUP BÆK – VANDLØBSRESTAURERING

174

Dato: Lørdag 25. august kl. 13-15**Mødested:** Broen i Døstrup by over Døstrup Bæk

Turleder: Jens Peter Neergaard, Mariagerfjord Kommune
Kommunen udførte i 2010 en restaurering af Døstrup Bæk. Vi kigger på strækningen og ser, om det har hjulpet. Samtidig tager vi et kig på, og en diskussion om, de andre udfordringer der venter i Døstrup Bæk bl.a. i forhold til vandplanerne.

SENSOMMER-HAVØRRED VED HALKÆR Å – FISKERI FOR ALLE

175

Dato: Lørdag 25. august kl. 19-21**Mødested:** P-pladsen ved Halkær Mølle Naturcenter, Hedegårdvej 1, 9240 Nibe**Turleder:** Skovløber Jesper Lindstrøm, Naturstyrelsen**OBS:** Der anbefales gummistøvler eller skridtstøvler og evt. lommelygte eller pandelampe. Fiskegrej kan lånes.

Ved Halkær å er der nu gode chancer for at fange en havørred. Nybegyndere får mulighed for at prøve fiskeri under kyndig vejledning og få gode råd og tips. Der er frit fiskeri på statens arealer, men der kræves gyldigt lystfisketegn for personer mellem 18-65 år. www.fisketegn.dk

SUNDHEDSSPOR OG FITNESS I ROLD SKOV

176

Dato: Søndag 26. august kl. 10-12**Mødested:** Skørpinghallens parkeringsplads, Himmerlandsvej 59, 9520 Skørping**Turleder:** Skov- og Naturtekniker Kim Øbro**OBS:** Husk drikkedunk med vand og praktisk tøj og sko.

Sundhedssporer er en nyere attraktiv friluftsoplevelse, rettet mod brugere i alle aldre, med henblik på at fremme en sundere livsstil gennem fysisk aktivitet. Gå eller løb ruten på 2,1 km, og ud fra din tid, dit BMI, din alder og dit køn, finder vi dit aktuelle kondital ved hjælp af de opsatte tavler. Bagefter går vi op på skovens kønt beliggende naturfitnessbane, hvor der vises inspirerende træningsforslag.

PILGRIMSVANDRING I VESTHIMMERLANDS PROVSTI – 3

177

Dato: Søndag 26. august kl. 9.30**Turleder:** Line Karmann Børding, tlf. 98 64 90 02**OBS:** Turen er ca. 12 km. Husk vand.

Vi begynder med højmesse i Testrup kirke. Herefter får vi en kop kaffe/the at vandre gennem Testrup på og videre ad markveje mod Aalestrup langs Simested å. Fra Aalestrup ad Himmerlandsstien til Østerbølle kirke, hvor der vil være en lille forfriskning. Herfra følger vi Oldtidsvejen gennem Vesterris Skov tilbage til Testrup kirke. Der vil blive arrangeret kørsel fra Østerbølle til Testrup, hvis nogle ikke kan klare at gå hele turen.

<< [Klik for at se oversigtskort](#)

LIVØ FØR OG NU

178

Dato: Søndag 26. august kl. 11.30-15.00**Mødested:** Havnen på Livø – ved den store sten**Turledere:** Skipper Jacob G. Knudsen og Naturvejleder Lars Wachmann Skov og Naturstyrelsen Aalborg**OBS:** Vi spiser vores medbragte mad undervejs.

Tag med en tur rundt på Livø og få et indblik i Livø's historie – om livet på øen fra starten af middelalderen og op gennem tiden hvor Livø blev inddraget under kronen og senere erhverves som internat for kriminelle åndsvage. Vi går en tur gennem den gamle ege-hasselskov, og hører om tidligere udnyttelse af skoven til nutidens driftsformer med bl.a. kvæg som naturplejere.

SENSOMMER I LILLE VILDMOSE – FAMILIEDAG

179

Dato: Søndag 26. august kl. 11-16**Mødested:** Lille Vildmosecentret, Birkesøvej 16, 9280 Storvorde**Turleder:** Lille Vildmosecentret**Pris:** Arrangementet er inkluderet i centrets entrépris.

Kørsel med tørveetog på Lille Vildmosebanen koster 20 kr. ved samtidig køb af entrébillet til centret.

Kl. 11-12.30: Børneaktiviteter med trolden Lille Vildma. I centrets naturværksted sættes der fokus på naturens skifte fra sommer til efterår. Hør også historier om Lille Vildma fra Vildmosen.

Kl. 14-16: Kørsel med tørveetog på Lille Vildmosebanen. Kør en tur med mosens gamle lokomotiv og tørvevogne.

PÅ CYKEL TIL FORTIDEN

180

Dato: Søndag 26. august kl. 13-16**Mødested:** P-pladsen ved søen på Rebild Kirkevej**Turledere:** Naturgeograf Peter A. Larsen, Naturstyrelsen og arkæolog Lone Andersen, Nordjyllands Historiske Museum**OBS:** Husk kaffe.

Tag med naturgeografen og arkæologen på cykeltur til fortiden i Rold Skov. På fantasiens vinger og med pedalkraft går vi på opdagelse i 7000 års historie. Vi besøger dysser, langhøje, rundhøje, stencirkler, stenrækker og stenkister i adstadigt tempo – og undervejs snakker vi skov før og nu og kigger på fortidens vejnet.

BIAVL OG HONNING PÅ HALKÆR MØLLE

181

Dato: Søndag 26. august kl. 13-16**Mødested:** Halkær Mølle Naturcenter, Hedegårdvej 1, Halkær, Nibe**Arr.:** Naturvejlederne Esben Buch og Ole Henrichsen

En dejlig dag for alle med interesse for biavl, honning og fredelige bier. Du kommer til opleve bierne i bistaderne og høre om deres forunderlige liv. Iført bianorakker med slør besigtiger vi nemlig en bifamilie i skolebigården ved Halkær Mølle, ser bidronningen og de mange flittige arbejderbier, der lige nu har travlt med at indsamle den sidste blomsternektar. På møllen kører honningslyngen med fyldte honningtavler og der bliver mulighed for at smage en af naturens reneste fødevarer.

<< [Klik for at se oversigtskort](#)

|49|

DEN GODE HISTORIE – KRYBSKYTTEAFTEN**182****Dato:** Mandag 27. august kl. 19**Mødested:** Spillemands-, Jagt- og Skovbrugsmuseet**Pris:** 25 kr.

Vi mødes på museet og hører historien og ser udstillingen. Derefter vandretur til Lars Kjærs hus, der er åbent. Her fortælles der bl.a. om hvordan man levede og overlevede i Rebild Bakker for 100 år siden.

DE NYE STIER VED KASTBJERG ÅDAL**183****Dato:** Tirsdag 28. august kl. 18.30-21.00**Mødested:** Sem Kirkes Parkeringsplads**Turledere:** Projektleder Peter Noe Markmann, Stigruppen for Kastbjerg Ådal og DN-Mariagerfjord**OBS:** Husk gummistøvler, kikkert og kaffe.**Tilmelding:** Ikke nødvendig, men yderligere oplysninger kan fås hos Per Edgar Jørgensen, tlf. 26 78 85 20.

Kastbjerg Ådal er udpeget som et såkaldt Natura2000-område på grund af sine rige forekomster af naturtypen "rigkær". Siden 2006 har Naturstyrelsen arbejdet med et projekt, der kan skabe Danmarks længste rigkær. Som et led i projektet arbejdes også med at etablere et sammenhængende stisystem i ådalen. Projektlederen vil fortælle om projektets status og vi vil udforske nogle af de nyetablerede stier.

SENIORSVAMPETUR – PÅ CYKEL GENNEM HAMMER BAKKER**184****Dato:** Onsdag 29. august kl. 9.30-15**Mødested:** Foreningshuset, Ny Kærvej 2A, 9000 Aalborg**Turledere:** Naturvejleder Esben Buch og Aalborg Seniorsport**OBS:** Husk cykel i topform, madpakke og papirpose til svampe.

Alle natur- og svampeinteresserede seniorer inviteres på en både lære og oplevelsesrig cykeltur til de naturskønne Hammer Bakker. Ruten bliver primært ad landevej til området og gennem bakkerne følger vi en del af den nationale cykelrute 3, til den idyllisk beliggende Pebermosen. Her spiser vi frokost og går på en spændende guidet svampetur rundt om mosen med chance for at finde flere gode spisesvampe. Turen er på omkring 50 kilometer.

SKOVTUR – MED MUSIK, SANG OG KRYDDERSNAPS**185****Dato:** Onsdag 29. august kl. 18.30-20.30**Mødested:** Halkær Mølle Naturcenter, Hedegårdvej 1, Halkær, 9240 Nibe**Turledere:** Naturvejleder Ole Henriksen, botaniker Hans Paarup Thomsen og musikgruppen Pigernes Fornøjelse**OBS:** Turen foregår i bakket terræn, uden for stier. Medbring fornuftigt tøj, kaffe, kage, tæppe og læsebriller.

På den smukke gåtur i Halkær Ådal får du fortællingen om Halkær Mølles fortid. Desuden vil botanikeren føre os ind i planternes forunderlige univers. Efter en times gåtur når vi op på den højeste bakketop, hvor vi folder tæpperne ud på jorden, og indtager aftens medbragte kaffe. Vi prøvesmager naturens liflige smage – tilsat lidt Brøndum Klar snaps. Snart gjalder de musikalske toner ud over Halkær Ådal og du inviteres til fællessang. En stemningsfuld aften, hvor vi genopfrisker en ældgammel måde at opleve naturen på – skovtur med sang og musik.

Snapsesponsor er Pernod Ricard, De Danske Spritfabrikker i Aalborg.

GRAVLEVS KLARE KILDER, OG LINDENBORG Å**186****Dato:** Onsdag 29. august kl. 18.30-20.30**Mødested:** P-pladsen 300 m nordøst for Rold Storkro ad vejen mod Rebild**Turledere:** Skovrider Bendt Egede Andersen og Biolog Hans Heidemann Lassen, Naturstyrelsen**OBS:** Gummistøvler eller kraftige Vandrestøvler anbefales da vi skal helt ned til åen og kilderne.

I Gravlevdalen har Skov og Naturstyrelsen Himmerland i 2009 afsluttet et stort naturprojekt, som har øget naturværdierne og ikke mindst oplevelsesværdierne i området markant. På turen vil vi se ådalen fra den nye sti over Lindenberg å's nye løb til kilderne og kildebækkene i dalsiderne. Vi vil på turen vise frem og fortælle om området og projektets betydning for natur- og miljøforhold og vi vil se på hvordan naturen udvikler sig efter projektets afslutning.

AFTENVANDRING I FRUGTHAVEN**187****Dato:** Torsdag 30. august kl. 19-21**Mødested:** Frugthaven Ejstrupvej 23, St. Brøndum, 9520 Skørping**Turledere:** Frugtavler Jens Corneliusen

Hvordan dyrkes frugt. Hvilke æblesorter dyrkes- og hvordan plantes og beskæres for at få den flotteste frugt? Hvorfor kommer der orm i æbler og hvordan undgås det uden brug af sprøjtemidler. Vi ser om der er skade og nytte dyr i træerne og belyser økologisk, integreret og traditionel produktion. Der vil være lejlighed til at stille spørgsmål om konkrete problemer fra villahaven.

PRØV AT FANGE DIN EGEN MIDDAGSMAD**188****Dato:** Lørdag 1. september kl. 10-ca. 12**Mødested:** I butikken på Fiskegaarden, Illeisørevej 38c, Hvalpsund, 9640 Farsø**Turledere:** Lise eller Niels Jensen, Fiskegaarden**Arr.:** Fiskegaarden Put & Take sø**OBS:** Fiskestænger kan lejes. Husk at tage tøj og fodtøj på efter vejret.**Pris:** 60 kr./deltager inkl. 2 timers fiskeri i familiesøen. Se beskrivelse af arrangementet ved tur nr. 50.**ØKOLOGISK HØSTMARKED PÅ LIVØ****189****Dato:** Lørdag 1. og søndag 2. september kl. 10-16**Mødested:** Livø Avlsgård**Turledere:** Bente og Karsten Kjærgaard, Livø Avlsgård, Naturstyrelsen, og Økologisk Landsforening**OBS:** Se færgeafgange på www.miniline.dk eller tlf. 40 30 70 06

Det økologiske landbrug på Livø lukker dørene op for publikum med mulighed for at kigge indenfor i avlsbygningerne og få en snak med landmanden om driften. Der er guidet tur rundt på øen, hvor landmanden og skovfogeden fortæller om urhveder, Anguskøer og natur- og skovpleje. Øens gamle savværk er i gang og på gårdspladsen er der mange aktiviteter for både børn og voksne. Frokostmenu og kaffe med hjemmebak kan købes og der er salg af nymalet mel og mange andre af øens produkter.

HISTORIENS VINGESUS VED ALSTRUP KRAT 190

Dato: Søndag 2. september kl. 10-13
Mødested: P-pladsen ved Hohøj
Turleder: Anders Horsten, Mariagerfjord Kommune og Niels-Christian Clemmensen, Kulturarvsstyrelsen

Få steder i Danmark finder man så mange og velbevarede fortidslevn som i området ved Alstrup Krat. Mest imponerende er bronzehøjen Hohøj, men kigger man grundigt efter, findes der et mylder af oldtidsagre, trækulsgruber og andre fortidsminder i skovene omkring højen. På turen vil vi også fortælle om den nye fredning af området og om de aktiviteter, der skal gennemføres i de kommende år.

MOSENS DAG – FAMILIEDAG 191

Dato: Søndag 2. september kl. 10-16
Mødested: Lille Vildmosecentret, Birkesøvej, 9280 Storvorde
Turleder: Lille Vildmosecentret
Pris: Gratis

En dag med markedsstemning, opvisninger og aktiviteter. Gårdspladsen forvandles til en markedsplads med forskellige boder, der fremviser og sælger friluftsgrej, kunsthåndværk, bær, frugt, ost, bjesk og andre lokale produkter fra mosen. Det er muligt at deltage i forskellige aktiviteter og konkurrencer samt opleve flåning af krondyr med smagsprøver fra grillen. Se mere på www.lillevildmose.dk

FØLG MAGTENS FODSPOR TIL HESSEL – HISTORISK VANDRING 192

Dato: Søndag 2. september 13-14.15
Mødested: Caféen, Museet Herregården Hessel, Hesselvej 40 B, 9640 Farsø
Turleder: Bodil Jakobsen, Museet Herregården Hessel
OBS: Vandreturen er ikke for dårligt gående.
Pris: Alm. billetpris til museet 50 kr. Købes i caféen.
 Se beskrivelse af turen ved tur nr. 90.

KYSTFRILUFTSLIV FOR HELE FAMILIEN – EN AFTEN VED HESTESKOEN 193

Dato: Tirsdag 4. september kl. 18.30-20
Mødested: Hesteskoen, toiletbygning, Rørdalsvej 151, 9220 Aalborg Øst
Arr.: Naturvejleder Ole Henriksen
OBS: Alt udstyr kan lånes. Børn min. 8 år og kun følge med voksne.

Stranden er et eldorado for børnene – et overflødhedshorn af rekreative muligheder. Denne aften vil vi prøve nogle af disse. Iført waders undersøger vi det spændende dyre- og planteliv, der findes ude i fjorden. Vi fanger små, hurtige, sky fisk – der piler ind under planterne for at gemme sig. Og vi fanger rejer, der hopper og springer. Og måske lader krabberne sig overliste. En god mulighed for, at voksne og de lidt større børn kan samarbejde om nogle spændende naturoplevelser.

EFTERÅRS DAG I VESTERBØLLE 194

Dato: Lørdag 8. september kl. 10-15
Mødested: Tolshøj 13, Vesterbølle, 9631 Gedsted
Arr.: Bestyrelsen for levende Landsbykultur i Vesthimmerland
 Så skal kartoflerne tages op. Tag børnene med ud og rode i den dejlige jord efter kartoflerne. Der kan købes kaffe med brød.

ÆBLETS DAG 195

Dato: Lørdag 8. og søndag 9. september kl. 10-16
Mødested: Frugthaven Ejstrupvej 23, St. Brøndum, 9520 Skørping
Turleder: Frugtavler Jens Corneliussen
OBS: Der er borde og bænke, hvor medbragt mad og drikke kan nydes. En aktivitet for hele familien.
 Rundvisning lørdag kl. 11 og kl. 14 og søndag kl. 13. Varighed ca. 2 timer. Under rundvisning vil der blive fortalt om frugttræerne, frugten på træerne, skade- og nyttedyr, plukketidspunkt, grundstammer, beskæringsprincipper, gødningsstrategi. Få svar spørgsmål om frugtdyrkning også i den private have. I dagens løb er der smagsprøver og mulighed for tur med traktorplukketog. Selvpluk starter denne weekend.

BÆR OG BJESK I LILLE VILDMOSE – FAMILIEDAG 196

Dato: Søndag 9. september kl. 11-15
Mødested: Lille Vildmosecentret, Birkesøvej 16, 9280 Storvorde
Turleder: Lille Vildmosecentret og Brænderiet Enghaven
OBS: Gummistøvler er en god idé. Husk også en kurv til indsamling af bær.
Pris: Arrangementet er inkluderet i centrets entrépris.
 Kørsel med tørvetog på Lille Vildmosebanen koster 20 kr. ved samtidig køb af entrébillet til centret.
 Kl. 11-13: Indsamling af bær på Portlandmosen. Vær med til at samle revling og tranebær på højmosen. Bærrene kan bringes med hjem i køkkenet og bruges til bjesk og marmelade. Du kan også bytte dine bær til smagsprøver på færdig bjesk.
 Kl. 13-15: Kørsel med tørvetog på Lille Vildmosebanen. Kør en tur med mosens gamle lokomotiv og tørvevogne.

FJORDENS DAG 197

Dato: Søndag 9. september kl. 11-16
Mødested: Løvdal Naturcenter og havnene i Stinesminde, Mariager, Hobro og Kongsdal samt Hadsund
Turleder: Foreninger i Mariagerfjord Kommune
Arr.: Mariagerfjord Kommune
 Deltag i Fjordens Dag på havnene i Stinesminde, Mariager, Kongsdal og Hobro samt fiskerihavnen i Hadsund. Kom på naturtur til fods, cyklende, i båd, kano, kajak, bus eller hestevogn eller besøg de mange foreningsstande med udstillinger, konkurrencer, mad, musik og andre aktiviteter. De nærmere detaljer vil blive annonceret i ugeaviserne i ugerne forinden eller på www.fjordens-dag.dk

FÅREDAG PÅ HESSEL

198

Dato: Søndag 9. september kl. 11-16**Mødested:** Herregården Hessel, Hesselvej 40 B, 9640 Farsø**Pris:** 60 kr.

Denne dag på Hessel viser vi mange forskellige fåreracer udstillet i småfolde. Få viden og inspiration af de mange fåreavlere eller af andre kapaciteter, som fortæller om aktuelle ting indenfor fåreavl. For dagen er både til oplysning for gæster og fåreavlere. Der bliver bl.a. vist klipning af får, kartning og spinding af ulden, og filtning og vævning af uld. Der er smagsprøver på kød, mange udstillere med uldprodukter og andre ting og aktiviteter for børn. Se arbejdende hunde, både border collier og andre hyrdehunderacer, som viser hvordan hund og menneske kan arbejde sammen om fåredriften – eller i fritiden.

POULSTRUP KALKGRAV:

199

FRA RÅSTOFINDUSTRI TIL NATUROMRÅDE**Dato:** Søndag 9. september kl. 13-15**Mødested:** Poulstrup kalkgrav, Poulstrupvej 46, 9230 Svenstrup**Turledere:** Naturgeograf Peter A. Larsen og skovfoged Erik Dalsgaard, Naturstyrelsen**OBS:** Praktisk fodtøj anbefales.

Tag med til statens nye naturområde Poulstrup Kalkgrav, hvor vi for fjerde år i træk stiller spørgsmålet: Hvordan går det med naturen i kalkgraven – både når den selv skal indfinde sig, og når vi hjælper den på vej? Lær dette dejlige område at kende i selskab med skovfogeden og naturgeografen. Her er spændende geologi, et flot landskab (både kunstigt og autentisk), urter og træer der breder sig trods et barskt miljø, sjældne fugle og meget mere.

SVAMPETUR FOR BEGYNDERE – OG LETTERE ØVEDE

200

Dato: Søndag 9. september kl. 13-16**Mødested:** Rønhøj Plantage, på P-pladsen v/ Aars-Aggersundvej (Vej 29)**Turledere:** Bo Jacobsen og Ellen Poulsen, DN Vesthimmerland**OBS:** Husk svampekurv, lille kniv samt kaffe.**Tilmelding:** Ellen Poulsen, tlf. 98 64 98 12/30 25 98 56 eller essp@mail.dk

Vi samler svampe og gennemgår de vigtigste grundregler for svampeindsamling.

TUR TIL HØJRIS MØLLE – NATURENS DAG

201

Dato: Søndag 9. september kl. 13.30**Mødested:** Parkeringspladsen på Højrisvej (vest for åen)**Turledere:** Viktor Weiss, DN Vesthimmerland**OBS:** Fodtøj efter vejrligt

Martin Bagger, Danmarks Naturfonds tilsynsførende i området, vil vise os "vores" naturgenopretningsprojekt og dets nærmeste omgivelser, og fortælle om stedet og om folk, der har levet deres liv der.

SKADEVOLDENDE FUGLE OG DYR – HØR NYT OG FÅ HJÆLP!

202

Dato: Søndag 9. september kl. 13-15**Mødested:** Infohuset i Østerådalen, Over Kæret 9, 9000 Aalborg**Arr.:** Skytte i Aalborg Kommune Klaus Godiksen og vildtkonsulent Ivar Høst fra Naturstyrelsen Aalborg**OBS:** Under arrangementet bydes der på en kop kaffe

I storbyen Aalborg oplever vi i stigende grad problemer med vilde dyr og fugle, specielt måger, råger og duer. Få denne aften konkrete svar på alle dine spørgsmål og hør hvordan du som hus eller grundejer kan få praktisk hjælp fra Aalborg Kommune til regulering, herunder hjælp til fjernelse af reder. Vildtkonsulent Ivar Høst fra Naturstyrelsen, fortæller om den gældende lovgivning og om mulighederne for at få dispensationer fra samme, når problemet gælder skadevoldende dyr og fugle. Desuden orienteres der om aktuelle nyheder og om aktuel status vedrørende invasive arter, eksempelvis om mink og mårhund.

FRA MARK TIL BOSÆTTELSE I ERTEBØLLE

203

Dato: Søndag 9. september kl. 14**Mødested:** P pladsen ved campingpladsen, Ertebøllevvej 42, 9640 Farsø**Turleder:** Ingrid og Lars Brandt**OBS:** Turen er ikke egnet til kørestolsbrugere/barnevogne.

Vi går en 6 km lang tur i og omkring Ertebølle, hvor opdyrket land i løbet af 40 år er skiftet til skov, sommerhusområde og fast bosættelse. Der er pause halvvejs til medbragt kaffe eller drikkelse.

SKIBSVANDRING

204

VED DE STORE TRÆSKIBE TIL LIMFJORDEN RUNDT**Dato:** Mandag 10. september kl. 17**Mødested:** Løgstør Havn**Turleder:** Skipper Peter Leth**Arr.:** Limfjordsmuseet

Det store træskibstræf "Limfjorden Rundt" fylder 25 år i 2012. I år kan du komme med rundt på skibene og høre fortællinger om, hvad man har brugt skibe til, og hvor i verden de har deres tilknytning. Det bliver en hyggelig fortælling med et glimt i øjet, hvor man kommer lidt tættere på træskibenes verden gennem tiden.

MED APP OG SMARTPHONE I URTEHAVEN

205

Dato: Onsdag 12. september kl. 10-12**Mødested:** Urtehaven i Lindholm, Fr. Raschsvej 9, 9400 Nørresundby**Arr.:** Park & Natur, Skole og Kulturforvaltningen, Nordjyllands Historiske Museum og Sundby Samlingerne**OBS:** Ultimo august 2012 vil der på Aalborg kommunes hjemmeside være manual for den nye urtehave App.

Vi præsenterer en helt nyudviklet informationsmulighed om Urtehaven til smartphone. Via din egen smartphone kan du nu hente helt nye informationer om udvalgte lægeurter og også høre kulturhistorien bag havens smukke bygninger. Din smartphone giver dig samtidig ny inspiration til at besøge andre lokale attraktioner som ex. Bryggergården i Nørresundby, Lindholm Høje Museet og Skanseparken. Efter præsentationen serveres der kaffe og Urtehavens huse er åbne og bemanded med kyndige guider.

BEDSTEFORÆLDRETUR – EFTERÅR**206****Dato:** Lørdag 15. september**Mødested:** Oplyses ved tilmeldingen**Turleder:** Annette Søegaard, Pædagogisk konsulent i Rebild Kommune og Naturvejleder Søren Risborg, Rebild Naturskoler**Tilmelding:** Senest 12. september til isrni@rebild.dk**Pris:** 100 kr.

Den tredje af fire årstidsture for bedsteforældre, der gerne vil tage børnebørnene med på skovtur – men, hvad skal I lave af efterårsaktiviteter, hvordan gør man og hvor kan I gøre det? Turen er et lille minikursus (uden børnebørn) i, at lave en tur i det fri og efterårsturen indeholder aktiviteter med: Børn i naturen, dyrene om efteråret, svampe, bål og bålmad, blade, lege, drager.

SVAMPEKONTROL PÅ ØSTKYSTEN**207****Dato:** Lørdag 15. september kl. 13-16**Mødested:** P-pladsen ved Trekantskoven, Strandvejen 57, 9370 Hals**Arr.:** Naturvejleder Esben Buch (svampediplom) og Henning Christensen, Bodil Jensen fra Foreningen til Svampekundskabens Fremme**OBS:** Svampekontrol er på P-pladsen. Der er ikke guidede ture i skoven.

I Aalborg Kommunes Trekantskoven, i Koldkær Skov og i Naturstyrelsens nærliggende, Præstens Plantage, kan der lige nu samles mange forskellige vilde svampe. For spørgelystne nybegyndere arrangerer vi derfor i samarbejde med Foreningen til Svampekundskabens Fremme, en offentlig svampekontrol, hvor du kan få din kurv med dine selvsankede svampe, gennemgået og kontrolleret ned til mindste detalje. Få indsigt og større viden om de vigtigste grundregler ved svampeplukning og lær at skelne de giftige svampe fra de spiselige. Der udleveres områdefoldere med oversigtskort til svampeture på egen hånd.

EN MIDDELALDERBRØND OG SKOVLØBERHUSE**208****Dato:** Søndag 16. september kl. 9.30-12**Mødested:** Den store P-plads på Himmerlandsvej i Rebild**Turleder:** Rold Skovs Venner / Helge V. Qvistorff.**Pris:** 25 kr.

Forbi Rebild Hedehus – et af Statsskovens mange skovløberhuse – går vi sydpå ned i Brændeskoven, hvor vi passerer Kobberkrog, Bjergmosehus og Overklit, der også er bygget som skovløberboliger. Vi kommer nu til middelalderbrønden "Den narre Kjål", inden vi drejer nordpå forbi Bregnesøen. Snart kommer vi ind i Vedsted Skov, hvor Rold Skovs Venner vil fejre foreningens 25-års jubilæum. Det vil foregå ved en reception i Vedsted Skovhus fra klokken 12.

SVAMPEDAG I LILLE VILDMOSE – FAMILIEDAG**209****Dato:** Søndag 16. september kl. 11-16**Mødested:** Lille Vildmosecentret, Birkesøvej 16, 9280 Storvorde**Turleder:** Lille Vildmosecentret og Foreningen til Svampekundskabens Fremme**OBS:** Medbring kniv og kurv til indsamling af svampe samt kaffe, der nydes i skoven.**Pris:** Arrangementet er inkluderet i centrets entrépris.

>>

Kl. 10-12: Udstilling af svampe på Vildmosegaard.

Kl. 12-13: Musik og mulighed for køb af frokost i Café Soldug.

Kl. 13-16: Svampetur til Bælum Sønderskov.

Følg med svampeekspert Henning Christensen rundt i skoven. Arrangementet afsluttes med kaffe og en gennemgang af de indsamlede svampe ved Skovpavillonen i Bælum Sønderskov.

Se mere på www.lillevildmose.dk**SVAMPEKONTROL FOR NYBEGYNDERE I HAMMER BAKKER****210****Dato:** Tirsdag 18. september kl. 18-20**Mødested:** P-plads ved Søjhusevej, Gennem Bakkerne 44, 9310 Vodskov**Arr.:** Naturvejleder Esben Buch (svampediplom) og Henning Christensen, Bodil Jensen fra Foreningen til Svampekundskabens Fremme**OBS:** Svampekontrol er på p-pladsen, der er ikke guidede ture. På Aalborg Kommunes arealer i Hammer Bakker der netop nu gode chancer for at finde både sunde og velsmagende spisesvampe. Vi afholder derfor offentlig svampekontrol, hvor du kan få dine selvsankede svampe kontrolleret og eventuelle giftige kasseret. Desuden kan du opleve en mindre udstilling med lokalt indsamlede spisesvampe. Oversigtskort med gode svamperuter til dine egne ture i Hammer Bakker uddeles fra kl. 18.**KRYDDERSNAPS OG KULTURHISTORIE****211****I VESTER ASLUND PLANTAGE****Dato:** Tirsdag 18. september kl. 18.30-20**Mødested:** Primitiv lejrplads på Aslundvej (i sydenden af skoven)**Turleder:** Naturvejleder Ole Henriksen**OBS:** Turen foregår på stier i bakket terræn.

Vi mødes på den primitive lejrplads til en snak om overnatningsmuligheder i naturen. Herefter går turen til gamle gravhøje med fantastisk udsigt og spændende historie. Skovens historie afslører beretninger om ulve og kilder. V. Aslund Plantage drives af Aalborg Kommune efter naturnære principper. Hvad betyder det i teori og praksis? Du får svarende undervejs. Vi kikker også nærmere på planter, der kan bruges til at lave kryddersnape af. Og du får en styrkende smagsprøve på naturens liflige smage.

Snapsesponsor er Pernod Ricard, De Danske Spritfabrikker i Aalborg.

TOUR DE HESSELHOLT**212****Dato:** Onsdag 19. september kl. 19.30-22.30**Mødested:** P-pladsen ved Mørkehus på rute 180 i Rold Skov (overfor Hobrovej 234)**Turleder:** Naturvejlederne Lars Wachmann, Naturstyrelsen og Søren Risborg, Rebild Naturskoler**OBS:** Husk vandflaske og cykellygter. Tynde dæk er ikke velegnede.

Den tredje af fire årstidscyklerture i Rold Skov. Temaet er efterår, og touren går til Hesselholt og mørkeskoven, hvor vi stiller cyklerne forskellige steder, og går en tur rundt, for at se efter grævlinger og lytte efter kronvildtet, der netop nu er i brunst. Mens vi lytter efter kronvildtet byder vi på en kop kaffe eller te. Vi cykler i et jævnt terræn med en hastighed, så alle kan følge med.

SENSOMMERVANDRING – FJORDENS PILGRIMME**213**

Dato: Onsdag 19. september fra Viborg
Lørdag 22. september fra Hobro

Mødested: Viborg Pilgrimscentrum 19. september og Hobro Kirke 22. september

Arr.: Viborg Pilgrimscentrum i samarbejde med Birgittaforeningen

Tilmelding: Ulla Kobberup, Viborg Pilgrimscentrum tlf. 20 21 43 10 eller Helga Moos Iversen, tlf. 98 52 24 41, Birgittaforeningen i Mariager

En 4-dages pilgrimsvandring fra Viborg til Mariager, hvor man har mulighed for at være med på hele turen eller slutte sig til undervejs. På denne smukke rute, som er på i alt ca. 70 km, vandrer vi ad stier og små veje i naturskønne omgivelser fra kirke til kirke, gennem skov og eng, langs fjord og å og slutter vandringen med at sejle over Mariager fjord fra Bramslev Bakker til Mariager.

SVAMPETUR I ROLD SKOV**214**

Dato: Lørdag 22. september kl. 10-14

Mødested: P-pladsen ved spejderhytten på Stendalsvej 9520 Skørping. Indkørsel fra Rebild

Turledere: Naturvejleder Lars Wachmann, Naturstyrelsen og Henning Christensen, Foreningen til Svampekundskabens Fremme

OBS: Turen er børnevenlig, medbring kurv og kniv. Sammen med Foreningen til Svampekundskabens Fremme tager vi på tur i Rold Skov, og leder efter årstidens svampe. Vi ser og hører om de kendetegn og grundregler der gør det muligt at skelne mellem spiselige svampe fra de ikke spiselige. Vi afslutter turen med en gennemgang af de indsamlede svampe.

PÅ KANTEN AF LILLE VILDMOSE – GEOLOGIENS DAG (BUSTUR)**215**

Dato: Lørdag 22. september kl. 10-16

Mødested: Lindholm Høje Museets hovedindgang, Vendilavej 11, 9400 Nørresundby

Turleder: Naturvejleder Tommy Jensen, Nordjyllands Historiske Museum

OBS: Turen er ikke egnet for gangbesværede. Husk madpakke og fornuftigt tøj. Medbring eventuelt en god kikkert.

Tilmelding: tj-kultur@aalborg.dk /tlf. 99 31 74 15 inden 18. september

Pris: 150 kr.

Istidens gletschere har i den østlige del af Limfjorden skabt et spændende landskab med bakkeøer og store flade arealer. Med afgang fra Lindholm Høje vil vi besøge kridtøerne omkring Lille Vildmose. Vi følger kanten af Lille Vildmose til det store fugletårn ved Tofte sø. Ved foden af Mulbjergene begiver vi os på en lille vandretur op på bakkeøen. Herfra kan man fornemme mosens enorme udstrækning.

STORE MOSTDAG**216**

Dato: Lørdag 22. og søndag 23. september kl. 10-16

Mødested: Frugthaven Ejstrupvej 23, St. Brøndum, 9520 Skørping

Turleder: Frugtavlser Jens Corneliussen

OBS: Der er borde og bænke, hvor medbragt mad og drikke kan nydes. En aktivitet for hele familien.

Denne dag kan du og din familie presse æblemost på den gamle presse. Aktiviteten består i opsamling i plantagen, vask og presning af æblerne. Den pressede most tappes på dunke, som kan tåle frysning. Afregningspris 12 kr./liter. Emballage kan købes eller medbringes. Mulighed for selvpluk. Fri bar i æblemost. Traktor-plukketøget kører og der bliver fortalt om træer og æblesorterne vi kommer forbi.

INSPIRATIONS DAG MED REBILD ULDLAUG**217**

Dato: Lørdag 22. september kl. 10-17

Mødested: Spillemands-, Jagt- og Skovbrugsmuseet i Rebild

Arr.: Spillemands-, Jagt- og Skovbrugsmuseet og Rebild Uldlaug

Pris: Voksne 25 kr. Børn gratis

Arbejdende værksteder, udstillinger og prøv selv. Der arbejdes med ulden – lige fra den første bearbejdning – spindning – til det flotteste garn, og de mange spændende og kreative produkter det fører til. Der vil være et gennemgående tema for dagen, men ellers meget varierede stande og tilbud. Lauget håber at mange kan blive inspireret til at gå i gang med at arbejde med uld og garn.

GEOLOGIENS DAG PÅ LIVØ**218****– NU OGSÅ MED STENSTEGT KYLLING**

Dato: Søndag 23. september kl. 10.30-15

Mødested: Havnen på Livø

Arr.: Geolog Kirstine Skov Nielsen, naturvejleder Lars Wachmann, Naturstyrelsen og naturvejleder Karin Winther, Vesthimmerlands Kommune

Geologiens Dag handler om sten. Hvor kommer de fra? Hvad bliver de til? Hvordan kan man kende dem fra hinanden? Hvad kan de bruges til? – og hvordan ser de ud indeni? Kom og sav en over og få svaret. Slib den blank og få dens historie.

KRONDYRENE I LILLE VILDMOSE – FAMILIEDAG**219**

Dato: Søndag 23. september kl. 11-15

Mødested: Lille Vildmosecentret, Birkesøvej 16, 9280 Storvorde

Arr.: Lille Vildmosecentret

OBS: Varm påklædning er en god idé.

Pris: Arrangementet er inkluderet i centrets entrépris. Kørsel med tørvetøget på Lille Vildmosebanen koster 20 kr. ved samtidig køb af entrébillet til centret.

Kl. 11-12:30: Børneaktiviteter med fokus på kron dyr. På gårdspladsen flår vi et kron dyr og laver smagsprøver fra grillen. I naturværkstedet sættes fokus på kron dyr med bl.a. gevir og skind.

Kl. 13-15: Kørsel med tørvetøget på Lille Vildmosebanen. Kørsel med mosens gamle lokomotiv og tørvevogne.

Se mere på: www.lillevildmose.dk

KRYDDERSNAPS FOR BEGYNDERE – PÅ DALL HEDE**220****Dato:** Søndag 23. september kl. 13-15**Mødested:** P-pladsen ved Poulstrup Sø, Poulstrupvej 57, 9230 Svenstrup**Turleder:** Naturvejleder Ole Henriksen

Netop nu er det højsæson for indsamling af bær, urter og rødder til krydding af brændevin. Vi besøger lokaliteter med rønnebær, porse, tormentil, enebær og meget andet. Efter turen vil der være smagsprøver på færdigkryddret snaps, og der uddeles opskrifter. En eftermiddag, hvor den uøvede og måske kommende kryddersnapsenød kan starte sin nye interesse. En interesse der i fremtiden vil byde på mange smags- og naturoplevelser.

Snapsesponsor er Pernod Ricard, De Danske Spritfabrikker i Aalborg.

PARADISÆBLER OG KRYDDERSNAPS – SOHNGÅRDHOLMPARKEN**221****Dato:** Tirsdag 25. september kl. 10-12**Mødested:** P-pladsen på Borgmester Jørgensensvej 3, 9000 Aalborg**Turleder:** Naturvejleder Esben Buch og Ældre Sagen i Aalborg

Vi besøger den fine samling af paradisæbletræer på Sohngårdsholm, hvor det lige nu er højsæson for indsamling af paradisæbler til kryddersnaps. Oplev også undervejs flere af de øvrige seværdige træer i Parken som ex. hjertetræ, vandgran, tulipantræ og tempeltræ. Der fortælles desuden om parkens kulturhistorie og om den helt specielle kulturhistorie, der knytter sig til malus alias æbleslægten. Vi både starter turen og afslutter med velsmagende smagsprøver på paradisæblekryddersnaps, brygget på Brøndums Klar snaps.

Snapsesponsor er Pernod Ricard, De Danske Spritfabrikker i Aalborg.

BRUNST OG BRØL I LILLE VILDMOSE**222****Dato:** Tirsdag 25. september kl. 18-22**Mødested:** Lille Vildmosecentret, Birkesøvej 16, 9280 Storvorde**Arr.:** Lille Vildmosecentret**OBS:** Varm påklædning og kikkert er en god idé.**Tilmelding:** Max. 35 personer pr. arrangement. Booking og betaling af billetter ske via aktivitetskalenderen på: www.lillevildmose.dk**Pris:** 249 kr. inkl. guide, spising, 1 glas rødvin samt entré til centret.

I egne biler køres til Toftetårnet ved Øster Hurup. Fra tårnet er der udsigt over Enebærslätten – en af hjortenes foretrukne brunstpladser. Forhåbentlig ser vi dyrene og hører hjortens dybe brøl. Kl. 20 serveres der vildtragout og rødvin i Café Soldug. Efter spising vises film i biografen, og aftenen afsluttes med oplæg om kronodyrenes fremtid i Lille Vildmose.

FYRAFTENSLØB I SKOVEN**223****Dato:** Torsdag 27. september kl. 16**Mødested:** P-pladsen ved Skørping skole, Himmerlandsvej 65 9520 Skørping**Turleder:** Skov- og Naturtekniker Kim Øbro**OBS:** Husk drikkedunk med vand og praktisk tøj og sko.

Kom og løb med på den ene af de to nye løberuter på henholdsvis 5 og 10 km, der følger vinterens skiløjpe. Vi starter ved Skørping skole, og følger den naturskønne rute på 5 km rundt i skoven. Turen foregår i roligt tempo.

BRUNST OG BRØL I LILLE VILDMOSE**224****Dato:** Torsdag 27. september kl. 18-22**Mødested:** Lille Vildmosecentret, Birkesøvej 16, 9280 Storvorde**Arr.:** Lille Vildmosecentret**OBS:** Varm påklædning og kikkert er en god idé.**Tilmelding:** Max. 35 personer pr. arrangement. Booking og betaling af billetter ske via aktivitetskalenderen på: www.lillevildmose.dk**Pris:** 249 kr. inkl. guide, spising, 1 glas rødvin samt entré til centret.

I egne biler køres til Toftetårnet ved Øster Hurup. Fra tårnet er der udsigt over Enebærslätten – en af hjortenes foretrukne brunstpladser. Forhåbentlig ser vi dyrene og hører hjortens dybe brøl. Kl. 20 serveres der vildtragout og rødvin i Café Soldug. Efter spising vises film i biografen, og aftenen afsluttes med oplæg om kronodyrenes fremtid i Lille Vildmose.

TOG OG TØRV I LILLE VILDMOSE – FAMILIEDAG**225****Dato:** Søndag 30. september kl. 11-15**Mødested:** Lille Vildmosecentret, Birkesøvej 16, 9280 Storvorde**Turleder:** Lille Vildmosecentret**OBS:** Varm påklædning og solidt fodtøj er en god idé.**Pris:** Arrangementet er inkluderet i centrets entrépris.

Kørsel med tørveetog på Lille Vildmosebanen koster 20 kr. ved samtidig køb af entrébillet til centret.

Tag bedstefar med i mosen, og oplev gamle dag med afvanding og tørvegrovning i Lille Vildmose. Remisbebisserne vil bemandede togværkstedet og smalsporsbanen, så der er mulighed for at høre historier om tidligere tiders tørvegrovning, se de gamle tog og vogne samt selvfølgelig køre en tur med tørveetog. Besøg også centrets udstilling og se vildsvinene blive fodret.

HUSFLIDS- OG PLØJEDAG PÅ HESSEL**226****Dato:** Søndag 30. september kl. 11-16**Mødested:** Herregården Hessel, Hesselvej 40 B, 9640 Farsø**Pris:** 60 kr.

På Hessels omkringliggende marker kan man denne dag se veteranklubben Vesthimmerland køre med de gamle traktorer og maskiner og forvandle stubmarker til sort muld ved pløjning og harvning på gammeldags vis. De kan have travlt med mange former for efterårsaktiviteter, men der er altid tid til en snak. Karlelaugget er i marken og hjælper med roeoptykning eller andet forefaldende arbejde. I stuehuset og i caféen vises alle former for håndarbejde og husflid.

SVAMPETUR I JENLE PLANTAGE

227

Dato: Søndag 30. september kl. 13-16
Mødested: P-pladsen i Jenle plantage ved Års
Arr.: Naturvejleder Lars Wachmann, Naturstyrelsen og naturvejleder Karin Winther, Vesthimmerlands Kommune
OBS: Medbring gerne kurv og kniv.

I Jenle Plantage er der gode muligheder for at finde mange forskellige svampe. Vi går på svampejagt, og ser på særlige kendetegn for de spiselige svampe, og hører om mange af de andre svampe der findes i plantagen. På turen får vi viden om de vigtigste grundregler for indsamling af svampe og tilbereder en suppe af de indsamlede svampe.

SENIORFUGLETUR PÅ EGHOLM TIL STATSBRØEN OG NØRREDYB

228

Dato: Onsdag 3. oktober kl. 9.30-13
Mødested: Egholm Færgevej 23, 9000 Aalborg
Turledere: Naturvejleder Esben Buch samt Aalborg Seniorsport og Ældre Sagen i Aalborg

OBS: Husk varm vindtæt påklædning og madpakke.
 En frisk travetur til Statsbroen og Nørredyb ved Egholm for fugle- og naturinteresserede seniorer. Her er gode chancer for at opleve store flokke at hejler, viber, rylar og stære – ligesom der ude i Limfjorden og Nørredyb, med lidt held, kan ses sjældne Lysbugede knortegæs samt flere arter af svømme og dykænder. Ved Statsbroen opstiller vi langtrækkende teleskopkikkerte og fuglenes feltkendetegn og biologi forklares af naturvejlederen ned til mindste detalje. Madpakker nydes i fællesskab ved Kronborgskovens udendørs borde og bænke.

HISTORIEN OM TESTRUPGAARD – KIRKE, HOSPITAL OG KLØSTER

229

Dato: Fredag 5. oktober kl. 14-16
Mødested: P ved Testrup Kirke, Testrupvej 138, 9620 Aalestrup
Turleder: Aalestrup Turistforening v/Erna og Erik Dalgaard
 Turen begynder ved Testrup Kirke, hvor vi hører historien om kirken, hospitalet, klosteret og gården. Vi ser på ruinerne af hospitalet og Testrup Kloster. Kigger ned i Testrupgaards have, hvor vi ser fund fra jernalderlandsby og rester fra den første stenkirke i Testrup. Derfra går turen langs "Sporet ved Testrupgaard" til Sct. Søren's Helligkilde. På hele vejen vil der blive orienteret om stedets plante- og dyreliv. Markerne drives økologisk.

STORE DRAGEDAG I MULIGHEDERNES PARK FOR BØRNEFAMILIER

230

Dato: Lørdag 6. oktober kl. 13-16
Mødested: Multihuset i Mulighedernes Park, Skelagervej 199, 9000 Aalborg
Arr.: Park & Natur, Naturstyrelsen Aalborg, Københavns Dragecenter og Hasseris Boligselskab
OBS: Gratis byggematerialer til selvbyg findes på stedet.
 Det spændende og kuperede terræn i Mulighedernes Park egner sig fantastisk til drageflyvning, når der er bare lidt vind. Du får lov til at fabricere din egen helt specielle drage, som du kan afprøve på stedet, samtidig med at du får masser af motion og frisk luft. Som særlig gæst i år er Torsten Schacht, som er indehaver af Københavns Dragecenter, og har arbejdet med dragebygning i adskillige år. Du kan også ved selvsyn opleve den nye park, der er under stadig udbygning.

<< [Klik for at se oversigtskort](#)**VEJGÅRD SET FRA TOPPEN**

231

– NATURVANDRING PÅ SIGNALBAKKEN

Dato: Søndag 7. oktober kl. 13-15
Mødested: Bålhytten nedenfor Signalbakken i Vejgård, på Jørgen Sunnes Vej
Turleder: Naturvejleder Ole Henriksen
OBS: Turen foregår i bakket terræn, uden for stier.
 Den pragtfulde udsigt over Vejgård og Limfjorden – med et kik helt til Hals – præger denne naturvandring. Undervejs fortælles om navnet "Signalbakken" og om vores forfædre, der boede heroppe på toppen af Aalborg. Landskabernes opståen, med bakker og dale, fornemmes – når vi står i dette storslåede område. Forklaringen handler om kalk og kridt og undergrundens voldsomme bevægelser. En vandretur med spændende oplevelser for hele familien.

EFTERÅR I LILLE VILDMOSE – FAMILIEDAG

232

Dato: Søndag 7. oktober kl. 11-15
Mødested: Lille Vildmosecentret, Birkesøvej 16, 9280 Storvorde
Turleder: Lille Vildmosecentret
OBS: Varm påklædning og solidt fodtøj er en god idé.
Pris: Arrangementet er inkluderet i centrets entrépris.
 Kørsel med tørveetoget på Lille Vildmosebanen koster 20 kr. ved samtidig køb af entrébillet til centret.

Kl. 11-12.30: Børneaktiviteter med trolden Lille Vildma. I centrets naturværksted sættes der fokus på naturens klargøring til efterår og vinter. Hør også historier om Lille Vildma fra Vildmosen.
 Kl. 14-16: Kørsel med tørveetoget på Lille Vildmosebanen. Kør en tur med mosens gamle lokomotiv og tørvevogne.

EN VANDET HISTORIE I HØRBY PLANTAGE...

233

Dato: Søndag 7. oktober kl. 14-16
Mødested: Pladsen ved Mågesøen, midt i Hørby plantage, indkørsel via skovvejene fra Plantagevej, 9500 Hobro
Turleder: Lisa Lorentzen, Mariagerfjord Kommunes grundvandskontor og Kenneth Jensen, Mariagerfjord Kommunes naturkontor
OBS: Husk passende tøj til vej og årstid.
 Meget af det vand der kommer ud af Hobros vandhaner, dannes i området omkring Hørby plantage. Vores grundvand er ved at være en truet ressource, som vi skal passe godt på. Kommunens medarbejdere vil på en rundtur i plantagen fortælle om vandets vej fra regndråber til vores vandhaner og hvad kommunen gør for at beskytte vores allesammens grundvand. Herudover vil der blive fortalt om betydningen af naturen ovenpå jorden, i forhold til vandets kvalitet langt nede i grundvandsmagasinerne. Der afsluttes med en lille forfriskning.

ORDKRAFT PÅ BOLDRUP

234

Dato: Onsdag 10. oktober kl. 19-21
Mødested: Boldrup Museum, Ørnbjergvej 13, Boldrup, 9610 Nørager
Pris: Gratis. Kaffe og kage 30 kr.
 Som noget nyt vil forfatterne fra Boldrup Museumsforenings årsskrift, "Folk Fortæller", give smagsprøver og uddybning af deres beretninger. En hyggelig aften med masser af snak om livet i Himmerland i de gode gamle dage. Måske har du selv en god historie i ærmet.

<< [Klik for at se oversigtskort](#)

|63|

MIDDELALDERMARKED PÅ VITSKØL KLOSTER

235

Dato: Lørdag 13. oktober kl. 10-17
Søndag 14. oktober kl. 10-16

Mødested: Vitskøl Kloster, Gl. Viborgvej, Ranum

Turleder: Naturvejleder Karin Winther, Vesthimmerlands kommune

Besøg Vesthimmerland kommunes naturvejleder Karin Winther, der sammen med en gruppe børn og voksne har slået lejr på Vitskøl marked, hvor de udklædt i middelalderklæder vil arbejde med husflids-sysler, madlavning, rollespil, træsløjd m.m. Alle er velkomne til at deltage i aktiviteterne

EN SKOVTUR BLANDT KÆMPEHØJE OG STENDYSSE

236

Dato: Søndag 14. oktober kl. 9.30-13.30

Mødested: P-pladsen ved Grøndalen for enden af Rebild Skovhusevej

Turleder: Rold Skovs Venner / Helge V. Qvistorff

Pris: 25 kr.

Gennem Sønderskoven er gravhøjene små, men så snart vi kommer længere syd på i Statsskoven møder vi de store bronzealderhøje. Vi skal se en kæmpehøj, der fortæller meget om Rold Skovs historie, og vi skal både se hellekister og stendysser. Det er noget, som formanden sikkert vil fortælle om. På vej tilbage til bilerne kommer vi forbi Røverstuen, inden vi går ad den kønne vej på vestsiden af Store Øksø.

EFTERÅR PÅ STABELPLADSEN I ROLD SKOV

237

Dato: Søndag 14. oktober kl. 10-14

Mødested: Stabelpladsen for enden af Skovvej i Arden

Arr.: Fællesrådet i Arden, Naturstyrelsen Aalborg, Rold Skov Natur- og Kulturcenter m.fl.

OBS: Der kan lånes GPS'er på pladsen.

Stabelpladsen er den sydlige indgang til Rold Skov. Oplev efterårs-skoven og prøv mange spændende aktiviteter for hele familien.

Rollespillet År 1200 i Rold Skov tager dig med til Middelalderen. Du kan være med til at bekæmpe trolde, uhyrer og andre onde kræfter, eller du kan bare se og nyde fantastiske kostumer og oplevelser fra Middelalderen.

Sjov motion i skoven for hele familien. Få ideer til lege med enkle rekvisitter, man kan finde i skoven, der styrker koncentration, kondition og samarbejde. Prøv også skattejagt med GPS.

Desuden bl.a. kørsel med hestevogne, opvisning med sav og økse, guidet tur ved Hvass Sø. Hele dagen kan du hygge dig ved bålet, drikke kaffe og kakao og bage pandekager.

HESTENS DAG I ROLD SKOV

238

Dato: Søndag 14. oktober kl. 11-15

Mødested: Rebild på græsmarken bag P-pladsen ved Spillemands-, Jagt- og Skovbrugsmuseet

Arr.: Himmerlands Køre- og Rideforening, Arden Sports Rideklub, Isafolds Naturudvalg, gruppen Ridesporhimmerland.dk og Rold Skov Natur- og Kulturcenter

Tilmelding: Tlf. 41 10 88 12. For ryttere og vogne: 1 uge før.

Pris: 20 kr. pr deltager, som bruges til hestefaciliteter i skoven.

Kl. 11-13: Hestevognstur rundt i skoven.

kl. 14-15: Prøv keglekørsel med hestevogn.

kl. 11-13: Ridetur på egen hest. Grupper efter kondition. Lær skoven og god rideskik at kende.

TOG OG TØRV I LILLE VILDMOSE – FAMILIEDAG

239

Dato: Søndag 14. oktober kl. 11-15

Mødested: Lille Vildmosecentret, Birkesøvej 16, 9280 Storvorde

Turleder: Lille Vildmosecentret

OBS: Varm påklædning og solidt fodtøj er en god idé.

Pris: Inkluderet i centrets entrépris. Kørsel med tørvetoget på Lille Vildmosebanen koster 20 kr. ved samtidig køb af entrébillet til centret.

Tag bedstefar med i mosen, og oplev gamle dag med afvanding og tørvegravning i Lille Vildmose. Remissebisserne vil bemande togværkstedet og smalsporsbanen, så der er mulighed for at høre historier om tidligere tiders tørvegravning, se de gamle tog og vogne samt selvfølgelig køre en tur med tørvetoget. Besøg også centrets udstilling og se vildsvinene blive fodret.

EFTERÅRSFISKERI VED LERKENFELD Å

240

Dato: Mandag 15. oktober kl. 11

Mødested: P-pladsen sydøst for Lerkenfeld Gods mod Vesterbølle, Svingelbjergvej 106, 9640 Farsø

Turleder: Pirken og Pirkens Juniorer

Arr.: Lystfiskerforeningen Pirken

OBS: Husk påklædning efter vejret og et par gummistøvler. Du kan låne fiskegrej, men medbring meget gerne dit eget.

Pris: Gratis, men voksne der vil fiske skal have gyldigt, statsligt fisketegn.

Prøv at være lystfisker for en dag, ved et af Himmerlands vandløb. Du kan sammen med Pirken fiske i Lerkenfeld Å. Bind din egen flue og gå direkte ned til åen og fisk. Lerkenfeld Å er kendt for sin fine bestand af havørred og bækkørred. Juniorer vil være guider og vise tricks. Når vi holder pause, er der tændt op i grillen. De heldige kan tilberede deres fangst – vi andre må nøjes med en pølse.

SNITTEVÆRKSTED I SKOVEN

241

Dato: Tirsdag 16. oktober kl. 10-12

Mødested: Shelterpladsen i Jenle plantage ved Års

Arr.: Naturvejleder Lars Wachmann, Naturstyrelsen og naturvejleder Karin Winther, Vesthimmerlands Kommune

Træsøjd for både børn og voksne. Vi snitter legetøj og spisegrej af materialer fra skoven.

VANDRETUR TIL TOFTE MOSE OG KØRSEL MED TØRVETOGET 242

Dato: Tirsdag 16. oktober kl. 11-15
Mødested: Lille Vildmosecentret, Birkesøvej 16, 9280 Storvorde
Arr.: Lille Vildmosecentret
OBS: Solidt fodtøj og kikkert er en god idé.
Pris: Vandreturen er inkluderet i centrets entrépris. Kørsel med tørvetog på Lille Vildmosebanen koster 20 kr. ved samtidig køb af entrébillet til centret.

Kl. 11-13: Tag på en vandretur til Tofte Mose. Vi vandrer fra Toftesø langs kanten af Tofte Mose og slutter ude på højmosen. Guiden fortæller om højmosens dannelse og dens unikke dyre- og planteliv.

Kl. 13-15: Kørsel med tørvetog på Lille Vildmosebanen. Kør en tur med mosens gamle lokomotiv og tørvevogne.

FUGLETRÆK OG KRIGSHISTORIE VED NORDMANDSHAGE 243

Dato: Tirsdag 16. oktober kl. 13-15
Mødested: P-pladsen ved Nordmandshage, øst for Hals by
Arr.: Naturvejleder Ole Henriksen og Dansk Ornitologisk Forening (DOF)
OBS: Medbring gerne kikkert. Teleskopkikkerter er opstillet på stedet.

Fuglene har fornemmet vinterens komme og trækker mod syd. Et af de bedste steder at observere fuglenes træk er på Nordmandshage umiddelbart øst for Hals by. Dansk Ornitologisk Forening (DOF) har opstillet nogle teleskopkikkerter, så fuglene kan betragtes på allernærmeste hold. Under kyndig vejledning får du en indsigt i fuglenes forunderlige adfærd. Området rummer nogle spændende og dystre minder fra 2. verdenskrig. Gå med på en kort vandretur og hør om en barsk fortid. Vandreturen begynder kl. 14.

FIND OG FLÅ KRONDYRET – FAMILIEDAG 244

Dato: Onsdag 17. oktober kl. 11-15
Mødested: Lille Vildmosecentret, Birkesøvej 16, 9280 Storvorde
Arr.: Lille Vildmosecentret
OBS: Praktisk og varm påklædning er en god idé.
Pris: Arrangementet er inkluderet i centrets entrépris. Kørsel med tørvetog på Lille Vildmosebanen koster 20 kr. ved samtidig køb af entrébillet til centret.

Kl. 11-13: Lille Vildmosecentret får besøg af en schweisshund, der er specialtrænet til at finde påkørt og anskudt vildt. Hør og se hvordan hunden arbejder, og vær med til at finde et kronodyr. Kronodyret flås og der laves smagsprøver fra grillen.

Kl. 13-15: Kørsel med tørvetog på Lille Vildmosebanen. Kør en tur med mosens gamle lokomotiv og tørvevogne.

Se mere på: www.lillevildmose.dk

NATURSKATTEJAGT I BUNDGÅRDPARKEN FOR HELE FAMILIEN 245

Dato: Onsdag 17. oktober kl. 13-15
Mødested: Bundgårdsparkens P-plads, Budumvej 7, 9220 Aalborg Øst
Arr.: Naturvejleder Ole Henriksen
OBS: Børn min. 8 år.

Bundgårdsparken danner rammen omkring dette arrangement, hvor børnene kan nyde en efterårsdag – i en af byens smukke parker. En dag hvor de bliver udfordret på deres viden om den danske natur. Inde

>>

[<< Klik for at se oversigtskort](#)

i parken er der udlagt et orienteringsløb, hvor posterne indeholder spændende opgaver, der skal løses. Skattejagten kræver ikke særlige forudsætninger, alle kan finde vej. En dag hvor bedste forældre og børnebørn har mulighed for at udfordre hinanden eller samarbejde om et fælles resultat.

FØLG MAGTENS FODSPOR TIL HESSEL – HISTORISK VANDRING 246

Dato: Onsdag 17. oktober 13-14-15
Mødested: Caféen, Museet Herregården Hessel, Hesselvej 40 B, 9640 Farsø
Turleder: Bodil Jakobsen, Museet Herregården Hessel
OBS: Vandreturen er ikke for dårligt gående.
Pris: Alm. billetpris til museet 50 kr. Købes i caféen. Se beskrivelse af turen ved tur nr. 90.

FLAGERMUS I THINGBÆK KALKMINER 247

Dato: Onsdag 17. oktober kl. 14-16
Mødested: Thingbæk Kalkminer
Arr.: Rebildcentret
Pris: Voksne 50 kr. Børn gratis mellem kl. 14 og 16
 Tag med guiden rundt i minegangene, hvor hundreder af flagermus overvintrer. De fleste sover, men vi ser nok nogle flyve. Nogle sidder helt nede i børnehøjde. Vi skal undervejs høre hyggelige og uhyggelige historier om disse vingede pattedyr.

HALLOWEEN – LAV DIT EGET LYSENDE ANSIGT 248

Dato: Onsdag 17., torsdag 18., fredag 19. og lørdag 20. oktober
Mødested: Kjærs Staldørrsalg, Løgstørvej 54, Strandby, 9640 Farsø
Turleder: Leon Kjær
Arr.: Kjærs Staldørrsalg
OBS: Husk at tage tøj og sko på, der kan tåle at komme med i marken og skære græskar ud.
Pris: Deltagelse gratis. Græskar og andre grøntsager betales pr. stk.

Over 40 forskellige slags græskar gror på markerne blandt de mange andre grøntsager, så det bliver svært at vælge det rigtige. Inde i værkstedshulen kan du skære dit eget "farlige" ansigt i græskaret. I løbet af dagen vil der blive kørt med hestevogn eller den gamle traktor helt ud i marken. Her kommer du tæt på de mange forskellige slags grøntsager der gror i jorden.

DET ELEKTRONISKE JENLE 249

Dato: Torsdag 18. oktober kl. 10-12
Mødested: Shelterpladsen i Jenle plantage ved Års
Arr.: Naturvejleder Lars Wachmann, Naturstyrelsen og naturvejleder Karin Winther, Vesthimmerlands Kommune
OBS: Medbring mobiltelefon.
 Prøv de elektroniske naturoplevelser i skoven. Via mobil og GPS guides du rundt i skoven, hvor der konkurreres på natur og viden.

[<< Klik for at se oversigtskort](#)

**FRA SCT. NIKOLAJS BJERG TIL HALKÆR MØLLE
– NATUR- OG KULTURHISTORISK VANDRETUR** 250

Dato: Torsdag 18. oktober kl. 10-15
Mødested: Halkær Mølle, Hedegårdvej 1, Halkær, Nibe,
Turleder: Naturvejleder Tommy Jensen, Nordjyllands Historiske Museum
OBS: Turens længde er ca. 9 km. Husk frokost, drikkevarer, siddeunderlag og gode vandresko. Vi transporteres i bus fra Halkær til Sebbesund
Tilmelding: tj-kultur@aalborg.dk / tlf. 99 31 74 15 inden 12. oktober
Pris: 50 kr. til transport og deltagelse.
 Tag med på en efterårsvandring langs Halkær ådal. Området rummer fine kulturspor og en spændende geologi og natur. Vi begynder vores vandretur med at besøge den gamle handelsplads fra vikingetiden ved skt. Nikolajs bjerg og herfra videre forbi Sebber kloster. Ad markveje og stier følger vi ådalens gamle kystlinier, til vi når Halkær Mølle.

**EFTERÅRSTUR I LILLE VILDMOSE
OG KØRSEL MED TØRVETOGET** 251

Dato: Torsdag 18. oktober kl. 11-15
Mødested: Lille Vildmosecentret, Birkesøvej 16, 9280 Storvorde
Arr.: Lille Vildmosecentret
OBS: Husk praktisk påklædning, solidt fodtøj og kikkert.
Pris: Den guidede turen er inkluderet i centrets entrépris. Kørsel med tørvetog på Lille Vildmosebanen koster 20 kr. ved samtidig køb af entrébillet til centret.
 Kl. 11-13: Følg med guiden i egne biler rundt i Lille Vildmose. I Portlandmosen fortælles om højmosens specielle planter, hvoraf flere kan bruges til bjesk. På Hegnsvej kigger vi på fugle, og ser måske kongeørnen svæve over sine jagtmarker.
 Kl. 13-15: Kørsel med tørvetog på Lille Vildmosebanen. Kør en tur med mosens gamle lokomotiv og tørvevogne.
 Se mere på: www.lillevildmose.dk

EFTERÅRETS MOSTDAG 252

Dato: Lørdag 20. oktober kl. 10-16
Mødested: Frugthaven Ejstrupvej 23, St. Brøndum, 9520 Skørping
Turleder: frugtavler Jens Corneliusen
OBS: Der er borde og bænke, hvor medbragt mad og drikke kan nydes. En aktivitet for hele familien.
 Denne dag kan du og din familie presse æblemost på den gamle presse. Aktiviteten består i opsamling i plantagen, vask og presning af æblerne. Den pressede most tappes på dunke, som kan tåle frysning. Afregningspris 12 kr./liter. Emballage kan købes eller medbringes. Mulighed for selvpluk. Fri bar i æblemost. Traktorplukketog kører og der bliver fortalt om træer og æblesorterne vi kommer forbi.

ÅBENT HUS PÅ VEDSTED SKOVHUS OG RØRBÆK SAVVÆRK 253

Dato: Lørdag 20. oktober kl. 12-16
Mødested: P-pladsen på Himmerlandsvej lige øst for Rebild
Turleder: Spillemands-, Jagt- og Skovbrugsmuseet, Rebild Savværkslaug og Naturstyrelsen Aalborg
 Savværkslauget levendegør Rørbæk Savværk, starter saven og fremstiller brædder. Der fortælles om savværket og projektet på Vedsted Skovhus. Aktiviteter for børn og voksne – børnene kan få lov at fælde et træ. Tag madkurven med, der er åben i madpakkehuset.

GRØNTSAGER OG GRÆSKARMÆND – FAMILIEDAG 254

Dato: Søndag 21. oktober kl. 11-15
Mødested: Lille Vildmosecentret, Birkesøvej 16, 9280 Storvorde
Arr.: Lille Vildmosecentret
OBS: Praktisk og varm påklædning er en god idé.
Pris: Arrangementet er inkluderet i centrets entrépris. Kørsel med tørvetog på Lille Vildmosebanen koster 20 kr. ved samtidig køb af entrébillet til centret.
 Kl. 11-13: Vær med til at lave irsk stuvning over bål med masser af kartofler og årstidens grøntsager. Der vil også være mulighed for at udskære et venligt eller uhyggeligt græskarhoved til Halloween. Aktiviteterne er udendørs på shelterpladsen.
 Kl. 13-15: Kørsel med tørvetog på Lille Vildmosebanen. Kør en tur med mosens gamle lokomotiv og tørvevogne.

HEKSE, TROLDE, VARULVE OG TROLDESKOV 255

Dato: Søndag 11. november kl. 9.30-13.30
Mødested: P-pladsen ved Mørkehus på landevej 180, 4,7 km nord for krydset i Rold
Arr.: Rold Skovs Venner / Helge V. Qvistorff.
Pris: 25 kr.
 Fra Mørkehus-parkeringspladsen går vi til Troldefaldet, og derfra gennemden del af Statsskoven, der hedder Fællesskov til Troldeskoven, hvor Qvistorff sikkert vil fortælle om Prinsessestræt og de tre prinsesser. Fra Troldeskoven går vi til Urskoven og videre tilbage til bilerne.

SKIRUTEN I ROLD SKOV GØRES KLAR 256

Dato: Søndag 11. november kl. 10-14
Mødested: P-pladsen på Himmerlandsvej mellem Rebild og Skørping lige øst for Rebild
Arr.: Naturstyrelsen Aalborg, Rold Skov Skilau, Rold Skov Natur- og Kulturcenter
 Rold Skov Skilau inviterer alle interesserede til en præsentation af skiruten. Vi gennemgår ruten og gør den klar til snesæsonen med let oprydning, opsætning af skilte og markeringspinde. Efter et par timer samles vi på Røverknolden (skovlegeplads og bålplads) for at spise vores medbragte madpakker. Her vil skilauget være vært ved bålpandekager og lidt varmt at drikke.
 Se skiruten på www.roldskovskilau.dk

FLAGERMUS I URBANS KÆLDER 257

Dato: Tirsdag 13. november kl. 18.30-19.30
Mødested: P-plads ved Aalborgtårnet, Søndre Skovvej 30, 9000 Aalborg
Turleder: Naturvejleder Ole Henriksen
OBS: Medbring gerne lommelygte
 Kulden bider i børnene og mørket er faldet på – lige den rette stemning til aftenens tema. På den korte gåtur ned til Urbans Kælder, fortælles om uglernes spændende og skjulte liv i Mølleparken. Urbans kælder gemmer på et stykke spændende kulturhistorie og så naturligvis de sovende flagermus. Aalborg Kommune har indrettet et overvintringssted i kælderens, hvor flagermusene kan sidde uforstyrrede og vente på varmere tider. Vi går ind i mørket og ser på stedets beboere.

<< [Klik for at se oversigtkort](#)

FLAGERMUS UNDER JORDEN – URBANS KÆLDER

258

Dato: Søndag 18. november kl. 13-14.30**Mødested:** P-pladsen ved Aalborgtårnet, Søndre Skovvej 30, 9000 Aalborg**Turleder:** Naturvejleder Ole Henriksen**OBS:** Medbring gerne lommelygte.

På den korte gåtur ned til Urbans Kælder fortælles om uglernes spændende og skjulte liv i Mølleparken. Området rummer flere muligheder for at motionere på en udfordrende måde, det hører du også om.

Urbans kælder gemmer på et stykke spændende kulturhistorie og så naturligvis de sovende flagermus. Naturvejlederne har indrettet et overvintringssted i kælderen, hvor flagermusene kan sidde uforstyrrede og vente på varmere tider. Vi går ind i mørket og ser på stedets beboere.

BEDSTEFORÆLDRETUR – 4

259

Dato: Lørdag 24. november kl. 13-16**Mødested:** Oplyses ved tilmeldingen**Turleder:** Annette Søegaard, Pædagogisk konsulent i Rebild Kommune og Naturvejleder Søren Risborg, Rebild Naturskoler**Tilmelding:** Senest 20. november til isrni@rebild.dk**Pris:** 100 kr.

Den sidste af fire årstidsture for bedsteforældre, der gerne vil tage børnebørnene med på skovtur. Hvad skal I lave af vinteraktiviteter, hvordan gør man og hvor kan I gøre det? Turen er et lille minikursus (uden børnebørn) i, at lave en vintertur i det fri og turen indeholder aktiviteter som: Børn i naturen, bål og bålmad, dyrene om vinteren, skovlege, samle ind til jul.

GAMMEL JUL PÅ HESSEL

260

Dato: Lørdag 24. november kl. 11-16**Søndag 25. november kl. 11-16****Mødested:** Herregården Hessel, Hesselvej 40 B, 9640 Farsø**Pris:** 50 kr.

Vi fortæller historien om jul på en gammel gård omkring år 1900. Hør og læs om overtro og skik og brug i gamle dage. Nisser, juletræer, oplæsning, julemusik og en masse aktiviteter for børn. Der bages i køkkenet og brygges i bryggerset, og ud over smagsprøver vil der strømme de herligste juledufte i gennem hele stuehuset. Der er aktiviteter i stalde og lade med bla. pileflet, lysestøbning, trædrejning, løbbinding, vævning og smedning som man kan opleve. Nogle steder kan man selv være med, andre er boder.

NATURENS JULEPYNT

261

Dato: Søndag 25. november kl. 13.30-15.30**Mødested:** Indgangen til Munkholm Anlægget fra Klostergade, 9550 Mariager, tæt på rundkørslen på Randersvej**Turleder:** Miljøvejleder Inger Taylor**OBS:** Husk passende tøj til vejr og årstid samt en plasticpose og en beskærersaks.

Juletiden nærmer sig og det er tid til at tænke på at dekorere hjemmet. Gør det miljøvenligt og kom med på naturtur, hvor vi samler naturens materialer for at lave julepynt eller måske til en gave? Men hvad kan bruges? Hvor kan materialerne findes? Og hvad må man egentlig samle ind fra offentlige og private skove? Tag familien under armen, hop i overtøjet og kom ud og nyd naturen, selvom det er ved at være vinter.

JULETUR I KOLDKÆR SKOV FOR HELE FAMILIEN

262

Dato: Søndag 25. november kl. 13-15**Mødested:** P-pladsen på Strandvejen overfor Koldkærvej**Turleder:** Naturvejleder Esben Buch**OBS:** Medbring indsamlingskurv og eftermiddagskaffe

Tag med på en guidet indsamlingstur for hele familien i Koldkær Skov og langs Kattegatkysten. Vi følger den markerede røde turrute gennem skoven til Kattegat og stranden. På stranden kan der indsamles forskellige flotte skaller og tørrede opskyllede tangplanter, der faktisk er spændende at anvende i en alternativ juledekoration. I skoven kan der undervejs indsamles den fineste rensdyrlav, mosser og kogler til de mere klassiske dekorationer. Turen afsluttes i Koldkærhytten med fremvisning af færdige eksempler på nye former for juledekorationer med fuglefljer, skaller og opskyl.

ADVENTSDAG – EN JULESKOV TUR FOR HELE FAMILIEN

263

Dato: Søndag 2. december kl. 10-12**Mødested:** Mosskovgård, Møldrupsvej 26, 9520 Skørping**Turledere:** Skov- og Naturtekniker Kim Øbro, og Skovløber

Claus Guldbæk, Naturstyrelsen, i samarbejde med blomsterdekoratør Pia Rasmussen.

OBS: Medbring håndsæke og poser. Børnevenligt.

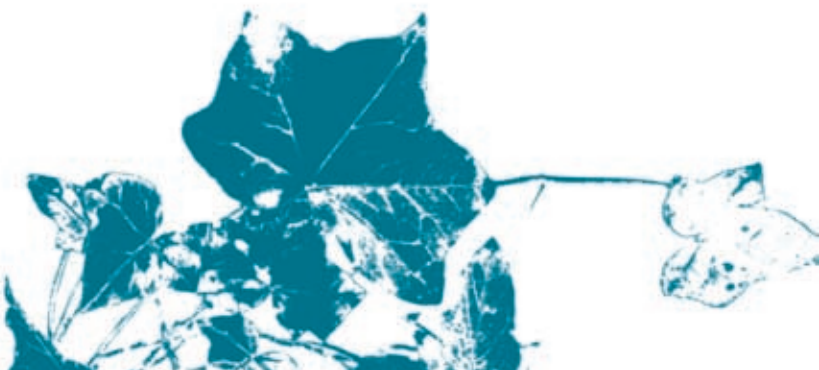
Julen nærmer sig – det er 1. søndag i advent. Der skal gøres klar med adventskrans, juledekorationer og meget andet. Samlet går vi en tur i skoven og samler kogler, mos, gran og andet som skoven gemmer på til juledekorationen. Efter turen serverer vi en kop varm kaffe, kakao eller gløgg, medens vi får gode råd og tips af blomsterbinder Pia Rasmussen, til hvordan man kan lave en anderledes og spændende juledekoration.

JUL I SKOVEN – 1. ADVENT

264

Dato: Søndag 2. december kl. 14-16**Mødested:** Shelterpladsen i Jenle plantage ved Års**Arr.:** Naturvejleder Lars Wachmann, Naturstyrelsen og naturvejleder Karin Winther, Vesthimmerlands Kommune

Så skal der indsamles til juledekorationer og naturbasens juletræ skal pyntes med godter til skovens dyr. Efterfølgende serveres gratis kakao og æbleskiver tilberedt over bål.

JULEVANDRING PÅ EGHOLM FOR HELE FAMILIEN

265

Dato: Søndag 2. december kl. 14-17**Mødested:** Ved Restaurant Kronborg på Egholm**Turledere:** Naturvejleder Esben Buch samt Egholm Samråd, Egholms venner og Restaurant Kronborg**OBS:** Medbring kikkert og husk varm vindtæt påklædning.

Alle interesserede bydes velkommen til den traditionsrige julevandring på Egholm, der som altid, afholdes den første søndag i advent. Deltagerne guides til Statsbroen ved Nørredyb. På turen og undervejs langs Nørredyb, er der store chancer for at opleve mange forskellige trækfugle som sjældne Lysbugede knortegæs, svaner, dykænder og hvis vejret er mildt, også hjejler og viber. Kl. 16, når mørket sænker sig, tændes det store juletræ ved Restaurant Kronborg, der byder indenfor med salg af kaffe, the, julegløgg og lune æbleskiver.

JULETUR I DEN JYSKE SKOVHAVE

266

Dato: Søndag 9. december kl. 9.30-ca.15**Mødested:** P-pladsen ved Den jyske Skovhave på Møldrupsvejen ca. 2 km syd for krydset i Skørping**Turleder:** Rold Skovs Venner / Helge V. Qvistorff.**Pris:** Julefrokosten med tilbehør er for egen regning, men selve turen er gratis.

I Den jyske Skovhave skal vi se på spændende træer og høre om deres historie. Vi skal også høre, hvorfor netop dette sted blev valgt som et skovens museum. Det er også landets første hundeskov. Men det er en kort tur, for vi skal have vor traditionsrige julefrokost.

SOLHVERVSTUR I SKUMRINGSSKOVEN

267

Dato: Lørdag 15. december kl. 13.30-16**Mødested:** P-pladsen på Rebild Kirkevej ml. Rebild og Buderup-holmvejen**Turledere:** Heks Dannie Druedyld, fotograf Kjeld Thomsen og journalist Uffe Westerberg

Vi nærmer os årets korteste dag. Stå af juleræset og følg med på Rold Skov Natur- og Kulturcenters traditionelle solhvervstur med magiske fortællinger, spændende anekdoter om skoven i gamle dage og masser af stemning i vinter-tusmørket. Vi afslutter turen med bål og noget varmt at drikke.

FUGLENES JUL PÅ HALKÆR MØLLE

268

Dato: Søndag 16. december kl. 13-15**Mødested:** Halkær Mølle Naturcenter, Hedegårdvej 1, Halkær, 9240 Nibe**Turleder:** Naturvejleder Ole Henriksen

Vinteren er en hård tid for fuglene. Det er vigtigt, at vi husker at fodre dem – hele den kolde periode. Dagen begynder med fremstilling af fuglefoder. Vi smelter noget fedtstof – tilsætter forskellige frø – og resultatet bliver noget velsmagende og nærende vinterfoder til fuglene. Herefter vandrer vi en tur i den vintersmukke natur. Undervejs fortælles om stedets historie og naturligvis om fuglene. En dag, hvor du kan være med til at gøre en forskel for fuglene og få en masse frisk luft og nyttig viden.

TOUR DE VINTERSKOV

269

Dato: Søndag 6. januar 2013 kl. 10-12**Mødested:** P-pladsen ved Mørkehus på rute 180 i Rold Skov (overfor Hobrovej 234)**Turleder:** Naturvejlederne Lars Wachmann, Naturstyrelsen og Søren Risborg, Rebild Naturskoler**OBS:** Husk vandflaske. Tynde dæk er ikke velegnede.

Den fjerde af fire årstidscykelture i Rold Skov. Temaet er vinter og touren går til Hesselholt og mørkeskoven, hvor vi stiller cyklerne forskellige steder, og går en tur rundt, for at se efter dyrespor i vinterskoven. Vi vil fortælle om hvilke strategier dyrene benytter for at kunne klare en vinter ude i det fri. Vi slutter turen af med noget varm at drikke, inden vi kører hjem. Vi cykler i et jævnt terræn med en hastighed, så alle kan følge med. Er der sne eller is i skoven, tager vi turen til fods.

SKOVHUGGERTIPS TIL DIN MOTORSAV – 1

270

Dato: Mandag 14. januar 2013 kl. 19-22**Mødested:** Klænghuset ved Moskovgård, Møldrupsvej 26, 9520 Skørping**Turledere:** Skovløberne Claus Guldbæk og Preben Palsgaard, Naturstyrelsen**OBS:** Medbring egen motorsav med tilhørende værktøj. Maks. deltagerantal: 12.**Tilmelding:** Senest 9. januar: cjgul.nst@gmail.com eller tlf. 20 66 82 23, hverdage mellem kl. 8-15.

Skovløberne tager dig og din motorsav med ind på værkstedet til en instruktion i sikkerhed, filning og vedligeholdelse af din egen motorsav. En professionel instruktion i hvordan du bedst forbereder dig og din motorsav til årets høst af brænde til ovnen. Medbring egen motorsav med tilhørende værktøj.

SE PÅ TRÆKUGLE OG FÅ HJERTEVENLIG MOTION

271

Dato: Søndag 20. januar 2013 kl. 13-15**Mødested:** P-pladsen, Gadegårdsvej 12, 9400 Nørresundby**Turledere:** Naturvejleder Esben Buch og Hjerteforeningen i Aalborg**OBS:** Husk varm vindtæt påklædning og kikkert.

Fra Strandparken går turen i højt tempo til et fremragende udsigtspunkt i Fjordparken vest for Lindholm å. Store chancer for at få flere arter af trækfugle over Limfjorden i kikkerten, som rovfugle, hvinænder, skalleslugere, svaner og gæs. På hjemvejen gør vi holdt ved områdets træningspavillon, og mens vi holder varmen med et par træningsredskaber, fortæller Hjerteforeningen om deres livsvigtige informationsarbejde.

SKOVHUGGERTIPS TIL DIN MOTORSAV – 2

272

Dato: Mandag 21. januar 2013 kl. 19-22**Mødested:** Klænghuset ved Mosskovgård, Møldrupsvej 26, 9520 Skørping**Turledere:** Skovløberne Claus Guldbæk og Preben Palsgaard, Naturstyrelsen**OBS:** Medbring egen motorsav med tilhørende værktøj. Maks. deltagerantal: 12.**Tilmelding:** Senest 16. januar: cjgul.nst@gmail.com eller tlf. 20 66 82 23, hverdage mellem kl. 8-15.

Skovløberne tager dig og din motorsav med ind på værkstedet til en instruktion i sikkerhed, filning og vedligeholdelse af din egen motorsav. En professionel instruktion i hvordan du bedst forbereder dig og din motorsav til årets høst af brænde til ovnen. Medbring egen motorsav med tilhørende værktøj.

SKOVHUGGERTIPS TIL DIN MOTORSAV – 3

273

Dato: Mandag 28. januar 2013 kl. 19-22**Mødested:** Klænghuset ved Mosskovgård, Møldrupsvej 26, 9520 Skørping**Turledere:** Skovløberne Claus Guldbæk og Preben Palsgaard, Naturstyrelsen**OBS:** Medbring egen motorsav med tilhørende værktøj. Maks. deltagerantal: 12.**Tilmelding:** Senest 23. januar: cjgul.nst@gmail.com eller tlf. 20 66 82 23, hverdage mellem kl. 8-15.

Skovløberne tager dig og din motorsav med ind på værkstedet til en instruktion i sikkerhed, filning og vedligeholdelse af din egen motorsav. En professionel instruktion i hvordan du bedst forbereder dig og din motorsav til årets høst af brænde til ovnen. Medbring egen motorsav med tilhørende værktøj.

FYR OG FLAMME I ROLD SKOV

274

Dato: Søndag 10. februar 2013 kl. 13-15**Mødested:** Skovløberstedet Teglgårds Hedehus, Buderupholmvej 55, 9520 Skørping. Indkørsel fra Buderupholmvej**Turledere:** Skovløberne Claus Guldbæk og Preben Palsgaard, Naturstyrelsen Aalborg

Spar penge – fyr med brænde. Vi fortæller om de forskellige træarters egnethed som brænde og gennemgår udstyr til oparbejdning af brænde og arbejdsmetoder i forbindelse med brændeproduktion, samt hvilke faldgruber man skal passe på, når man køber sit brænde. Vi demonstrerer brændeproduktion med save/flækkemaskine og viser, hvorledes man fælder sit eget brænde i skoven med motorsav.

TILBAGEVENDENDE ARRANGEMENTER I SOMMERPERIODEN

En del museer og naturcentre har arrangementer, som gentages hver uge i sommerperioden. Der har ikke været plads til dem i kalenderen, men vi bringer en oversigt herunder.

SÆLSAFARI OMKRING LIVØ

Dato: Hver mandag og onsdag i perioden 11. juni-22. august kl. 19-21**Mødested:** Rønbjerg Havn**Arr.:** Rederiet Miniline**Tilmelding:** Billetter kan købes ved færgen før afgang, men pladsbestilling i god tid anbefales på tlf. 40 30 70 06 eller 79 31 11 02.**Pris:** Voksne 130 kr. Børn 65 kr.

Mød sælerne i deres naturlige miljø. En ægte naturoplevelse. Turen varer ca. 2 timer. Kaptajnen fortæller undervejs om Livøs natur og historie, de omkringliggende landskaber og om sælerne. Madkurv kan medbringes, men ikke drikkevarer, som kan købes ombord. Det anbefales at medtage en kikkert for at få det fulde udbytte af turen. Hvis turen må aflyses pga. vejrforhold, vil den blive forsøgt gennemført senere på ugen.

Se mere på www.miniline.dk

MUSEET HERREGÅRDEN HESSEL

Hesselvej 40

Hvalpsund

9640 Farsø

Tlf. 9863 81 25

info@herregaarden-hessel.dk

LIMFJORDSFORTÆLLINGER

Dato: Torsdag 5., 12. 19. og 26. juli, torsdag 2., 9. og 16. august samt torsdag 18. oktober kl. 14-15**Mødested:** Caféen på Hessel**Pris:** 50 kr.**OBS:** Ikke for kørestolsbrugere.

Det oprindelige Hessel blev bygget før 1391, men brændte i 1702, hvor de fleste af de nuværende bygninger stammer fra. Hessel er ikke et moderne museum – mere en tidslomme fra sidst i 1800 tallet til først i 1900 tallet.

Rundvisningen foregår i de gamle bygninger, hvor der især bliver fortalt om den sidste slægt der beboede Hessel, familien Elle. I det gamle køkken kan man smage en "gammeldags" fedtemad. Nyd også den fantastiske udsigt over Limfjorden og gå evt. ad de afmærkede ruter.

LIMFJORDSMUSEET

Kanalvejen 40
9670 Løgstør
Tlf. 98 67 18 05
www.limfjordsmuseet.dk

UNDER LIMFJORDENS OVERFLADE

Dato: Hver dag fra 30. juni til og med 5. august
Mødested: Ring til Limfjordsmuseet tlf. 98 67 18 05 for nærmere informationer eller tjek vores hjemmeside for et detaljeret program.

Turleder: Naturvejleder Thomas JJ Johansen

OBS: Husk badetøj og håndklæde.

Igen i år kan du besøge Limfjordsmuseets biologer, når de tager rundt til Limfjordens strande og fortæller om dyrelivet, miljøet og historierne, der hører til. Vi har udstyr med, så alle kan komme helt tæt på den fantastiske natur, som vi selvfølgelig også skal smage på. Du får ikke kun gode historier men også opskrifter på alt fra stegte snegle, colamuslinger og meget mere. Det er gratis for alle.

ROLD STORKRO

Vælderskoven
9520 Skørping
www.rolld.dk

GUIDET TUR I ROLD SKOV/REBILD BAKKER

Dato: Hver søndag året rundt (undtagen 1. juli-12. august)
kl. 10.30-12.30

Mødested: Foran Rold Storkro

Turleder: Jørgen Pedersen, Rold Storkro

Tilmelding: Tlf. 98 37 51 00

Pris: Uden frokost 25 kr. inkl. en bjesk. Børn op til 15 år gratis. Turen er gratis i forbindelse med frokost på kroen.

Guiden er i de fleste tilfælde hotelvært Jørgen Pedersen. Han tager gæsterne med på en tur på ca. 90 min. Turene varieres fra uge til uge. Undervejs fortælles om skoven og dens originaler samt festlige overleveringer fra den gamle skovrider, Jens Hvass, som også blev kaldt "kongen af Rold".

LILLE VILDMOSECENTRET

Birkesøvej 16
9280 Storvorde
Tlf. 99 31 75 50
www.lillevildmose.dk

LEG MED LILLE VILDMA OG KØR MED TØRVETOGET

Dato: Hver tirsdag i uge 27-33 kl. 11-16

Mødested: Lille Vildmosecentret

OBS: Praktisk påklædning er en god idé.

Pris: Børneaktiviteterne er inkluderet i centrets entrépris. Kørsel med tørvetoget på Lille Vildmosebanen koster 20 kr. ved samtidig køb af entrébillet til centret.

Kl. 11-12.30: Naturaktiviteter med trolden Lille Vildma. Lille Vildma laver børnevenlige aktiviteter i naturværkstedet og i parken ved Vildmosegaard. Lær om mosens dyr og planter, prøv centrets store naturlegeplads og se vildsvinene blive fodret.
Kl. 14-16: Kørsel med mosens gamle lokomotiv og tørvevogne på Lille Vildmosebanen.

KØRSEL MED TØRVETOGET OG GUIDET RUNDTUR I MOSEN

Dato: Hver onsdag i uge 27-33 kl. 11-16

Mødested: Lille Vildmosecentret

OBS: Praktisk påklædning, solidt fodtøj og kikkerter er en god idé.

Pris: Den guidede tur er inkluderet i centrets entrépris. Kørsel med tørvetoget på Lille Vildmosebanen koster 20 kr. ved samtidig køb af entrébillet til centret.

Kl. 11-13: Kørsel med mosens gamle lokomotiv og tørvevogne på Lille Vildmosebanen.

Kl. 14-16: Guidet tur i egne biler i Lille Vildmose.

I Portlandmosen fortæller guiden om højmosen og dens specielle dyre- og planteliv. På hegnsvej oplever vi mosens rige fugleliv, og ser resultaterne af de store naturgenopretningsprojekter.

SØENS HEMMELIGHEDER OG KØRSEL MED TØRVETOGET

Dato: Hver torsdag i uge 27-33 kl. 11-16

Mødested: Lille Vildmosecentret

OBS: Praktisk påklædning og solidt fodtøj er en god idé.

Pris: Børneaktiviteterne er inkluderet i centrets entrépris. Kørsel med tørvetoget på Lille Vildmosebanen koster 20 kr. ved samtidig køb af entrébillet til centret.

Kl. 11-12.30: Tag med på jagt efter vandinsekter, fisk og frøer.

Med net og bakker undersøger vi livet i søen ved Vildmosegaard. Dyrene studeres med lup og kommes i små akvarier. Hør også historier om trolden Lille Vildma fra Vildmosen.

Kl. 14-16: Kørsel med mosens gamle lokomotiv og tørvevogne på Lille Vildmosebanen.

FODRING AF VILDSVIN OG KØRSEL MED TØRVETOGET

Dato: Hver søndag i uge 27-33 kl. 11-16

Mødested: Lille Vildmosecentret, Birkesøvej 16, 9280 Storvorde

OBS: Praktisk påklædning og solidt fodtøj er en god idé.

Pris: Børneaktiviteterne er inkluderet i centrets entrépris. Kørsel med tørvetoget på Lille Vildmosebanen koster 20 kr. ved samtidig køb af entrébillet til centret.

Kl. 11-12.30: Vær med til at fodre vildsvin, mus og krybdyr.

Først fodres centrets vildsvin. Efterfølgende er der fodring af mus og krybdyr i naturværkstedet. Guiden fortæller om dyrene og læser en historie om trolden Lille Vildma fra Vildmosen.

Kl. 14-16: Kørsel med mosens gamle lokomotiv og tørvevogne på Lille Vildmosebanen.

NATURVEJLEDERE SAMT NATUR- OG KULTURFORMIDLERE

Naturstyrelsen Aalborg

Naturvejleder Lars Wachmann
Naturgeograf Peter A. Larsen
www.naturstyrelsen.dk/lokalt/aalborg

Lille Vildmosecentret

Naturvejleder Jakob Konnerup
www.lillevildmose.dk

Mariagerfjord Naturskole

Naturvejleder Karsten Rybjerg
Larsen
karla@mariagerfjord.dk

Naturcenter Himmerland

Naturkonsulent Ellen Marie Larsen
www.naturland.dk

Naturekspeditionen

Naturvejleder Karin Winther
www.naturekspeditionen.dk

Rebild Naturskoler

Naturvejleder Søren Risborg
www.rebildnaturskoler.dk

Nordjyllands Historiske Museum

Naturvejleder Gert Rubæk
Naturvejleder Tommy Jensen
www.nordjyllandshistoriskemuseum.dk

Aalborg Kommune

Naturvejleder Esben Buch
esb-teknik@aalborg.dk
Naturvejleder Klaus Godiksen
kvg-teknik@aalborg.dk
Naturvejleder Ole Sørensen
ols-teknik@aalborg.dk
Naturvejleder Ole Henriksen
olh-teknik@aalborg.dk

Limfjordsmuseet i Løgstør

Naturvejleder Thomas Johansen
www.limfjordsmuseet.dk

Bjerg og Søbye, Thingbæk

www.bjergogsøbye.dk

Fjordens Naturskole, Mariager

Naturvejleder Reiner Merke
www.fjordens-naturskole.dk

Forfatter Helge Qvistorff

www.qvistorff.dk

Fotograf Kjeld Thomsen

Teglgaards Mølle
www.kjeldthomsen.dk

Journalist og forfatter Henrik Bugge Mortensen, Skørping

hbm@bugge-olsen.dk

Journalist Uffe Westerberg,

Rold Skov Natur- og Kulturcenter
projektleder@roldskov.info

Jørgen Pedersen, Rold Storkro

post@jp-rold.dk

Naturguide Niels Fabæk,

Skørping
nielsnaturinfo@mail.dk

Naturvejleder Karsten Hansen

kh@rebildps.dk

Rold Skov Adventure

www.roldskovadventure.dk

Spillemands-, Jagt- og Skov-

brugsmuseet

Niels Jørn Østergaard, Arnt
Johansen m.fl.

mail@spillemandsmuseet.dk

Vildmoseheste, Dokkedal

www.vildmoseheste.dk

NATURGUIDNING TIL HEST

Ålyst Turrindning, Lindum

www.aalyst.dk

Meldgaard Heste, Grønnerup

www.meldinfo.dk

Vildmoseheste, Dokkedal

www.vildmoseheste.dk

TURISTBUREAUER MM.

Visit Mariagerfjord

Mariager, Øster Hurup, Hobro

www.visitmariagerfjord.dk

Aalborg Turistbureau

· InfoCenter Hals
· InfoCenter Lille Vildmose

· InfoCenter Nibe

www.visitaalborg.com

Rebild Turistbureau, Skørping

www.visitrebild.dk

VisitVesthimmerland

Farsø, Løgstør, Aalestrup, Aars

www.visitvesthimmerland.dk

VisitNordjylland

www.visitnordjylland.dk

MUSEER OG NATURCENTRE

Nordjyllands Historiske Museum

· Aalborg Historiske Museum

· Lindholm Høje Museet

· Sydhimmerlands Museum

· Cirkusmuseet i Rold

· Vikingecenter Fyrkat

· Boldrup Museum

· Hobro Museum

· Lystfartøjsmuseet, Hobro

· Hadsund Egns Museum

www.nordjyllandshistoriskemuseum.dk

Halkær Mølle Naturcenter

www.aalborgkommune.dk

[/halkaermoelle](http://halkaermoelle)

Herregården Hessel

www.herregaarden-hessel.dk

Katbakken, Ø. Hornum

www.katbakken.dk

Lille Vildmosecentret

www.lillevildmose.dk

Limfjordsmuseet i Løgstør

www.limfjordsmuseet.dk

FÅ MERE AT VIDE

Ud i naturen

Naturstyrelsens hjemmeside med kalender over naturture, faciliteter i naturområder m.m.

www.udinaturen.dk

Rold Skov Natur- og Kulturcenter

Information om Rold Skov, turforslag, aktivitetskalender, overnatning m.m.

www.roldskov.info

Naturguiden Himmerland

Information om himmerlandske naturområder, naturture, foldere, overnatning mm.

www.naturguidenhimmerland.dk

Naturstyrelsen Aalborg

Information om aktivitetsmuligheder, lejrpladser m.m. i Rold Skov og andre skove.

www.naturstyrelsen.dk/lokalt/aalborg

Aalborg Kommune

Samtlige naturture i kommunen, ture på egen hånd, spor med ord m.m.

www.aalborgkommune.dk/spormedord

Naturturist

Forslag til ture i Himmerland.

www.naturturist.dk

Ridespor i Himmerland

Ruter, turforslag og foldere.

www.ridesporihimmerland.dk

FÆRDELSREGLER I NATUREN

Når du færdes i naturen, skal du vise hensyn – både til naturen, til andre besøgende og til lodsejerne.

Specielt om private arealer

Private skove er åbne fra kl. 06 til solnedgang.

Du må gå på skovveje og befæstede stier og cykle på skovvejene.

Ophold nærmere end 150 meter fra bygninger er ikke tilladt.

Det er tilladt at gå og cykle på veje og stier i det åbne land.

Du må færdes til fods på udyrkede arealer, der ikke er indhegnede.

Ophold nærmere end 150 meter fra beboelse er ikke tilladt.

Du må plukke blomster, bær og svampe til eget forbrug fra steder, hvor du lovligt må færdes. Det gælder naturligvis ikke fredede arter.

SE ALLE ADGANGSREGLER PÅ WWW.UDINATUREN.DK

Rold Skov Natur- og Kulturcenter

Naturstyrelsen Aalborg

Mariagerfjord Kommune

Rebild Kommune

Vesthimmerlands Kommune

Aalborg Kommune